

Keresztút—Levél

A Felsőpetényi és Jpolyvecei
Evangélikus Gyülekezetek Hírlevele

2008. Reformáció—Ádvent—
Karácsony—2009. Vízkereszt—
Böjt—Húsvét—Pünkösöd—
Szenháromság, 2010. január

Új és Boldog

Az elmúlt napokban sokan használták ezeket a szavakat, anélkül, hogy valamelyest is komolyan vették volna: boldog ünnepeket, később pedig, boldog új évet kívántunk egymásnak. Csakhogy egy egyszerű kívánságból még nem lesz sem boldogság, öröm, sem pedig valami régi, megszokottból új. Egy kedveskedni akaró rokonom felhívott az év első napján telefonon, és boldog új évet kívánt. Hanghordozásából hamar rájöttem, hogy ittas, részeg volt. Köszöntésével azonban csak szomorúságot okozott, mert arról tanúskodott, hogy az új évben is tovább folytatja régi szenvedélyét, amivel szétrombolta a családját, tönkretette a saját életét is, és ami azóta is a kárhozat útján tartja.

Attól, hogy a nyolcas helyett kilencet írunk, még semmi sem lett újjá, és ha semmi sem változik, az öröm, a boldogság is messze elmarad mögöttünk. De mitől lesz egy év új és mitől lesz egy új évben az életünk boldog? Csak egy esély van erre. Pál ezt írja: „**Ha valaki Krisztusban van, új teremtés az; a régiek elmúltak, és íme újja lett minden.**” (2Kor 5,17.)

Ha valaki Krisztusban van. Krisztus nélkül, minden a régi, minden a megszokott, nyomott és végeredményben, kár és szemét. Csak ha Krisztus

bejön az életembe, ha el tudom én is mondani: élek többé nem én, hanem Krisztus él bennem, akkor minden valóban újjá lesz. Ehhez azonban a réginek el kell múlnia. Minden, ami 2008-ban volt, ami nem az Atya akarata szerint volt az életemben, a múltal együtt, meg kell annak halnia.

„**Vagy nem tudjátok, hogy mi, akik Krisztus Jézusba kereszteltettünk, az ő halálába kereszteltettünk?... Hiszen tudjuk, hogy a mi óemberünk megfeszítettet vele, hogy megsemmisüljön a bűn hatalmában álló test, hogy**

ne szolgáljunk többé a bűnnek... Mert, aki meghalt az meghalt a bűnnek, egyszer s mindenkorra, aki pedig él, az az Istennek él. Ezért tehát ti is azt tartsátok magatokról, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek Istennek a Krisztus Jézusban.” (Rm 6,3;.10-11.)

Van esélyünk arra, hogy ezek a szavak: új és boldog, életté váljanak számunkra. Hogy ne csupán egy másik évet, hanem egy egészen új életet kezdjünk Krisztusban, Krisztussal és Krisztusért, hiszen benne, általa és érte van minden. Ami Krisztuson kívül van, az az élet hiánya, maga a pusztulás és a halál. Krisztus nélkül csak múltatjuk az életünket, csakhogy teljen egyik nap a másik után, egyik év a másik után, mígnem odatesz az egész élet, és rá kell jönni, hogy hiábavaló, értelmetlen volt minden.

Minden, amit nem hitből teszünk, Krisztus nélkül, bűn az, és a bűnre a fizetség, a bűn zsoldja a halál. (Rm 6, 23.)

A kérdés az, hogy akarok-e, akarsz-e szabadulni ebből a hiábavaló életmódból? Meg akarsz-e halni a bűn számára, hogy Krisztusnak élj?

Még a tanult, kegyes, vallásos, idős Nikodémusnak is újjászületésre volt szüksége. Újjászületés nélkül nem láthatjuk meg Isten országát, pedig Krisztus azért jött el erre a világra, azért halt meg, a mi bűneinkért, és azért támadt fel, hogy nekünk ne kelljen a bűnben fetrengeznünk tovább, hanem egészen új életet élhessünk. Ő győzött, tehát van győzelem a bűn felett, és ezt a győzelmet akarja megosztani Veled és velem. Ettől lesz újjá minden és ettől lesz kimondhatatlanul boldog egy emberi élet: csakis ettől. Bolond az, aki nem teszi ezt magáévé.

Orbán Attila (erdélyi evangélikus lelkész)

Ünnep—Tár

2008. Adventtől — 2009. Szentháromság ünnepéig

Nézd, jön feléd!

Nézd, jön feléd Megváltód!
Kopogtat ő: még bebocsáthatod.
Ha szívedet kitárod,
Ő lesz a Szabadítód.

Az élet gyorsan elszáll,
És rádborul az éj...
E földön bárki voltál,
Ő téged is megítél!

Jöjj, jöjj sietve hozzá!
Teérted halt a Golgota hegyén.
Ott eltörölte bűnöd:
Győz szíved ellenségén.

E földön nincs örök cél,
itt véges minden út.
Ha benne Útra létel,
Csak őt kövessed: Jézust!

Jöjj hát, add a kezed testvérem,
Járjunk mind a kereszt fényében.
Éljünk boldogan, békességben,
Hisz odaát vár a menny!

*Hollókői Pálné (elhangzott
Felsőpetényben, 2007 Adventjében)*

Jön a Király!

Hirtelen felharsan: Hozsánna Tenéked,
Ki most Jeruzsálem kapuit átléped!
Ifjak és gyermekek üdvkiáltása száll,
Mind ruhát terít le s pálmát lengetve vár:
Íme, jön a Király!

Hozsánna Tenéked, a Dávid Fiának,
Akit az emberek lelkesülten várnak.
A nagy Jeruzsálem hódoló népe vár,
Boldog az a lélek, aki most Rád talál:
Te mennyei Király!

Jöjjünk mind, őszintén, szívünket kitárva,
Fogadjuk be Őt és zengjen a Hozsánna!
Boldog, aki készen a Megváltójára vár,
Mikor dicsőségben arkangyal trombitál,
Mert eljön a Király!

*Vad Lajos (elhangzott
Felsőpetényben, 2007 Adventjében)*

Vársz-e Rá?

Ó mondd, mit tudsz róla?
Ó mondd, ki Ő neked?
Az ég és a föld Ura?
Az Ő nagy kegyelmét
ha még nem ismered,
Siess és jöjj haza.

Ő érted is meghalt, Ő téged is szeret,
Lemossa bűneid.
Ha vész törne rád, ha retteg a szíved,
Hozzád lép, megsegít.

Még most tárd ki szíved, most fogadd be Őt,
S mindvégig neki élj!
Ha kísért a világ, ha elhagy az erőd,
Csak benne higgy, remélj!

Majd váratlanul eljön az ég felhőiben.
Te készen vársz-e rá?
A gyors idő rohan. Eljön, Ő így üzen.
Lehet, hogy nem soká.
Ó, milyen csodás!
Meváltónk földre szállt!
Áldom dicső nevét, szeretetét.
Kegyelme ránk talált.

*Hollókői Pálné (elhangzott
Felsőpetényben, 2007 Adventjében)*

Jegyzvény szalmaszállal (részletek)

... mindig és mindig:
bűnökben édesült, iramult napok
habjaiban fuldokló emberek,
egy szalmaszállal, tudjátok-e?
talán a menthetlent mentitek.

... kívül és belül:
poklosan örvényült, háborult világ,
de a remény sohasem meghaló,
ha minden utolsó szalmaszál
ABBÓL A JÁSZOLBÓL VALÓ.

Nagy Gáspár

Karácsony este

Mikor szent karácsony / Csillagfénye árad,
Kevesebb a könnycsepp, / Kevesebb a bánat.
Akinek asztalán / Nincs kalács, csak kenyér,
Káromló szó helyett / Imát susog szegény,
Mert karácsony este Isten jár a földön,
Hogy a nyitott sebre fehér gyolcsot kössön.

Mikor szent karácsony / Ajtót nyit a szíven,
Súgja a gazdagnak, / Hogy máson segítsen!
Értse meg a könnycsepp / Kínzó kiáltását,
Nincstelen testvérek / Boldogtalanságát,
Mert karácsony este: palota és börtön
Széppé szépüljön, ha Isten jár a földön!

Mikor szent karácsony / Angyalai szállnak,
Öröm a vendége / Minden magyar háznak.
Eltörpül ilyenkor / A lárma, az árnyék
S megszépül a szívben / Mindmegannyi szándék,
Mert karácsony este Isten jár a földön,
Hogy templommá válják palota és börtön!

Mikor szent karácsony / Csillagfénye árad,
Termő öle nyílik / Égi barázdáknak.
S amíg száll a szikra / A fenyőfa ágon:
Szóródik a sok mag / Szerte a világon.
A megszentelt földbe az Isten vetetet.
Minden elvetett mag: szeretet! szeretet!

*Móra László (elhangzott
Felsőpetényben, 2007 Szentestéjén)*

Karácsonyi történet

Ős látnokok a nagy titkot kimondták
Majd jönni fog a földre egy Király,
Ki szent erővel új világot formál,
Melynek alapja örökre megáll.

És eljött az időnek teljessége,
És megjelent az égi Egyszülött,
Egy istállóban Üstökös formájú
Csillag ragyogott a hely fölött.

Milyen csodás! A világ Megváltója
Síró, szegény gyermekként született!
Királyi trónja jászol, hódolói
Tiszta szívű, egyszerű emberek.

„Ne féljete!” mondta az angyal, „mert ma
Megtartó született néktek.
Jászolban fekszik bepólyált gyermek,
ez a jele, örüljetek.

Békességről is beszélt az angyal.
A békességet ma is milliók várják,
de mindhiába, ha nincs jóakarát,
Krisztus nélkül nem találják.

*Hollókői Pálné (elhangzott
Felsőpetényben, 2007 Karácsonyán)*

Karácsonyi ajándék

Itt van újra, itt van újra
Szent karácsony ünnepe,
Vígán zendül szívünk húrja,
Mert örömmel van tele.
Otthonunkban, imaházban
Szép fenyőfa díszeleg,
Gyerünk alá szép sorjában
Szófogadó gyermekek!

Elmondjuk a versikénket
Hangos szóval, kedvesen,
És kinyújtjuk kezeinket
Úgy mint máskor, rendszeren...
Megkapjuk az ajándékot
A szeretet fájáról,
Cukrot, diót, csokoládét
Díszes fenyő ágáról.

Ámde fiúk és leányok,
Az Úr Jézus mit kapott,
Hogy lehetne Ő is boldog,
Aki oly sok jót adott!?
Vigyük neki a szívünket,
Adjuk oda teljesen,
Hogy örömmel áldjon minket
Odafont a mennyekben!...

*Somogyi Imre (elhangzott
Felsőpetényben, 2007 Szentestéjén)*

Mondd el!

Mielőtt eloltod a gyertyát,
s elmúlik a karácsonyi láz,
tégy számadást újra magadnak;
épült-e benned a lelki ház?

Mondd el... Mondd el, ha nem is kérdik,
hogy találkozásod volt Vele!
S ebben az áldott karácsonyban,
számodra is volt üzenete.

Mondd el, hogy gazdagabb lettél,
s Benne hited szárnyakat kapott,
és cserébe a rossz szívedért,
önmagából egy részt adott!

Mielőtt eloltod a gyertyát,
és becsukod csendben Bibliád,
köszönd meg mindnyájunk nevében,
— az első karácsony éjszakát!

*Tamaska Gyula (elhangzott
Felsőpetényben, 2007 Karácsonyán)*

Óránk lejár

Nézd, mennyi jel, mennyi fény, mennyi árnyék!
Mind arra int: Jézusunk visszatér.
Bósz harcra kél ellenünk most a Sátán;
Semmit sem ad, bárha mindent ígér.
Hogy reng a föld! Halld, miként zeng az ég!
Vedd hát ma kézbe az áldott Igét!
Nincs messze már. — Óránk lejár.
Légy hú halálig, s a szívére zár!
Várd, mint a hú szolga, Jézust, a Gazdát!
Bár késni látszik, te virrasztva várd.
Tedd szorgosan, mit reád bíz a Lélek.
Ünnepre készülve őrizd ruhád!
Csak nézz az Úrra és semmit se félj.
Fönn égi hon vár rád, mennyei cél.
Nincs messze már. — Óránk lejár.
Légy hú halálig, s a szívére zár!

*Gerzsenyi Sándor, Pécs, 1987. (elhangzott
Felsőpetényben, 2007. december 30-án)*

Elmélkedés

Néztetek-e néha az ég fele fel,
Láttatok-e szállni fellegeket el?
Úgy szállnak az évek, úgy száll az idő,
Elröppen az élet s vissza soh' se jó.

Elröppen a felhő, elviszi a szél,
Úzi, hajtja, tépi, akárhova tér.
Úz és hajt a sorsod s bárki fia légy,
Meggyötör az élet, akárhova mégy.

Láttatok-e néha nagy fellegeket,
Láttatok-e könnyes, kisírt szemeket?
Gondterhes az élet, szenvedés a lét,
Szenvedésben leljük az öröm jelét.

Csúf, kormos a felhő, s mégis szép a hó;
Fájdalmas az élet, s élni mégis jó.
Kisírja a felhő fehér könnyeit,
Kisírja az ember drága gyöngyeit.

Láttatok-e néha, mily örömben ég
Villámok után a szivárványos ég?
Az élet öröme szivárvány csupán,
Fényjáték a súlyos küzdelem után.

Lehullnak a felhők, bármilyen nagyok,
S hulló cseppjeikben szivárvány ragyog.
Könnyeinkben élnek az örömeink,
Szenvedéseinkben a gyönyöreink.

Lehullnak a cseppek... s új élet terem.
Virág nyílik minden száraz földteren.
Szétporlik e létünk, sírunkba jutunk,
De a síron át is *felvezet utunk!*

*Mike Károly (elhangzott
Felsőpetényben, 2007 Óév estéjén)*

Újévi ima

Áldd meg, Úristen, számunkra ez évet,
Hogy magasztaljon Téged minden ének,
És áldásodat a lelkünk érezve,
Feljusson az égbe!

Szentlelked legyen mindenben vezérünk,
Tanácsadónk és irányítónk nekünk.
Ne legyen bennünk rosszra hajló lélek,
Csak amely él Érted!

Az igazmondás, tisztelet és hála
Szívünkben leljen örökös lakásra,
Hiábavaló dolgoktól óvjon meg
Megmentő kegyelmed!

Áldd meg, Úristen, számunkra ez évet,
Hogy megismerjen minden lélek Téged;
Elhagyva a romlott bűnös világot, —
Köszöntse Országod.

Nyisd ki kapudat, ha zörgetünk Nálad,
Hallgasd meg ezt az újévi imánkat,
Hogy áldásodat a lelkünk érezve,
Feljusson az égbe!

*Kárász Izabella (elhangzott
Felsőpetényben, 2007 Újév napján)*

Menjünk!

Érdeshangú öreg pásztor
szava hallatszott a nyájból:
Menjünk el mind Betlehembe!
És szavait tett követte.

...Érdeshangú öreg pásztor,
mit tudott ő a világról?
Égiekről-földiekről,
prófétai ígétről...?
Mégis, bárányaik mellett
élték át a nagy kegyelmet:
mennyei hang szólt hozzájuk,
és angyalok énekeltek...
Ők — végén a látomásnak
csak annyit mondtak egymásnak
— és ez hatolt a lelkembe —
„Menjünk el mind Betlehembe!”

— Menjünk el mind Betlehembe!
Találjunk rá a Kisdedre!
Ő az, Akit várva-várunk,
Urunk, Megtartónk, Királyunk!

*Lukátsi Vilma (elhangzott
Felsőpetényben, 2007 Vízkeresztjén)*

Az egyházi ünnepeinkhez kötődők mellett kivételesen had álljon itt egy vers a nemzeti ünnep kapcsán is, mert annyira megragadó, érdekes és tanulságos ez a lassan 25 éves vers a magyar nyelvről! Íme:

Nyelvlecke

Egyik olaszóra sodrán,
Ím a kérdés felmerült:
Hogy milyen nyelv ez a magyar,
Európába hogy került?

Elmeséltem, ahogy tudtam,
Mire képes a magyar.
Elmondtam, hogy sok, sok rag van,
S hogy némelyik mit takar,.

És a szókincsben mi rejlik,
A rengeteg árnyalat,
Példaként vegyük csak itt:
Ember, állat hogy halad?

Elmondtam, hogy mikor járunk,
Mikor mondom, hogy megyek.
Részeg, hogy dülöngél nálunk,
S milyen, ha csak lépdelek.

Miért mondom, hogy botorkál,
Gyalogol, vagy kódorog,
S a sétáló szerelmes pár
Miért éppen andalog?

A vaddisznó, hogy ha rohan,
Nem üget, de csörtet — és
Bár alakra majdnem olyan
Miért más a törtetés?

Mondtam volna még azt is hát,
Aki fut, miért nem lohol?
Miért nem vág, ki mezőn átvág,
De tán vágtat valahol.

Aki tipeg, miért nem libeg,
S ez épp úgy nem lebegés, —
Minthogy nem csak sánta biceg,
S hebegés nem rebegés!

Mit tesz a ló, ha poroszkál,
Vagy pedig, ha vágtazik?
És a kuvasz, ha somfordál,
Avagy akár bóklászik.

Lábát szedi, a ki kitér,
A riadt őz elszökell.
Nem ront be az, aki betér ...
Más nyelven, hogy mondjam el?

Jó lett volna szemléltetni,
Botladozó, mint halad,
Avagy milyen ögyelegni?
Egy szó — egy kép — egy zamat!

Aki 'slattyog', miért nem 'lófrál'?
Száguldó hová szalad?
Ki vánszorog, miért nem kószál?
S aki kullog, hol marad?

Bandukoló miért nem baktat?
És ha motyog, mit kotyog,
Aki koslat, avagy kaptat,
Avagy császkál és totyog?

Nem csak árnyék, aki suhan,
S nem csak a jármű robog,
Nem csak az áradat rohan,
S nem csak a kocsi kocog.

Aki cselleng, nem csatangol,
Ki 'beslisszol' elinal,
Nem 'battyog' az, ki bitangol,
Ha mégis: a mese csal!

Hogy a kutya lopakodik,
Sompolyog, majd meglapul,
S ha ráförmedsz, elkotródik.
Hogy mondjam ezt olaszul?

Másik, erre settenkedik,
Sündörög, majd elterül.
Ráripakodsz, elódalog,
Hogy mondjam ezt németül?

Egy csavargó itt kóborol,
Lézeng, ödöng, csavarog,
Lődörög, majd elvándorol,
S többé már nem zavarog.

Ám egy másik itt tekereg,
— Elárulja kósza nesz —
Itt kóvályog, itt ténfereg...
Franciául, hogy van ez?

S hogy a tömeg miért özönlik,
Mikor tódul, vagy vonul,
Vagy hömpölyög, s még sem ömlik,
Hogy mondjam ezt angolul?

Aki surran, miért nem oson,
Vagy miért nem lépeget?
Mindezt csak magyarul tudom,
S tán csak magyarul lehet...!

Gyimóthy Gábor
Firenze, 1984. október 12.

Húsvéti híradás

Látsz halott arcot és hulló virágot.
Mindenütt a halál hatalmát látod,
és gyászod terhét roskadva viszed,
ha nincs húsvéti hited.

Ha sír a gyász, a bánat,
mi vigasztalna más:
a Krisztus él, feltámadt
és van feltámadás!
A sötét felhő széled,
áttör a napsugár,
mert győzött Ő, az Élet,
Új élet útja vár.

Miért nem emeled föl könnyes arcod?
Miért vívod egyedül a harcot?
Soha nem talál békét a szíved,
ha nincsen húsvéti hited.

Szólj, diadalmas ének,
mint boldog híradás
a bánkódók szívének,
hogyan van feltámadás!
Az élő Megváltóra
ki egyszer rátalált
a nagy Vigasztalóra,
nem retteg sírt, halált!

Nem hallod a Feltámadott hívását,
Nem hallod igéjét, vigasztalását?
Ő minden benne hívón segített.
Mért nincsen húsvéti hited?

Szólj, diadalmas ének,
és szárnyalj, mint a szél!
Szállj északnak és délnek,
és hirdesd: Jézus él!
Az élő Krisztus Jézus
jár velünk szüntelen.
Ha szent nyomába lépünk,
mienk a győzelem!

*Hollókői Pálné (Túrmezei E. után,
elhangzott Felsőpetényben, 2009 Húsvétján)*

A kis tanítvány

Zsolt 34,12.

Ülj le mellém, kis fiacskám,
Vesd reám a szemedet,
A jó Isten törvényére
Megtanítlak tégedet.

Meg van írva a szent könyvben:
Féljed Urad, Istened,
Szeressed őt, szolgáljad őt,
S áldása lesz így veled.

Tiszteljed a szüleidet,
Atyádat és anyádat,
Mint jó gyermek, engedj mindig
A szüleid szavának.

Alázat és hűség legyen
A te hívő szívedben;
Ezt kívánja az Úr Jézus,
Ki meghalt a kereszten.

Ha nagy leszel, alamizsnát
A szegénynek mindig adj,
A gyengétől, ártatlantól
Zsákmányt soha ne ragadj.

Járj buzgón az imaházba,
Szeresd Sion városát,
S ne mulaszd el fiacskám, a
Vasárnapi iskolát.

Ne felejtse el: igaz tudást
A Szentlélek tölt beléd,
S aranyból is, ezüstből is
Drágább ez a bölcsesség!

*Somogyi Imre (elhangzott
Felsőpetényben, 2009 Anyák napján)*

Feltámadt!

Egy édes titkom van nekem.
Fénnyel betölti életem,
mosolyra nyitja számat:
a Megváltó feltámadt!

Nem, nem maradt a sír ölén.
Ujjongok az örömtől én,
hisz nem vagyok már árva.
Nincs többé sírba zárva.

Velem van nappal, éjjelen.
Mindig velem, mindig velem.
Az úton Ő vezérel
oltalmazó kezével.

Virágok, illatozzatok!
Húsvéti, tiszta fény ragyog,
elűzve minden árnyat:
a Megváltó feltámadt!

*Túrmezei Erzsébet
(elhangzott
Felsőpetényben,
2009 Húsvétján)*

Lázár

Amint lassan felült, balvállá-tájt
egy teljes élet minden izma fájt.
Halála úgy letépve, mint a géz.
Mert feltámadni éppolyan nehéz.

Nemes Nagy Ágnes

Imádság

Egy égből jövő
fény sugarral
takarj be engem
Istenem!
De ha árnyék
borulna reám
akkor is, mindig
maradj velem.

*Páskulyné Kovács Erzsébet
(elhangzott Felsőpetényben,
2009-ben konfirmációkor)*

Vigyázz a szívedre

Vigyázz a szívedre
és ne félj!
a te szíved
annál többet ér,
minthogy a Sátánnak
engedd oda,
ha elcsattan is
rajtad ostora.

Páskulyné Kovács Erzsébet

Pünkösdi ima

Lehelj reánk Uram Szent leheleteddel,
Árassz el bennünket áldott Szentlelkeddel!
Erőtlenek vagyunk, a jó tethez gyávák,
Segítséged nélkül elhagyott árvák.

Földünkön a gonosz ekéje szánt végig,
Kínzó ostorától egész világ vérzik.
Ki tudja, hol van e bűn-harcnak vége?
Emberi erő már nem állhat elébe.

Uram, aki egykor élted adtad értünk,
Kegyelmesen ma is megbocsátod vétünk.
Légy segítségünkre, könyörülj meg rajtunk,
Bűnvetésünkből már oly sokat arattunk.

Bezárt ajtók mögül kiáltunk Hozzád fel,
Pünkösdi Szent tűzzel üzd gyávaóságunk el.
Tégy apostoliddá, kik romokon járva
Hirdetik, hogy eljött Istennek országa,
Megtértek országa.

*Hollókői Pálné (elhangzott
Felsőpetényben, 2009 Pünkösdsjén)*

Pünkösöd

Jézus pünkösöd napján
Küldé a Szentlelket,
Felbátorítva a
Tanítványsereget.
Együtt imádkoztak
Ők egyakarattal,
Meg is lett imájuk
Hallgatva azonnal.
Imádkozzunk mi is,
Kérjük a jó Atyát,
Vigasztaljon minket,
Adja ránk áldását!
Özvegynek, árvának
Könnyeit törölje,
Égi békességi
Árassza népére.
Az Úr meghallgatja
És majd örül szívünk, —
Csak így lesz igazán
Szép pünkösöd ünnepünk!

*Elhangzott Felsőpetényben,
2009 Pünkösdsjén*

Új kenyér

Asztalodon, asztalomon,
Az egész ország asztalán
Új kenyér kínálja magát
Mosolygósan, lágyan, puhán.

Mielőtt még hozzányúlnék
Könnyes lesz mind a két szemem.
Imádságot mondok halkán,
Összekulcsolom két kezem.

Mennyei Atyánk dús asztalt terített,
Mindenki egyformán vehet.

A bőség kosara tárva,
Mindenkit egyformán szeret.

S az ország kenyere fölött
Elmondtam egy csendes imát.
Beteljesült örömmel
Térdre hulltam én.
Köszönöm Uram! Köszönöm,
Hogy van mindenkinek kenyér.

*Hollókői Pálné (elhangzott
Felsőpetényben, 2009. augusztus 23-án)*

Uram, maradj velünk!

Mi lesz velünk, ha elfutott a nyár?
Mi lesz velünk, ha őszi is lejár?
Ha nem marad, csak a rideg telünk...
Uram, mi lesz velünk?

Mi lesz velünk, ha elfogy a sugár?
A nap lemegy, és a sötét beáll.
Ha ránk borul örök, vak éjjelünk:
Uram, mi lesz velünk?

Mi lesz, ha a világból kifogyunk?
S a koporsó lesz összes birtokunk.
Ha már nem élünk és nem érezzük:
Uram, mi lesz velünk?

...Tiéd a tél Uram, s tiéd a nyár.
Te vagy az élet és te a halál.
A változásnak rendje mit nekünk?
Csak Te maradj velünk!

*Szabolcska Mihály (elhangozott
Felsőpetényben, 2009. augusztus 23-án)*

Vanitatum vanitas

Itt az írás, forgassátok
Érett ésszel, józanon,
S benne feltalálhatjátok
Mit tanít bölcs Salamon:
Miképp széles e világon
Minden épül hitványságon,
Nyár és harmat, tél és hó
Mind csak hiábavaló!

Földünk egy kis hangyafészek,
Egy perchozta tünemény;
A villám és dörgő vészek
Csak méhdongás, s bolygó fény;
A történet röpülése
Csak egy sóhajtás lengése;
Pára minden pompa s ék:
Egy ezred egy buborék.

Sándor csillogó pályája,
Nyúl vadászat, özfutás;
Etele dúló csordája
Patkánycsoport, foltdarázs;
Mátyás dicső csatázási,
Napoleon hódítási,
S waterlooi diadal:
Mind csak kakasviadal.

A virtus nagy tüneményi
Gőz, mit hagymáz lehele;
A kebel lángérményi
Vértolúl s kinjele;
A vég, melyet Sokrat ére,
Catonak kihulló vére,
S Zrínyi Miklós szent pora
Egy bohóság láncsora.

És ti bölcssek, mit hozátok
Ami volna szép s jeles?
Mámor bírta koponyátok,
Plato s Aristoteles.
Bölcselkedő oktalanság,
Rendbe fűzött tudatlanság,
Kártyavár s légállítvány
Mindenféle tudomány.

Demosthén dörgő nyelvével
Szitkozódó halkufár;
Xenofon mézbeszédével
Rokka közt mesére vár;
Pindár égi szárnyalása
Forró hideg dadogása;
S Phidias amit farag,
Berovátkolt kódarab.

Mi az élet tűzfolyása?
Hulló szikra melege.
A szenvedelmek zúgása?
Lepkeszárny fergetege.
Kezdet és vég egymást éri,
És az élet hű vezéri,
Hit s remény a szűk pályán,
Tarka párák s szívárvány.

Mint az őrtorony

Nagy Isten! Ki megalkottad ezt a nagy világot,
s templomod a természet maga,
mit adhat neked a gyarló ember?
Mit mondhat a száj elcsukló szava?

Hadd legyen ez a ház az imádság háza,
s aki itt a szívét Teled kitarja,
küldj választ néki égi üzenettel,
maradj közöttünk szerető Lelkeddel!

A göröngyös út mindig ide fusson,
s ezen az úton mindenki átjusson
hozzád, Te hatalmas, Te szent,
s a lelkünk forró imádsága benn.

Ha hang nélkül suhan az ég felé,
angyalok vigyék trónusod elé.
S Te meghallgatva kegyelmesen minket,
bocsásd meg Fiadért minden vétkeinket.

Vigyázz e házra szüntelenül,
S ha fáradt szívek imája csendül,
áldásod küldd e népre itt,
karold fel a leggyengébbet is.

Óh, nagy Isten! Izráel Istene!
E házat nevednek hatalma töltse be!
Mint az őrtorony messi s tengeren,
utat mutasson, útjelző legyen!

*Hollókői Pálné (elhangozott Felsőpetényben,
2008 templomszentelési emlékünnepe)*

Holdvilág csak boldogságunk;
Füst a balsors, mely elszáll;
Gyertyaláng egész világunk;
Egy fúvallat a halál.
Vársz hírt s halhatatlanságot?
Illat az, mely tölt virágot,
És a rózsát, ha elhúll,
Még egy perccel éli túl.

Hát ne gondolj e világgal,
Bölcs az, mindent ki megvet,
Sorssal, virtussal, nagysággal
Tudományt, hírt s életet.
Légy, mint szikla rendületlen,
Tompá, nyugodt, érzetlen,
S kedv emel vagy bú temet,
Szépnek s rúttnak húnnyj szemet.

Mert mozogjon avagy álljon
E parányi föld veled,
Lengjen fényben, vagy homályon
Hold és nap fejünk felett,
Bárminő színben jelentse
Jöttét a vándor szerencse,
Sem nem rossz az, sem nem jó:
Mind csak hiábavaló!

1823. február-április

Kölcsey Ferenc

Mag—Tár

Kötőjeles történetek

Dr. Hézsér Gábor válogatásában jelentek meg a kötőjeles történetek még 1998-ban a *Kálvin Kiadó* gondozásában. A történetek egy-egy élethelyzetre vonatkozóan tanulságosak lehetnek, segíthetnek, tanácsolhatnak, vigasztalhatnak. Nem bibliai történetekről van szó, mégis mindegyikhez kapcsolódik a könyvben egy-egy igehely is — éppen ezért is kerültek a *Mag—Tárba*. Úgy vélem, hasznosak lehetnek mindannyiunk számára e történetek.

Hogy beszélgethessünk... (Mt 13,12.)

A nagy kertben kis ház állott. A vak ember otthona. Minden szabad percét kint töltötte, gondozta a virágait, nyeste a fákat, locsolta a fűvet. Volt is foganatja. Csodálatos színekben pompázott a kert, virágszirmokat, harmadik színekben pompázott a kert, virágszirmokat lebegett felette.

Nem lehetett elmenni a ház előtt anélkül, hogy ne álmélkodott volna az ember.

— Mondja, ha meg nem sértem — kérdezte egy járókelő megpillantva a virágai között gyomláló öreget —, miért fárad ennyit? Csodálatos a kertje, de hát, ugye, Maga sajnos nem lát, sohasem gyönyörködhet ebben a pompában?!

A kertészkedő házigazda elmosolyodott:

— Négy oka is van ennek: Először az, hogy szeretem a kerti munkát. Másodsor, mert csodálatos élmény megérinti a virágszirmokat, harmadszor élvezem ezeket az illatokat. A negyedik ok pedig Maga!

— Én? De hiszen nem is ismerjük egymást! — csodálkozott a járókelő.

— Nem, de mindig számítottam rá, hogy egyszer majd erre jár, és ha a virágaimat meglátja, megáll majd és beszédbe elegyedünk!

K. Ellerbrock nyomán

Szüntelenül imádkozzatok!

Sorozatunk a keresztyén élet elengedhetetlen, létfontosságú elemével foglalkozik. Urunk egy példázattal szemléltette számunkra, hogy szüntelenül imádkoznunk kell, megfáradás nélkül, lankadatlanul (*Lk 18,1kk.*). Nyilvánvalóan az Ő nyomdokán járva mondja az apostol is a sorozat címéül választott felszólítást: „Szüntelenül imádkozzatok!” (*1Thessz 5,17.*) Különösen aktuális lehet ez nekünk most, 2008-ban, hiszen az ökumenikus imahét jelgége is e két szó volt. Sorozatunk ORDASS LAJOS: *Az imádkozásról. Imádkozóknak és imádkozni akaróknak szóló tanácsok* című könyvén alapul, és annak fejezetei szerint halad.

Bevezetés

Életrajz

ORDASS LAJOS püspök 1901. február 6-án született Torzsán (Bács-Bodrog vármegye) hat gyermekes család ötödik gyermekeként. Édesapja WOLF LAJOS tanító, édesanyja STEINMETZ PAULA. A *Bonyhádi Evangélikus Főgimnázium*-ban érettségizett, teológiai tanulmányait Budapesten, Halle-Wittenbergben és Sopronban végezte. Dr. RAFFAY SÁNDOR püspök avatta lelkésszé 1924-ben. Ösztöndíjasként a svédországi Lund és Uppsala egyetemén hallgatott két félévet. Házasságot

KIRNER IRÉNNEL kötött 1929-ben, öt gyermekük közül egy korán elhunyt. Hartán, Mezőberényben, Budapest-Deák téren és Soltvadkerten segédlelkész, majd tábori lelkészi szolgálatra hívják be.

Rövid kerületi lelkészi szolgálat után ceglédi, majd Budapest-kelenföldi lelkész. 1945. szeptember 27-én iktatják be bányakerületi püspöki tisztebe. 1948-ban koncepciót pert folytatnak ellene, két évi börtönre ítélik, melyet teljesen letöltött. 1956. október 5-én az állam, október 8-án az egyház is rehabilitálja. Püspöki szolgálatát újra folytatta október 31-től, de 1958. június 19-én kénytelen volt visszavonulni, 1978-ban bekövetkezett haláláig. A Budapest–Farkasréti temetőben nyugszik.

1947-ben az *Allentowni Egyetem (USA)*, 1971-ben a *Reykjavíki Egyetem (Izland)* díszdoktorává avatta. A *Lutheránus Világszövetség* elnökségének haláláig tiszteletbeli tagja volt.

Ordass Lajos bevezetője

 gyermek-imádságom nekem is volt. Külön gazdagságomnak érzem, hogy a gyermekkori imádságot haló porukban is áldott szüleimtől kaptam. Aligha hagyhattak volna rám értékesebb örökséget.

Ők tanítottak meg arra is, hogy minden ünnepen és vasárnapon a templomban van a helyem.

Később, egyházi iskola egyházi internátusában — érthető — minden reggel és minden este rövid áhítaton vettem részt összes társaimmal.

Ez folytatódott természetesen a teológiai főiskolán, azonban azzal a mindenképpen lényeges változással, hogy igen bölcs Otthonvezető-tanárunk az áhítatok megtartását sorban ránk, a hallgatókra bízta és nem szűnt meg serkenteni, hogy magunk is írjunk az áhítatokon alkalmazható imádságokat. Azért tekintem ezt lényeges változásnak, mert eddig a „Mi Atyánk”-on kívül leginkább mások által írt imádságokkal éltem.

A lelkészi szolgálat gyakorlatában állva, nem sokáig tartott, amíg az istentiszteleteken természetesen szereplő — és kötelező — úgynevezett kötött-szövegű imádságok mellett hamarosan magam is írtam az igehirdetés utáni szószéki imádságokat. Csak kisméretű túlzás van a szavamban, amikor most azt mondom, hogy ahány igehirdetésemet írásban pontosan és teljesen ki tudtam dolgozni, annyi igehirdetés utáni írott imádságom is van. S ez semmiképpen sem kevés. Ezek vagy teljesen önállóan írott imádságok, vagy az egyház múltjának imádság-kincseiből az igehirdetéshez simuló, reá válaszoló alkalmi imádságok átdolgozása.

Általában máig is az a nézetem, hogy működése befejezésekor minden lelkésznek kellene egy külön imádság-gyűjteményének lennie és a gyűj-

temény nagyobb részének az ő lelkéből kibugygyant imádságokból kellene állnia.

Lelkészi szolgálatom idején imádkozó életem — természetesen — nemcsak ezekből a templomi, vagy más egyházi szertartások alkalmára írott, vagy gyűjtött imádságokból és azok elmondásából állott.

Reggelenként és esténként családommal, vagy — később — munkatársaimmal tartottam áhítatot, vagy pedig magamban. Ezekben az egyházért és a másokért való imádság foglalta el az uralkodó helyet. Ezekből az imádságokból — most is azt mondhatnám megint: „természetesen” — írásban nincs meg egy sem, mert soha nem is foglaltam ezeket írásba. Élőszóval mondott (néha meg éppen csak a lelkemen szóltanul átengedett) imádságok voltak ezek.

Ugyanígy nem öltöttek írásbeli alakot azok az imádságok sem, amelyeket betegekkel együtt mondtam el csendes otthonok, vagy kórházak betegágya mellett.

Budapest-kelenföldi lelkészkedésem idején *Luther-Szövetségünk* ismételt rendezett gyülekezet tagjai részére úgynevezett 'szabad-egyetemi' előadásokat. Egyik esztendőben az előadások tárgyai között szerepelt az „imádság” kérdése. A fölkerült előadónak — aki ezt a szolgálatot el is vállalta — közben leküzdhetetlen akadály támadt. Az előadást végül is nekem kellett megtartanom. Az előadás után többen is kértek, valamiképpen jelentsem meg azt nyomtatásban.

A kívánság elől kitértem.

Először is, mert nem tudtam eldönteni vagy megítélni, hogy e kívánság kifejezésében mennyi az udvariasság és mennyi a valóban fennálló lelki szükséglet kifejezése.

Azután meg igen fogyatékosnak éreztem előadásomat. Hiszen nem állt elég idő a rendelkezésemre, hogy teljes körültekintéssel dolgozzam ki mondanivalómat.

Egy — az imádságról szóló — tanulmánnyal szemben rengeteg igényt lehet támasztani. Az imádság vallás-történeti múltjának ismertetését. Összeegyeztethetőségét vagy összeegyeztethetlenségét a természeti törvényekkel. A különböző bölcséleti rendszerekhez való viszonyát. A lélek-tannal való egybevetését. És még sok más olyan vonatkozásának megtárgyalását lehet tőle várni, amire képességeim hiánya miatt vállalkozni nem tudtam.

Gyakorlati akadályt is láttam abban, hogy azokban az időkben már meglehetősen sok állami rendelkezés akadályát is le kellett volna küzdeni ahhoz, hogy nyomtatásban az ember megjelentessen valamit.

A türelmetlen sürgetőket ezekre az akadályokra való hivatkozásom nem elégítette ki. De jó szívvel el tudják fogadni azt az érvelésemet, hogy egy imádságos könyvet szándékozom írni és annak bevezetéseként szeretnék valami ilyesfélét használni, mint ez az előadás volt.

Az imádságoskönyv írásába bele is kezdtem. Egészen kiadós anyagom egybe is gyűlt. Azonban az idők borzasztóan megnehezdedtek. Akkoriban a második világháború már a végkifejlethez közeledett és magával hozta ránk igen súlyos következményeit. Az ország csataterré változott. Budapest pedig hosszú ostromot szenvedett. Könyvkiadásról szó sem lehetett. De nem voltak alkalmasak ezek az idők arra sem, hogy a könyv kiegészítő és befejező munkálatait elvégezzem.

Bármilyen tekintélyes volt is a gyűjteményem, mégis csonka maradt.

Azután évek folytak el...

Később — kényszerű félrevonulásom eszten-deiben — gondolatom vissza-visszatért az imádságoskönyv kérdéséhez. Bár befejezéséhez bőségesen lett volna időm, bénított az a tudat, hogy a könyv megjelentetésére semmi reménység nincsen. Ehhez járult még több más ok is, amely miatt nem tudtam magamat elhatározni a megkezdett munka befejezésére.

Az egyik főok az volt, hogy az addigi anyag áttekintésekor semmiképpen sem voltam azzal megelégedve. Több évi távolság lehetővé tette számomra, hogy tárgyilagosan ítéljem meg azt, amit addig megírtam.

Egy másik okom az volt, hogy sokszor nyílt alkalmam meglátni: mi sorsra jutnak legtöbb esetben az imádságos könyvek. Lehetőleg szép kiállításban és díszes kötéssel ellátva alkalmasaknak ítélik őket arra, hogy az emberek konfirmandusokat ajándékozzanak meg velük, de a megajándékozottak alig-alig használják őket. Nem kívántam az ilyen sorsú könyvek számát a magam részéről szaporítani.

A tervezett imádságoskönyv anyaga tehát — amint azt már mondtam is — nem készült el teljesen.

Valami azonban mégiscsak történt.

Egyrészt bennem történt valami.

A magam élete számára az a nagyon fontos dolog történt, hogy Megváltó Uram elmélyítette imádságos életemet.

Még jobban kezdtem megbecsülni a keresztyén múlt írásban föllelhető imádság-kincseit és magam is elég szorgalmasan írtam imádságokat. Most már nem azzal a céllal, hogy könyv legyen belőlük. Céлом egészen gyakorlati volt: ha lehet,

elégítsenek ki ezek az imádságok valóban fennálló napi-szükségletet.

Ettől fogva gyermek születésekor, esküvőkor, vagy halálhírek esetén nem levelet írtam azoknak, akiket az öröm, vagy a gyász közvetlenül érintette, hanem helyzetüknek megfelelő imádságot vittem, vagy küldtem nekik. Magánházaknál vagy kórházban betegen fekvő testvéreknek is erősítő imádságokat vittem. Másként megpróbált embereknek is. Örömmel állapíthattam meg, hogy sorsuk nem az imádságoskönyv sorsa lett. Valóban használták őket. Sokan.

Láttam közben azt is, hogy valami történik más emberek lelkében is. Tudomásul kellett vennem, milyen sok ember viaskodik az imádkozás kérdésével. Isten különös és csodás sorsintézését láttam meg ebben. Minél inkább nehezdedtek meg az idők az emberek fölött, annál inkább elevenedett meg bennük a vágy az imádkozó élet után.

Sokan sok tisztázatlan kérdéssel, tapogatózással fordultak hozzám. Lelkészeink közül is többen. S tőlük tudtam meg, hogy lelkipásztori beszélgetések során ők is minduntalan találkoznak az imádság kérdésével.

Így érlelődött meg bennem lassan-lassan az a fölfogás, hogy ma az emberek közül sokaknak nem megírt kész imádságokat tartalmazó imádságoskönyvet kell kézbeadnunk kalauzolás céljából, hanem magáról az imádkozásról kell velük beszélnünk. Lehetőleg sorban elő kell venni ezzel kapcsolatos kérdéseiket, fölbátorítani őket és esetleges nehézségeikből kisegíteni őket.

Ilyen úton egyszerre csak a régi ösvényen találtam magamat: tanulmányt kell írni az imádságról, az imádkozásról. De megmaradt bennem az ellenkezés ezzel a gondolattal szemben. Tanulmányt írjak valamely folyóirat számára, amely alig hozzáférhető? Szép kövérre hizlalt könyvet írjak-e, tudományoskodó ízzel, amelyet néhány szakember esetleg átlapoz és még kevesebb talán el is olvas? Nem célravezető!

Hiszen én az imádság utáni szomjúsággal találkoztam, nem pedig tudásvágygal. Én egyszerű gondolkodású emberek részéről hallottam minduntalan ezt a szükségletet, nem teológiai tanulmányokban jártas és előképzettséggel bíró emberek részéről! Amit mondani akarok, azt a tudomány nyelvében és módszereiben járatlan, egyszerű embernek is meg kell érteniök!

Ilyen megfontolások után öltötte magára ez a könyvecske a mostani alakját.

Ha egy mondatban meg kellene most határoznom e kis írás jellegét, akkor talán legjobb lenne azt mondanom:

Tanácsadás imádkozóknak és olyan embereknek, akik szeretnének imádkozó életre jutni.

Ezt már a könyvecske gyakorlati keletkezésének a módja miatt is így mondom. Egyes darabjai ugyanis úgy jöttek létre, hogy egyesek levélben kértek tőlem tanácsot. Valahol megakadtak. Levélükben előadták kérdésüket. Válaszom nem a szokott levél volt, hanem körülbelül ilyenforma választ küldtem, amilyen most itt olvasható. Más kérdések esetleg betegágy mellett imádságos együttlétben, utcai beszélgetésekben vetődtek föl, vagy magam birkóztam velük.

Magáról a könyv anyagáról, tartalmáról nem kívánok hosszabb fejtegetésbe bocsátkozni. Kérem az Olvasóhoz ennyi: nagyon szeretném, ha az egész elolvasná. Lassan. Darabonként. Esetleg egy nap csak egy darabot. S aztán se tegye félre végérvényesen, mint amellyel végzett. Alkalmilag lapozzon rá arra, ami éppen foglalkoztatja. Mert imádkozó életünk során mindig újra meg újra felvetődnek bizonyos kérdéseink.

Tárgymutató készítését fölöslegesnek ítélem. Talán nagyzoláshoz is tűnnék. Azt hiszem, az egyes szakaszok elé írt jegyzetek és a tartalomjegyzék címei alapján mindenki könnyen megtalálhatja azt a részt, amelyre éppen szüksége van.

Az imádsággal kapcsolatos tanácsokat tartalmazó kis könyvet csöndes imádsággal bocsátom útjára. Arra kérem Istent, ezekre a betűkre, amelyeknek leírására Ő adott parancsot nekem, áraszsa rá Szentlelkét. Hadd válaszolhassanak itt is, ott is valakinek, aki a tanácsot keresi.

Budapest, 1961. május 28. Szentháromság-ünnepén.

Ordass Lajos

Imádság-sorozatunkhoz érdemes alkalmanként konkrét imádságot is hozzácsatolni ORDASS LAJOS gondolataihoz. Ezúttal még nem a püspöktől magától, hanem két, a *Miatyánk* ihletése alatt álló imádságot olvashatunk, az első (egyik költőnkől átvéve) egyúttal a híres szívsebész hitvallása is, a második pedig Babits-költemény:

Az én Miatyánkom

Mikor a szíved már csordultig tele,
Mikor nem csönget rád, soha senki se,
Mikor sötét felhő borul életedre,
Mikor kiket szeretsz, nem jutsz eszükbe.
Ó, "Lélek", ne csüggedj! Ne pusztulj bele!
Nézz fel a magasba, — reményteljesen,
S főhászokj: Miatyánk, Ki vagy a mennyekben!

Mikor a magányod ijesztően rádszakad,
Mikor kérdésedre választ a csend nem ad,
Mikor körülvesz a durva szók özöne,
Átkozódik a "Rossz", — erre van Istene!
Ó, "Lélek", ne csüggedj! Ne roppanj bele!
Nézz fel a magasba, — és hittel rebezd,
Uram! Szenteltessék meg a Te neved!

Mikor mindenfelől forrong a "nagyvilág",
Mikor elnyomásban szenved az igazság,
Mikor szabadul a Pokol a Földre,
Népek homlokára Káin bélyege van sütvé,
Ó, "Lélek", ne csüggedj! Ne törjél bele!
Nézz fel a magasba, — hol örök fény ragyog,
S kérd: Uram! Jöjjön el a Te országod!

Mikor belédsajdul a rideg valóság,
Mikor életednek nem látod a hasznát,
Mikor magad kínlódsz, láztól meggyötörve,
Hisz bajban nincs barát, ki veled törődne...!
Ó, "Lélek", ne csüggedj! ne keseredj bele!
Nézz fel a magasba, — Hajtsd meg homlokod,
S mond: Uram, legyen meg a Te akaratod!

Mikor a "kisember" fillérekben számol,
Mikor a drágaság az idegekben táncol,
Mikor a "gazdagság" milliót költ, hogy éljen,
S millió szegény a "nincstől" hal éhen,
Ó, "Lélek", ne csüggedj! Ne roskadj bele!
Nézz fel a magasba, — tedd össze két kezedet,
S kérd: Uram! — Add meg a napi kenyérünket!

Mikor életedbe lassan belefáradsz,
Mikor hited gyöngül, — sőt — ellene támadsz,
Mikor, hogy imádkozz, nincs kedved, sem erőd,
Minden lázad benned, hogy — tagadd meg "Őt"!
Ó, "Lélek", ne csüggedj! Ne egyezz bele!
Nézz fel a magasba, s hívd Istenedet!
Uram! — Segíts! — S bocsásd meg vétkeimet!

Mikor hittél abban, hogy téged megbecsülnek,
Munkád elismerik, lakást is szereznek,
Mikor verítékig hajszoztad magad,
Később rádöbbsz, hogy csak kihasználtak...!
Ó, "Lélek", ne csüggedj! Ne ess kétségbe!
Nézz fel a magasba, sírd el Teremtődnek:
Uram! — Megbocsátok az ellenem vétőknek...

Mikor a "nagyhatalmak", a békét tárgyalják,
Mikor a BÉKE sehol! — Csak egymást gyilkolják!...
Mikor a népeket a vesztükbe hajtják,
S kérde: Miért tűröd ezt? Istenem MIATYÁNK!
Ó, "Lélek", ne csüggedj! Ne pusztulj bele!
Nézz fel a magasba, — s könyörögve szólj!
Lelkünket kikérte a "Rossz", támad, tombol!
Uram! Ments meg a kísértéstől!
Ments meg a gonosztól!!!

AMEN

UTÓHANG

S akkor szólt a Mester, kemény szeliden,
Távozz Sátán, SZÚNJ vihar! Béke, csend legyen!
Miért félték ti, kicsinyhitűek?...
Bízzatok! Hiszen én megígértem nektek,
Pokoli hatalmak rajtatok erőt nem vesznek!...
Hűséges kis nyájam, én pásztorod vagyok,
S a végső időkig, — veletek maradok!!!

AMEN

(dr. Papp Lajos szívsebész)

Miatyánk

1914.

Miatyánk ki vagy a mennyekben,
 harcokban, bűnökben, szennyekben,
 rád tekint árva világod:
 a te neved megszenteltesék,
 a te legszebb neved: Békesség!
 Jöjjön el a te országod.
 Véres a földünk, háboru van,
 kezed sujtását sejtjük, uram,
 s mondjuk, de nyögve, szomoruan
 — add, hogy mondhassuk könnyebben —:
 Legyen meg a te akaratod!
 — mint angyalok mondják mennyekben.
 Előtted uram, a hon java,
 s hulljon a lomb, csak éljen a fa:
 de vajjon a legkisebb lombot
 nem őrzi-e atyai gondod?
 nem leng-e az utolsó fűrtön is,
 áldva miképpen mennyekben,
 azonképpen itt a földön is?
 Megráztál, nem lehet szörnyebben,
 mármost ami fánkon megmaradt
 őrizd meg őszig a bús galyat:
 mindennapi kenyerünket add
 meg nekünk ma, és gyermekeinket
 növeld békére: ha bűn, hogy lábunk
 ma vérbe csuszik meg: értük az!
 Bocsásd meg a mi bűneinket,
 miképpen mi is megbocsátunk
 ellenünk vétetteknek: a gaz
 tied, büntetni: mienk csak az,
 hogy védelmezzük a mieinket!
 És ne vigy a kísértetbe minket,
 hogy ártatlanságunk tudatát,
 mint drága páncélos inget
 őrizzük meg bár véresen,
 hogy át ne hasadjon sohasem.
 Jaj, aki ellenünk mozdul:
 megvívunk, készen, bármi csatát,
 de szabadíts meg a gonosztul,
 mert tiéd az ország,
 kezedbe tette le sorsát,
 s te vagy a legnagyobb erősség:
 ki neveden buzdul,
 bármennyit küzd és vérez,
 előbb vagy utóbb övé lesz
 a hatalom és a dicsőség!

*Babits Mihály*A csokoládé
mikulások

Elérkeztünk december, a legsötétebb hónap első napjaihoz. Karomban az éppen fél éves kisfiammal nézzük a televízió hírműsorai közé is beférkőzött reklámokat. Azokban pedig a reklámokban megjelenő, és a híradásokban szereplő „mikulásokat”.

Felsőhájtok, mert már most felmerül bennem a megoldatlannak tűnő kérdés: Amikor fiam már nemcsak gügyögni, hanem kérdezni fog, vajon miként fogom elmondani neki a Mikulás történetét? Hazudnom sohasem lehet, így bizony képtelenség igaz, és egységes képet adnom arról, aki egykor Törökországban még jótékonykodó püspök volt a legenda szerint, majd néhány száz évvel később átköltözött Lappföldre, és ma Finnországból érkező Télapó.

Miképpen lett a sovány püspökből kövér és borvirágos orrú, törpikés formájú alak? Hogyan lett egy darab szentből sok, szinte bohócruhás, egymással parolázó jelmezes fickókká? Arról már nem is beszélve, hogy bevásárló utam során szakállam tépettem szinte, amikor egy kétes állagú „mikulás néni” szólított meg...

Aztán a ruházata a mikulásoknak... Vajon miért lett piros? Meséljem el az értelmében akkor nyiladozó, gyarapodó, és növekedő gyermekemnek, hogy a zöld azért lett piros, mert kb. 80 évvel ezelőtt a *The Coca Cola Company* reklámjaihoz a Mikulásnak ruhát terveztetett, és azóta minden mikulás kólás-ruhában jelenik meg?

Megannyi kérdés, és kimondhatatlanul sok hazugság! Hát hogyan mondjam el majd a gyermekemnek? Mindazt, ami igaz. Mikulásról és Karácsonyról egyaránt.

Aztán az egyik napi bevásárlásom során a hipermarketben kezembe veszek mégis egy csoki mikulást. Nézegetem az átalakuláson átment formát, az immáron tömegcikké lett figurát. Félve teszem ezt, mert a kezemben pillekönnyű súlya által feltételezem, hogy egy ügyetlenebb, vagy egy kicsit erősebb fogásomra a figura törmelékké válik.

A viszonylag nagy csokoládé mikulás súlytalan, törékeny mivolta elgondolkodtatott. Egykor, a télapó, karácsony, szeretet és más neveken elnevezett decemberi ünnepeken valamikor magam is olykor-olykor sajátomként a kezembe vehettem egy-egy csokoládét. Ugyanilyen volt formájára nézve. Bár kisebb, de számunkra, gyerekeknek szinte törhetetlen — de biztos, hogy nehezebb volt, és valóban csokoládé volt. Élvezet volt jó és erős fogainkkal megküzdni egy-egy csoki falatért. Mostanában pedig egy harapás, és vége. Még a mai állapotban levő, kölcsönzött fogainkkal is könnyű műveletté vált.

Hazamenet elgondolkodtam a mikulás csokoládé sikerén és történetén. Sikeréről kell gondolkodnom,

mert a kereskedelemben fellelhető csokoládé figurák forgalmazásában vezető helyre került! Miközben a csokoládé karácsonyfadíszek vásárlása visszaesett!

Lehet, hogy most e sorok mosolyogtatónak tűnnek, de e statisztika tovább mutat, folyamatot láttat meg annak, aki figyelmes: vagyis már karácsonyfából is kevesebb lehet. Vagy talán a családokból, és már nincs kinek állítani azt sem? A pogány szokások és jelképek is letűnnek, amik által legalább Jézus születésére emlékeztek? Már ez is hamarosan a múlté?

De a mikulás csokoládé töretlenül fut a cél felé, győzedelmes, sikeres az útja! Újabb információim szerint ennek vannak látható trendjei is. Ma már csoki-miki-trendi van!

Lássuk tehát a vásárlókat is:

- Nő a minőségi csokoládé iránti kereslet a figuráknál is.
- Márkázott mikulások jobban eladhatóak.
- A vevők új és újabb ízeket keresnek.
- Ismert csokoládémárkák jobban kelendőek mikulás ruhában.
- A hipermarketekben, diszkontáruházakban vásárolják a legtöbbet.

Ennyi ismeret után aztán gondolkodni kezdtem, feldolgozni ezen információkat több ismeretemmel együtt, amit most nem kell teljességgel közreadnom.

Egy idő után aztán hamarosan megtaláltam a csokoládé mikulások törvényszerűségét. Nem kellett messzire tekintenem, amikor jól becsomagolt, üres emberek, jól, sőt, ünnepivé öltöztetett üres szavait, terveit, ígéreteit, és bizonygatásait láthattam és hallhatjuk. Érdekes módon valamennyien egyazon formában, öltözetben csomagolják mindazt, amit nekünk tisztelnünk, ünnepelnünk kellene. A média minden eszköze velük foglalkozik, általuk szólít meg.

Már-már a csodák határait érik el igen sokan, amikor a levegőt tudják becsomagolni egy súlytalan, atomnyi méretű „csokoládéba”. Hamarosan minden érték, hagyomány, örökség, példa és még a célok is eltűnnek, és maradnak az üres, de díszesen becsomagolt egyen-csokoládék...

Új íz, ismert márka, díszes kivitel... Aztán a mindenevő, mindent bevásárló ember hazaviszi, hiszen ma már mindent a plazában, hipermarketben meg kell vásárolni, „soppingolni” kell, bármi is az elének rakott áru.

Amikor pedig a mikulások sajátosságairól igyekszem véleményt formálni, szinte megjívedek a racionális gondolkodás által kikristályosodó, keresztény valóság tényétől is!

Miért?

Csak azért, mert fél évszázados tapasztalataim sorozatban bizonyíthatják, hogy az aktuális társadalmi jelenségek mennyire és mindig besétálnak a hívők gyülekezeteibe. A világ minden újdonsága, modernségnek mondott trendje, vagy éppen rendje. Egykor, a feudalizmusban egyházi és feudális hierarchia volt.

Majd kapitalista módon lett gazdagok és szegények gyülekezete, sőt felekezete is. Az én gyermekkoromban pedig a kommunista egység, egyenlőség szerinti, kolhoz, vagy szovhoz rendszerű gyülekezetek „zakatoltak”. Az utcán munkásmozgalmi énekeket harsogtak a hangszórók, a gyülekezetek pedig vonulós, indulós módon élték meg a mozgalmukat...

Aztán változások, váltások évei jöttek. Ami kint, az most is újra bent. Mert a világ mindig begyűrűzik... A világ divatja, baja és problémái, válságai, félelmei a padosorokban ül, és szinte csak a világi megoldás kézenfekvő azoknak, akik vezetnek. Mert azt is várják el tőlük. Mivel őket, sőt valamennyiüket mindaz vezeti, kényszeríti, ami a világ ereje.

Földünk helyzete köztudottan válságos. Mi a teendő? A válasz egyszerű: napjainkban egymást követik a tanácskozások arról, hogy a helyzet válságos. A kereszténység helyzete ma szellemben, lélekben, de a világi válságnak köszönhetően, hasonlóan is válságos... Mi a teendő? A válasz ugyanaz: rendezzünk a válságról konferenciát, tanácskozásokat. Jöjjenek a nagy csodatevők, és jöjjenek a szabadító szolgálatok.

Amiben láthatóan közösek a hívők gyülekezetei a társadalommal, a világgal: Se itt, se ott nincs felelős, és nem áll helyre Isten Törvénye által az elrontott. Mert nem kell a Törvény,ha belepusztulunk is! Libasorban érkeznek a kismikulások. Egységesen és belül üresen. Tanácskoznak... A végeredmény pedig: majd csak lesz valahogy, valamikor, vagy „majd az Úr”.... helyettünk.

De kell ám a látszat, a „Csokoládé Mikulás”! Abban már egységre jutottak sokan: mi mind, valamennyien mikulások vagyunk: Formában, színben, öltözetben egyaránt. Egyfajta keresztény egység... krisztusi nélkül. Retrő, trendi, vagy reneszánsz formában, de mindig, és mindenben ugyanoda jutunk: Hazug jelképek, valódi ünnep nélkül. Némi csokoládéba — manapság az is hamis műanyag kotyvalék — csomagolt levegő, díszes kivitelben. Kifelé szépséget, tartalmat, nagyságot, ünnepélyességet mutogatva.

A világ ezekkel van tele. Ilyeneket kínálnak, mutogatnak nekünk és egymásnak. Ha pedig ott trendi, akkor a gyülekezetekben is ott kell, hogy legyen már!

Némi kutatgatás után rájöttem: nem kell keresni sem. Szomorú, de valóság, hogy a legtöbb gyülekezet — az aprótól az óriás méretekig — maga a csokoládé mikulás. A világ édesipari szakértői szerinti módon pedig folyik a kereskedés: Új ízek, új csomagolások, minőségi, márkázott figurák. Majd messzi tájakról, országokból érkeznek különleges figurák, amikor a hazai figurák könnyűnek, üresnek, élvezhetetlenné, vagy ehetetlenné minősülnek a piacon. Ön-maga mutogatás, piaci kereszténység misszió néven. Piackutatással, reklámmal és minden ismert kereskedői fogással.

Aztán egy idő múltán kiderül, hogy egységruhájuk hasonlít a kólás ruhájú mikulásokhoz, mi több, egy idő után azok is roskadáig megtöltik a keresztény plazák és hipermarketek polcait, kínálatát. Az egységes zenei, dicsőítő ruha és stílus után, azonos és manipulatív külsőségek, eszközök használata látható mindenütt. Majd megjelennek a nagynak mondott, de belül üres szolgálók és szolgálatok, melyek külső hivalkodásaikban, és belső ürességükben is hasonlóak. A kismikulások bámulják a nagyobbacskaakat.

Néhány évtizedes ismeretem és tapasztalatom sokszor aggodalomba ejt, amikor úgy harminc-negyven évvel ezelőtti csoki-mikulásokat fedezek fel a keresztény kirakatokban, és porondokon. Ismerős figurák jelennek meg újra és újra... Olykor felteszem a kérdést magamban, hogy nem kellene-e szólni? Hiszen régen lejárt a szavatosságuk, romlottak, íztelenek, károsak lehetnek. De rá kellett jönnöm, amikor egyet-kettőt megvizsgáltam, hogy az bizony új árucikk, vagyis a régít újra gyártják! Retró, rég levett és most újra felvett szellemiségek hordozói, képviselői és játékszerei váltak trendivé, amitől reneszánszt remélnek. Megújulást, és ébredést...

A mikulásgyártó gép, sőt gépsor tehát folyamatosan működik! De hogyan? Az elmúlt időkben két technológiát ismertem meg.

Hogyan gyártsunk kis, valamint nagy mikulást?

A régi módszer a következő: Egy mikulásformát, mintegy öntőkokillát készítenek. Abba annyi mennyiségű folyékony csokoládét öntenek melegen, amely egy begyakorlott, előírt fordulatszámú pörgés során a szerszám belső üregének falán egyenletesen szétterül, és így felveszi a mikulás formáját. Lehülés után a szerszámot szétnyitják, és némi javítgatás után becsomagolják, felöltöztetik a megdermedt csoki figurát. Kicsit gazdaságtalan eme eljárás, mert viszonylag sok folyékony anyag kell e technológiához. Valamint nem lehetett nagy darabszámot elérni vele. Bevallom, nekünk, gyerekeknek ez azért mégiscsak jobban tetszett. A lyuk körül azért volt valami ehető is...

A másik eljárás pedig az, amikor nagy mennyiségű forró csokoládét, vagy hasonló anyagot technószerű edénybe tesznek. Ott, és abba belemerülve folyamatosan, egy meghajtó szerkezetre szerelt, mikulás alakú formák bolygó mozgással mozognak. Azokra minden bemártásnál tapad némi meleg anyag, mely megdermed. Amikor így eléri az optimálisnak tartott ráakódást, egy hűtés következik, és leválasztás a formáról. A két fél összeillesztése után máris kész a leheletvékony figura, és csomagolásra-felöltöztetésre kerülnek az igencsak soványka, súlytalan mikulások.

Bár azóta egy harmadik technológia is működik, amivel — még arcátlanabb módon, még nagyobb hazugsággal, felnagyításokkal — képesek óriásivá fel-fújni kevéske „csokoládét”, dolgot, és esetleg embe-
reket, hogy majd úgyszintén szériázva működtessék

a tömegtermelést, a nagy mikulások kicsinyített változatait ontva piacra...

De most csak az előző két technológiát kell megvizsgálni, hiszen az elmúlt idők keresztény kismikulásai azzal készültek. (Az új gyártási módszer olyan, mely által szivacsos szerkezetűvé teszik a csokoládé[szerű] anyagot, és így külsőre masszív, vastag falú figurákat készítenek. De ez még csak a jövőben lesz tömegében érzékelhető jelenség a hívők gyülekezetében...)

Az öntőformában készült figurák:

A technológia igen egyszerű és több évszázados! Vagyis kell hozzá egy zárt öntőforma, és abban zárt tér legyen kiképezve a legyártandó figura negatívjának. Mert ez esetben negatívból lesz pozitív! (Épp-úgy, mint amikor a fémipar használja a mintakészítők által gyártott öntőmintákat is...)

E zárt tér lehet család, közösség, gyülekezet, felekezet, és egyház egyaránt. Amikor pedig abba beleszületik valaki, úgy kamaszkora táján elindul az életében a centrifugális, a kifelé törekvő, kitérő erő működése. De hát mégsem repülhet ki onnan a kialakulatlan egyéniségű fiatal, és folyékony, képlékeny, tartás nélküli élete mintegy falakba ütközik. A zárt tér alkotta és valóban bezáró elvárásai, törvényei, vallásos törvényeskedései, hagyományai, belső erkölcsi és etikai, morális szabályozása, farizeussága által a beleszületett fiatait, sőt, az ott megtért, szellemi kamaszokban lévő embert falak veszik körül. A centrifugális erő, a világ vonzóereje és csábítása, de az új lehetőségei ellen is börtönöri erőszakkal védekeznek.

Ebben az öntőformában lényegében után gyártása folyik izmusoknak, gyülekezeteknek, felekezeteknek, egyházaknak és vallásoknak egyaránt. Készülnek az után gyártott kismikulások az egykori, vagy éppen mai nagymikulások mintájára. Természetesen felkerül a márkanév — „-ista”, „-es”, „-os”, „-us” stb. vagyok —, amikor a kismikulás a nagymikuláshoz hasonlónak, vagy még inkább azonosnak deklarálja önmagát...

Belátható, hogy e gyülekezeti tagokat gyártó hagyomány ugyanannyi jót tartalmaz, mint károsat. Mivel a vallásos, vagy farizeusi sorozatgyártásban készült figuráknak mégiscsak van „anyaguk”, tartásuk, és így önértékelésük, egyfajta, közös identitásuk is. A korlátaik, falaik miatt mégsem repítette ki őket a centrifugális erő a világba, és azonosulásuk egymáshoz mégiscsak összetartó erő... Mégis valóság az is, hogy amikor Isten leleplezi belül üres, kívül díszes állapotukat, sokkal nagyobb erő szükségeltetik összetörésükig, hogy újra beolvastva, majd Isten keze által formálva valódi bizonyosságai, díszei legyenek Istennek.

Addig pedig a gyártáskor működő, stabilizáló erő, vagyis a hideg és valójában a félelem tartja őket önmagukban és társaikkal egyben. Félelem a világtól, félelem másoktól, sőt félelem a „szigorú Istentől”... Merev, megdermedt, szinte csontos, hidegen díszes

csokoládé mikulások. Ők nemcsak egy zárt eszköz által létrehozott társaság, de egymás mellett is egy zárt teret töltenek be, zárt alakzatban masírozó katonai, de inkább mikulási díszegységek... üres, védekezésre is alkalmatlan fegyverekkel kezükben. Vezetészőra, azonos ütemre, indulóra, egyenruhákba öltözött „egyen katonák”. Csőlátással, hideg és merev arccal, a talpukat keményen az aszfalthoz verve...

Bemártó technikával készített figurák:

Mint már leírtam, a nagy masszában bolygó mozgást végeznek mikulásformák. Ők, akik által létrejön, gyártódik a legtörekenyebb figurák sorozata. A massa forró, a formák hidegek. Hideg biztonságot, békét, kiváltságokat, lényegében fagyott nyugalmat sugároznak. Hűvös magaslataikból alámerülnek, és e felemelő autoritásuk mindig is vonzó. Ők, akik a keresők, a forrón vágyakozó, bajjuktól elfolyt, elúszott életük között bolygó mozgást végezve alá, s felmerülnek. Folyékony és nem szilárd lelkek, életek tapadnak hozzájuk.

„Pásztorokhoz”, „evangélistákhoz”, „prófétákhoz”, vagyis emberek uralmához tapadnak, rájuk ragadnak, majd dermednek... Majd gyülekezetekhez, sőt gyülekezeteket alkotnak. Ők, akik nemcsak tapadnak, hanem általuk megmerevednek, kihülnek, miközben a bolygó mozgást végző figura alakzatát, formáját veszik fel. Aztán amikor már kellően hasonlítanak, több rétegből alkotnak a figurával azonosat, akkor jön a szerszám. Leválasztják, és megkapja az egyen csomagolást. Kólás ruhácskáját. Mikulási formájú mikulás lesz.

Az sem ritka, amikor egy „massza” állapotban lévő embert már az első tapadás után leválasztják, felöltöztetik. Mert a nagyon vékony és törekeny mártott csokoládéfigura maga lesz már bemeztve, és az által a nagy ürességre az üdvösség ruhájának kinevezik a mikulás ember alkotta ruháit.

Mikulás figurák a Fa alatt...

Aztán lehet ünnepelni! Elhangzik az egyen-ének, összegyűlnek az egyformán díszes, és egyformán üres figurák. A sohasem volt Három Királyok is megérkeznek. Áll az Élet Fája jelképe, a karácsonyfa, jászol és a szegény, lesajnált, fázós pásztorok, és minden felett a legnagyobb sajnálatra érdemesített csecsemő Jézuska.

Ismerve a statisztikát, egyre inkább csak a mikulások ácsorognak, mert már a pogányságból átvett jelképekkel sem emlékeznek sok helyen Jézus születésére... A díszlet pogány, az emlékezés üres és hamis. Már csak a díszlet, ami fontos. A külsőségek, a mikulások, a ruhák, mind-mind hazugság... Még hozzá üres hazugság. De ez egyfajta rend: a hazugság a hazugság közegében ünnepelt.

De nemcsak a karácsonyfa díszlet ma, hanem a Kereszt is azzá lett, sőt fétissé. Ott áll előtte, a keresztet, és nem a Feltámadottat imádvá, a kereszt ne-

vében uralkodó, és a kereszt bálványa — és így démona — uralma alatt élő tömeg.

Zárszóként, és új kezdeteként a valódi ünneplésről:

Most azonban forduljunk vissza a mikulásokhoz, magunkhoz, keresztény testvéreinkhez! Hiszem és remélem, hogy ezen írás által sokan néznek először önmagukra, és utána önmagukba. Aztán vállalják az összetöretést, és azt, hogy továbbiakban nem üres figurák maradnak, hanem kéri, hogy maga Isten formázza meg életüket.

Tudom, fájdalmas a szembesülés, hogy valaki egy vallásos erőszak alkotta életet él, és a krisztusi elé és sokszor helyett emberi akaratok formálta életet él. Ennél még fájdalmasabb, amikor megéli valaki, hogy emberi, gyülekezeti formát vett fel, és törekeny, üres az élete. Törekeny életét csak a ráöltött mikulásruha tartja össze...

Kedves Barátom! Kérlek, ne csapd be önmagad, takargatva a belső ürességet, hanem dobd le végre a világ tervezte, és keresztény divatba is beférkőzött mikulás ruhádat! Ha pedig magadra nézel, lásd meg, hogy mely ember, vagy emberi társaság formáját öltötted magadra. Nem forma, tömeg-gyártott, széria mikulásnak kell lenned, hanem belülről kifelé épülő krisztusinak.

Magad tudod, hogy ki alkotott, tervezett, és ki az, Aki a helyeden akar látni és használni. Ő csak akkor teszi ezt valóssággá, ha centrifugális, pörgetéses, vagy a bemártásos technológia módján kialakult formális, belül üres, üreges keresztény figurádat, életedet, üres szerepjátékosdat engedted általa összetörni. Mert az összetöretés által lehet belőled új, és akkor érted és éled meg az újjászületést is. Minden ember életében ez a legnagyobb ünnep!

Most, amikor mikulás felvonulás, ünnep érkezik, vagy az Ünnepet kisajátították a mikulások, számodra, és mindenkinek nemcsak új ünneped lehet, hanem olyan, ami minden napos. Örömet, békességet, boldogságot adó, ahol a törekeny, hazugságba csomagolt hívó életed az Életben, magában Krisztusban kap új életet, tartást, erőt, áldást, és lehetsz akár Isten gyönyörű bizonyosága mások előtt is.

Gyermekemnek... gyermekeimnek:

Írásom kezdetén feltettem a kérdést önmagamnak, hogy mit meséljek a hazug mikulásokról, hazug ünnepekről felcseperedő gyermekemnek. Úgy gondolom, hogy nem kell sokat magyarázoknom egykor, és ezt szeretném is. Ezért már most igyekezzünk segíteni, előkészíteni őt a belülről kifelé történő növekedéshez.

Most, amíg kicsiny testét, és nyiladozó lelkét — érzelmeit, érzéseit, vágyait — igyekezzünk Isten szerinti módon óvni és tanítani az azokra adott, Istentől kapott törvényekre, és Isten elrendeléseire. Neki nem kintről kell épülnie, hanem bentről kell, hogy tiszta és a Messiás Szelleme által való épülés, növekedés legyen már kezdetekben az életének közepében.

Áldom Istent, hogy házasságunk nem ürességet körbeölelő testi és lelki csokoládémáz, és emberek, vagy magunk által dezajnolt, hanem középen Ő, Urunk és Istenünk lakozik. Reá és Átala épül minden, ami akár másoknak is látható bizonyság. Gondolataink, érzelmeink és testünk egyaránt belülről építkeznek, erősödik és működik mindenben. Így se személyes életünk, se házasságunk nem lehet törékeny, nem roppanhat össze sohasem. Gyermeink e békébe, biztonságba érkezett áldásként, és velünk mindezt már fogantatása óta megéli.

Persze ő is fog érintkezni bolygó figurákkal, őt is eléri a centrifugális erő... Azonban ő, és aki egyszer megérzi azt, amikor maga a Világ Ura van középen, és nem a bizonytalanság, üresség, azt sohasem felejtheti el, és mindig vágyódní fog arra. Talán lesz nehéz, összetört, vagy képlékeny állapota is néha, amikor kamasz, vagy fiatalos lendülete elviszi egy távolságra, de mindig emlékezni fog. Már nem tehet mást, mint elkalandozásából visszatér, és akkor már önmag kéri, hogy belsejében és középen a Messiás uralma legyen valóság örökre.

Ebben most mi vagyunk a tanítói, bizonyága, az a szellemi és lelki közeg, ahol láthatóan boldog és fejlődik is. Ő pedig biztos fog látni mindenfajta csokoládé mikulást, de sohasem akar mikulássá válni, de lehetséges, hogy mások belül üres, kívül díszes életének összetöretésekor és újjászületésükkor feléjük és élő bizonyágként is szolgálni fog. Amikor számomra két fajta csoki mikulás technológia leleplezése jutott, ő már a hungarocellhez, vagy habszivacshoz hasonló, terjedelmes, de pillékönnyű széria mikulások felé visz életet adó lehetőségeket.

Mindez elmondható szellemi gyermekeimre is. Bármennyire szeretnének ragaszkodni, nem engedhetem meg, hogy törékeny másolataim legyenek. Miképpen sohasem fogok félelemmel visszatartani a centrifugális erők hatásától, de hiszem, hogy szolgálatunk a centripetális vonzóerőt növelik a szabaddá lett emberekben.

Minden belső ürességet csak ez szüntethet meg. Vagyis amikor szívünkben trónol a Király, szellemünk, lelkünk és testünk mindig alattvalóként Őreá tekint figyelmes engedelmességgel. Ezt a biztonságot, nyugalmat, és Istennel helyreállt, működő békével teljes belsőt, és abban a Messiás bentről kifelé ható uralmát kívánom mindazoknak, akik ma még belül üresek.

Zárszó

Soraim azzal a reménnyel írtam, hogy néhány, vagy akár sok ember is egykor és mielőbb felismeri azt, hogy amikor Isten összetör, áldás az számunkra. Valóban egy új, jó és örök kezdete lehet.

Természetesen számoltam azzal is, hogy a belül üres, amúgy kívül díszes figurák tiltakozásba kezdenek. Mert ha lelepleződnek, akkor mindent, akár a kényelmes, figurális hívő életüket is összetöri Isten. Számukra jelzem, hogy következő, üres és önveszélyes

hívókról szóló írásom készül, melynek címe már biztos: „A papírhuszárok”...

Ők egykor a túlbuzgók, a kenyéradó gazdájuk minden utasításával, rendeletekkel, hivatali utasításokkal, pecsétekkel feldíszített papírkáival fennhangon fenyegettek, utasítottak, főnökösdit játszottak halálos komolysággal.

E szerzet ma is jelen van, mi több, ők, akik az öntőformáik által működtetnek mikulásfigura gyártó gépeket. Teológiákat, dogmákat. És törvényeskednek, gógös, öntelt, vagy önigazult farizeusok. A „pálizmus” Isten által nem elrendelt, és így nem krisztusi, nem a Király törvényeivel hadonászó papírhuszárok... Akik miatt és mellett belül üres, de nagyon jól kidolgozott emberek, figurák alkotnak gyülekezeteket.

Ezért még több erővel teszek bizonyágot a jövőben a Messiás Királyságáról, hatalmáról, törvényeiről és Isten kegyelméről mindenkinek. Ezzel erősödhetnek meg az újjászületett életek, és törhet össze a mikulásgyártás... De ezáltal akár a farizeusaink is egyszer megismerhetik, és elfogadhatják a kegyelmet.

Orbán Béla (a Sófár, Jesua HaMassiah-ban hívő zsidó közösség lelkésze)

Vigyázz kérlek a szemeimre!

Volt egyszer egy lány, aki születésétől fogva vak volt. Ezért aztán utálta az egész világot — és mindenkit benne. Egyszer mégis talált egy barátot, akivel szerelmük egyre elmélyült. A fiú mindig ott volt vele, segített neki és biztatta. Sokat szaladgált orvosok után, hogy valamiképp megjöjjön a lány szeme világa. Egy nap végre eljött a műtét ideje, végre lezajlottak a vizsgálatok, amely kimutatta, hogy a donor laboreredményei kedvezőek a szervátültetéshez. A lány nagyon örült ennek. A műtét előtt barátja megkérdezte tőle: Ha látni fog, hozzá megy-e feleségül. A lány igent mondott — gyorsan meg is tartották az eljegyzést. Az operáció sikerült, és amikor a lány kinyitotta szemeit, a barátját látta maga előtt. Megdöbbsent, majd megrettent: Egyetlen társa is vak volt! A fiú megkérdezte tőle, hogy most már akkor hozzá megy-e? A lány elutasította. Barátja mélységes szomorúsággal, de zokszó nélkül tudomásul vette és elment. Pár nap múlva a lány egy levelet kapott tőle, amiben a fiú megköszönte neki az összes gyönyörű átélt pillanatot. Levele végén egy rövid mondat állt: **Vigyázz kérlek a szemeimre!**

A mag

Egy modern példázat átírata-bővítése olvasható itt, amely elhangzott a 2008. június 14-i igehirdetésben, amelynek alapigéje *Jn 5,45-47.* volt:

Egy sikeres üzletember már idős volt és érezte, hogy eljött az ideje, hogy kiválassza az örökösét, aki továbbviszi az üzletet. Viszont nem az egyik igazgatót vagy az egyik gyermekét választotta, hanem valami egészen mást tett. Összehívta az összes fiatal alkalmazottat.

Ezt mondta nekik: *„Eljött az ideje, hogy visszavonuljak és kiválasszam a következő vezérigazgatót. Elhatároztam, hogy közületek fogok választani valakit.”* A fiatal alkalmazottak megdöbbenek. A főnök így folytatta: *„Mindegyikőtöknek adok egy magot — egy nagyon különleges magot. Szeretném, ha elültetnétek ezt a magot, öntöznétek és jöjjetek vissza mához egy évre azzal, amit neveltetek a magból. Akkor majd megnézem a növényeiteket és kiválasztom, ki lesz a következő vezérigazgató.”*

Volt a fiatalok közt egy Jim nevezetű is aznap, aki a többiekhez hasonlóan, szintén kapott egy magot. Nagyon izgatottan tért haza, s elmondta a feleségének is a történeteket. A felesége segített cserepet, földet és komposztot keríteni és Jim elültette a magot. Minden nap meglocsolta és figyelte, nőtt-e a növénye. Körülbelül három hét elteltével a többi alkalmazott már a kikelt növényekről beszélgetett.

Jim mindig megvizsgálta az ő magját, de semmi nem kelt ki belőle. Eltelt három, négy, végül öt hét, még mindig semmi. Addigra már mindenki a növényéről mesélt, de Jimnek nem volt növénye, úgy érezte, kudarcot vallott.

Már eltelt hat hónap és még mindig nem volt semmi Jim cserepében. Tudta, hogy biztosan elpusztította a magját. Mindenkinek fái és magas növényei voltak, de neki semmije sem. Jim mégsem szólt egy szót sem a kollégáinak. Tovább locsolta és trágyázta a földet. Annyira akarta, hogy kikeljen a mag.

Amikor végre letelt az egy év, a cég minden fiatal alkalmazottja elhozta a növényét, hogy a vezérigazgatónak megmutassa. Jim azt mondta a feleségének, hogy ő nem fog bevinni egy üres cserepet. De ő azt válaszolta, hogy őszintén el kell mondania, ami történt. Jimnek kavargott a gyomra, úgy érezte, ez lesz életének legkínosabb pillanata, de tudta, hogy a feleségének igaza van. El-

vitte az üres cserepét a tanácsterembe. Amikor Jim megérkezett, csodálattal nézte a sokféle növényt, amit a többi alkalmazott nevelt. Gyönyörűek voltak, mindenféle alakú és méretű növények.

Kinek a növénye mérete lett rekord, ki az illatdíjat vehette át, ki a szépségvirágnőt hozta, kinek a növénye formája volt egészen különleges, ki a színeivel kápráztatta el a társaságot, kinek a termés zamata csorgatta a társaság nyálát, stb...

Mindenkinek jó reménye lehetett a növényében, hiszen pompásak voltak...

Jim letette a földre az üres cserepét, sok kollégája kinevette, páran sajnálták őt.

Amikor a vezérigazgató belépett, körülnézett és köszöntötte fiatal kollégáit.

Jim próbált meghúzódni valahol a sarokban. *„Istenem, milyen gyönyörű növényeket, fákat és virágokat neveltetek”* — mondta a vezérigazgató. *„Ma az egyikőtöket kinevezem vezérigazgatónak.”*

Hirtelen a vezérigazgató megpillantotta Jimet az üres csereppel a terem végében. A pénzügyi igazgatót arra kérte, hogy hívja Jimet előre. Jim megrémült. Azt gondolta: *„A vezérigazgató tudja, hogy kudarcot vallottam! Talán kirúg!”*

Amikor Jim előrement, a vezérigazgató megkérdezte, hogy mi történt a magjával. Jim elmondta a történetét.

A vezérigazgató mindenkit arra kért, hogy üljön le, kivéve Jimet. Ránézett Jimre és mindenki előtt bejelentette: *„Íme az új vezérigazgatótok! Jimnek hívják.”* Jim nem hitt a fülének. Hisz még ki sem kelt a magja. *„Hogyan lehetne ő az új vezérigazgató?”* — mormogták a többiek.

A vezérigazgató akkor azt mondta: *„Egy évvel ezelőtt az itt lévők közül mindenkinek adtam egy magot. Arra kértelek titeket, hogy ültessétek el, öntözzétek és hozzátok vissza nekem e napon. Én mindenkinek főtt magot adtam; halottak voltak — lehetetlen volt, hogy kibújjanak a földből.”*

Mindegyikőtök, Jimet kivéve, fákat, növényeket és virágokat hozott nekem. Amikor észrevettétek, hogy a magok nem kelnek ki, kicseréltétek a tőlem kapott magot egy másikra. Jim volt az egyetlen, akiben megvolt a kellő bátorság és őszinteség, hogy egy olyan edényt hozzon ide, amiben az én magom van. Ezért ő lesz a következő vezérigazgató!”

(A növények tehát, amelyekben reménykedtek, egyszeriben váddá lettek ellenük, hiszen csalásukat és hazugságukat leplezte le, ahogyan Jézus is leplezte kortársai csalását, önáltatását és hazugságát.)

Esemény—Tár

Esperességi férfitalálkozó Százdon

Testvér-gyülekezeti kapcsolatunk keretében 2008 őszén meghívást kaptunk az ipolysági gyülekezettől egyik rendezvényükre azon okból, hogy leányegyházukban, a magyar nyelvű százdi evangélikus gyülekezetben került megrendezésre egy *esperességi férfitalálkozó*.

A rémisztő megnevezés ellenére asszonytestvéreink se ijedjenek meg, ugyanis ez annyira különleges férfitalálkozó volt, hogy *női szekciója* is zajlott: miközben SZEVEERÉNYI JÁNOS, missziói lelkészünk, előadását tartotta az Istennek kedves férfiról (Dávid példáján bemutatva a hívő férfi jellemvonásait), addig a szép templomban DRENYOV-SZKI IRÉN, a *Keresztény Orvosok Magyarországi Társasága* volt elnöke (jelenleg tiszteletbeli elnöke) beszélt a természetgyógyászatról és annak veszélyeiről a keresztyén orvos szemével.

Miközben a politika épp akkor is szította a szlovák-magyar ellentéteket, a találkozó bizonyosságot tett arról, hogy Krisztusban nincs se zsidó, se pogány, nincs se szlovák, se magyar, nincs se férfi, se nő — hanem Krisztusban mindnyájan egyek. Hiszen nemcsak hogy az előadók érkeztek magyar vendégként a szlovák egyházi alkalomra, de a rendezést lebonyolító százdi gyülekezet is magyar anyanyelvű kisebbség a szlovák többségű esperességben — mégis testvérien tekintettek egymásra. Miközben a közélet szintjén azóta is csak a viszály, ellenségeskedés dül, addig nyilvánvaló lett, hogy az egyének vagy az egyház szintjén békesség van. Vajon mikor veszi észre végre a politika is, hogy nem az ellenségeskedés kell legyen a jövőbe vezető út?!

Az előadásokat követően, a program lezárásaként citerazenekar örvendeztette meg muzsikájával a résztvevőket. Kíséretül egy alkalmilag szerződött énekkar szegődött.

Végül pedig a — sajnos üresen álló — parókián várt mindenkit a gyülekezet vendéglátó szeretete finom falatokkal.

‘Ökumenikus’ reformációi ünnep

Természetes, hogy a reformáció ünnepe minden protestáns felekezet ünnepe. Mindemellett az alkalom megünneplése különböző lehet. Ezért is van talán, hogy nem mindenhol szokás a közös ünneplés, jóllehet nemcsak a fővárosban, hanem sok vidéki városban is évtizedek óta természetes a protestáns felekezetek közös ünneplése. Ipolyvecén erre elvileg sincs lehetőség, hiszen az evangélikus gyülekezet az egyetlen protestáns gyülekezet a faluban. Felsőpetényben azonban eddig nem elvi akadálya volt, csupán valahogy *‘nem volt képbén’* a közös ünneplés.

2008 őszén mégis megpróbáltuk megtörni a jéget, és közös esti istentiszteletre gyűltünk össze a baptista imaházban. Reménység szerint az elkövetkezőkben így közösen ünnepelehetünk — kifejezve egyrészt, hogy az ökumené nem csupán évente egy hét néhány alkalmára vonatkozik, hanem pl. közös kincseink ilyen formában történő megünneplésére is.

Az alapötlet, miként is nézzen ki egy ilyen alkalom, a gödöllői példára épül, ahol a református gyülekezettel szokott egyházunk együtt emlékezni az évfordulókkor. A két templomban váltakozva tartott alkalommal a vendég lelkipásztor igehirdetéssel szokott szolgálni, a házigazda lelkész pedig egy kis előadással — amelynek témája természetesen a reformációval kapcsolatos szokott lenni. Mivel a tervezéskor még nem tudtuk, hogyan is fog alakulni a gyülekezeti terem építése (ld. a következő cikket), ezért természetesnek adódott, hogy a baptista imaházban gyűljünk össze — és ennek megfelelően jómagam az igehirdetést végeztem, SELLYEI IMRE pedig egy előadással gazdagította a közös gyülekezet tagjait.

Az igehirdetés alapigéje az egyházunk számára kijelölt boldogmondások volt (*Mt 5,1-12.*), és a boldoggá tevő evangéliumról szólt.

Reformációkor egy botrányt ünnepelelünk: LUTHER saját egyháza ellen támadt, ami megengedhetetlen botrány, nemcsak engedetlenséget jelentett egyházával és a pápával szemben, de főbenjáró tévtanítás is volt, eretnokség az akkori hivatalos álláspont mérlegén. Nem csoda, hogy végül a pápa kiátkozta a német lázadót. Ám LUTHER nem lázadva tette ezt, hanem az egyetem hagyományai szerint egy disputát kezdeményezett, arra serkentve az egyetemi professzorokat és hallgatókat, hogy vitassanak bizonyos kérdéseket egy teológiai-tudományos disputában. Mindemellett bi-

zonyára számolt valamelyest a következményekkel is, ugyanakkor nem ezekkel törődött, mert jól tudta, hogy az evangélium meggyalázása ellen fel kell emelnie hangját, az ellen az egyházi tanítás ellen, amely elnyomja Krisztus szavát, fel kell lépni.

Vajon van-e bátorság bennünk is arra, hogy meg merjük tenni, hogy ennyire ragaszkodunk a megváltás evangéliumához, és annak tükrében szemléljük életünk dolgait, és ha nem a magunk indulata, hanem az evangélium indít arra, akkor akár saját egyházunkkal szemben, sőt, akár saját magunkkal szemben is Krisztushoz ragaszkodva lépünk fel az evangéliummal ellenkező dolgokkal szemben? Netán mi magunk is az evangélium ellenségeinek találtatunk?

Bizony reformációkor egy botrányt ünnepelelünk: az evangélium botrányát! Mert az evangélium botrány ebben a világban, hiszen Isten megváltó akaratát tárja fel, amely éles ellentétben van az emberiség önmegváltó szándékaival. Az ember úgy akar boldog lenni, hogy megteremti magának boldogsága feltételeit — és persze aztán emiatt lesz a legboldogtalanabb. Vagy azért, mert nem sikerül, amit el akart érni — vagy azért, mert eléri ugyan, amit akart, csak hát éppen kiderül, hogy ez sem az, amire számított, hogy a boldogság útja helyett a pusztulás útjára állt rá lába, és azon indult el a vesztébe...

Tulajdonképpen mindenki keresi a boldogságot. Ki ebben, ki abban. De csak kevesen vannak, akik valóban boldogok. Jól illusztrálja ezt a mese, amelyben a királynak azt mondja egy bölcs, hogy akkor gyógyul meg, ha egy boldog ember ingét magára ölti. Elküldi szolgálait, kerítsenek egy boldog embert, kérjék el tőle az ingét. Mennek, sokakat megkérdeznek, de hiába gazdagság és miegymás, nem találnak boldog embert. Aztán végre mégis. Kérik az ingét — de neki az sose volt, annyira szegény! Nos, erre a szegény boldogságra ad át nekünk meghívót Jézus a hegyen elmondott beszédében.

Az istentiszteleten megpróbáltam a **Boldogmondásokat** párhuzamba állítani a 95 tétellel. A

reformátor tanításának középpontjában az a kérdés állt: Miből fakad az üdvösség? Alapigénk fényében úgy is mondhatjuk: Kik a boldogok?

„**Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa.**” (3.) — Luther tulajdonképpen lelki szegény volt. Még halálos ágyán is csak arról tudott vallani, hogy „**Koldusok vagyunk, ez az igazság.**” Koldusok vagyunk, mert semmink sincs, amivel rászolgálhatnánk a mennyek országára — ugyanakkor csak ilyen koldusszegény királyi gazdagsággal lehet oda belépni.

Ennek a koldusvoltnak a felismerése a megtérés is, ezért mindjárt az első tétel is ide sorolható: „**1. Mikor Urunk és Mesterünk azt mondta: „Térjete meg!” azt akarta, hogy a hívek egész élete bűnbánatra térés legyen [Mt 4,17].**”

„**Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.**” (4.) — Többféle sírás van. Az egyik, a világ szerinti sírás a kárhozatra való sírás. Amiről Jézus beszél, az üdvösséges sírásról, az a bűneink feletti sírást jelenti, a bűnbánatot. Ezért talán a 11-12. tételt érdemes itt megemlíteni: „**11. Bizonyosnak tűnik, hogy azt a konkolyt, hogy az egyházjog szerinti jóvátévő bűnhődést át lehet változtatni purgatórium-beli bűnhődésre, akkor hintették el, amikor a püspökök aludtak.** — **12. Régente az egyház által meghatározott büntetéseket nem a feloldozás után, hanem a feloldozást megelőzően szabták ki, hogy ezzel próbára tegyék a töredelem őszinte voltát.**”

„**Boldogok a szelídek, mert ők öröklik a földet.**” (5.) — Talán leginkább a 36. tétel értelmezhető ilyen módon: „**36. Minden igazán szíven talált keresztyén részeseül a bűnhődésnek és a vétkeességnek teljes elengedésében búcsúcédula nélkül is.**” A szíven talált keresztyénnek ugyan valószínűleg nem a legfőbb jellemzője a szelídség, de talán mégis megemlíthető itt...

„**Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra, mert ők megelégtetnek.**” (6.) — LUTHER az igazságra éhezett és szomjazott a búcsúcédulák ügyében. A megigazulást nem a pénzen megvásárolható cédulákban lelte meg, hanem az ingyen elnyerhető kereszt kegyelmében. Erről szól a 67-68. tétel: „**67. A búcsú, amiről a búcsúhirdetők azt hirdetik, hogy a legnagyobb áldás — valóban az, de a kereset szempontjából.** — **68. Valójában azonban a búcsú az Isten kegyelméhez és a kereszt jóságához mérten a legeslegkisebb dolog.**”

„**Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.**” (7.) — Miként is találhat-

juk meg a LUTHER által is olyannyira keresett és vágyott irgalmas Istent? Érdemekkel, jócselekedetekkel vehetjük rá mindenek Bíróját, netán pénzen megvásárolhatjuk? Idézhetjük a 27-28. tételt, amelyek épp a tételek megszületésének legfőbb okával foglalkoznak, közvetlenül utalva a búcsúárus TETZEL működésére is a mondóka révén: „**27. Emberi balgaságot hirdetnek, amikor azt mondják, hogy mihelyt a ládába dobott pénz megcsörren, a lélek azonnal a mennybe száll.** — **28. Csak annyi bizonyos, hogy a ládában megcsörrenő pénz által nagyra nőhet a haszonlesés és a kapzsiság. Az egyház közbenjáró szolgálatának eredményessége azonban egyedül Isten jótetszésétől függ.**”

„**Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják Istent.**” (8.) — A 2-4. tétel a legelső, megtérésről szóló tételt fejt ki, utalva Jézus küldetése legelején elhangzott, megtérésre hívó szavára: „**Térjete meg, mert elközelített a mennyek országa.**” (Mt 4,17b.): „**2. Ezt az ígét nem vonatkoztathatjuk a bűnbánat szentségi gyakorlására, azaz a bűnvallásra és a jóvátételre, ami a papok közreműködésével történik.** — **3. De nem is vonatkoztathatjuk kizárólag csak a belső bűnbánatra, mert a szív töredeleme mit sem ér, ha nem hozza magával külsőleg a bűnös mivoltunk elleni sokoldalú halálos küzdelmet.** — **4. Ez a gyötrődő küzdelem tehát mindaddig tart, míg az ember gyűlöli vétkecs önmagát, (ez az igazi belső bűnbánat), vagyis a mennyek országába való bemenetelig.**”

Tiszta szívűek tehát azok, akik a maguk bűneivel állnak harcban, és nem azon mérgelődnek-keseregnek, hogy a másik milyen gonosz, bűnös, miképp csapta be, károsította meg, sértette netán vérig, stb., hanem azon szomorkodik-kesereg, hogy ő maga milyen gonosz és bűnös, hogy ő maga miképp lett hűtlen Istennel szemben, hogyan csapta be Urát és felebarátját, hogyan károsította meg egyházát, az evangélium ügyét, a másik embert, hogyan sértett meg másokat és mindenekelőtt Istent.

„**Boldogok, akik békét teremtenek, mert ők Isten fiainak neveztetnek.**” (9.) — LUTHER felvet néhány, a nép körében keringő kérdést is, amelyek mind a búcsúról szóló hibás tanításból fakadnak, és így egyúttal ellentmondásosságukat, visszásságukat is leleplezi: „**81. A búcsúról való ilyen önkényes prédikálás azt eredményezi, hogy a tudós férfiaknak sem könnyű a pápa tekintélyét megvédeni a rágalmaktól, vagy éppen az egyszerű hívek fortélyos kérdéseitől.** — **82. Például: Miért nem üríti ki a pápa**

a purgatóriumot szentséges szeretetből és a lelkek oly nagy szüksége miatt, ami minden indíték közt a legigazságosabb — ha számtalan lelket kivált a [Szent Péter] bazilika építésére adott szennyes pénzért, ami igen jelentéktelen indíték erre? ... — 84. Továbbá: Miféle újfajta kegyelme Istennek és a pápának az, hogy megengedik, hogy egy istentelen és gonosz ember pénzért kiváltson egy kegyes és istenszerető lelket, viszont azt a kegyes és kedves lelket nem váltják ki ingyen szeretetből, saját rászorultsága miatt?”

Mindezt a békességteremtők boldogságához kapcsolhatjuk, hiszen a felvetett kérdések tulajdonképpen arra vonatkoznak, miért nem teremti meg a pápa az elhunytak és Isten között a békét, ha a búcsúcédula olyan hathatós eszköz a kiengeztelésben?

A békességteremtés kapcsolatában a soron következő 91-93. tétel felidézti egyrészt a jeremiási helyzetet, ill. annak ellenpólusát, a békesség helyére, mint forrás helyére kerülő keresztet: „91. *Ha tehát a búcsúkat a pápa lelkületének és gondolatának megfelelően hirdetnék, könnyű volna felelni mindezekre [a kérdésekre], sőt fel sem merülnének. — 92. Távozzanak tehát azok a próféták, akik azt mondják Krisztus népének: „Béke, béke!” — de nincs béke! (Ezékiel 13,10.16.) — 93. Tegyétek jól a dolgukat azok a próféták, akik azt mondják Krisztus népének: „Kereszt, kereszt!” — de nincs kereszt!”*

Ezzel tulajdonképpen tovább is léptünk a záró boldogságra:

„**Boldogok, akiket az igazságért üldöznek, mert övék a mennyek országa.**” (10.) — Szereti ugyan mindenki az üldözöttek között tudni magát, ha bármiféle sérelem éri, ne feledjük azonban, hogy Jézus az igazságért üldözöttekről szól. Mivel Ő maga az igazság, ezért is toldja meg a plusz boldogsággal a nyolcat: azok a boldogok, akiket Őérte üldöznek és gyaláznak. Ezt érdemes szem előtt tartanunk, mert sokszor tetszelgünk ilyen üldözötti szerepben, miközben a minket ért támadásnak semmi köze Krisztushoz — pl. egyszerűen csak a bűneinkhez...

A reformátorokat sem csak úgy üldözték, hanem az evangéliumban megtalált krisztusi igazságért. Üldözöik ezért nem is őket üldözték, hanem Isten igéjét. Így elevenedhet meg előttünk újabb két tétel, az 53-54.: „53. *Krisztus és a pápa ellenségei azok, akik a búcsú hirdetése miatt Isten igéjét más templomokban teljesen elnémítják. — 54. Jogsérelem éri Isten igéjét, ha ugyanabban a prédikációban ugyanannyi*

vagy több időt szentelünk a búcsúnak, mint Isten igéje hirdetésének.” — Persze mai környezetben nem a búcsúcédulának szentelnek sok időt egyesek, de az annak teljesen megfelelő emberi teljesítményeknek, cselekedeteknek, akár még az olyan tévesen értett hitek is, amit valaki érdemként tekint, így sokkal aktuálisabbak e tételek manapság is, mint elsőre gondolnánk!

Szintén LUTHER — gyakran egészen ironikus — humorát demonstrálja a gondolatok folytatása is a 62-66. tételekben: „62. *Az egyház kincse valójában Isten dicsőségének és kegyelmének szent evangéliuma [örömhíre]. — 63. De ezt méltán igen gyűlölik, mert elsőkből utolsókká tesz. — 64. A búcsú kincsét viszont igen kedvelik, mert utolsókból elsőkké tesz. — 65. Az evangélium kincse olyan háló, amellyel egykor az anyagi javak embereit halászták. — 66. A búcsú kincse pedig olyan háló, amellyel ma az emberek anyagi javait halásszák.*”

A reformátor tételsorának utolsó két tagjában ismét visszaköszön az üldöztetés: „94. *Buzdít-suk azért a keresztyéneket, hogy fejüket: Krisztust, bűnhődésen, halálon és poklon át is követni igyekezzenek, — 95. és abban bízzanak, hogy inkább sok szorongattatáson át, mintsem a béke biztonságán át jutnak be a mennybe (ApCsel 17,22.)*”

A 8 boldogság mint keret foglalja össze azt, kik a boldogok, és kiké az üdvösség, a mennyek országa. Úgy is felfoghatjuk ezt, hogy amit Jézus felsorol, az egy-egy vízum-pecsét az útlevelünkben, amely meglétekor a menny határán bebocsátást nyerhetünk. Az üdvösség volt a tét ott fenn a hegyen, ahol Jézus elmondta e beszédét is, később ott fenn a Golgota hegyén is, és évszázadok múltán ott fenn a Weisenberg-Wittenberg hegyén is, ahol a templomkapura, az egyetem hirdetőtáblájára tüzetett LUTHER vitaindító tételsora, és az üdvösség a tét most, itt, ma is! Egyedül Jézus keresztútja vezet a mennyei polgárságra...

A közös reformációi istentisztelet előadását SELLYEI IMRE baptista lelkipásztor tartotta. Egy különleges eseménnyel kezdte, mégpedig Izrael népének egy meghatározó eseményével kezdte: „*Amikor fölment Mózes a hegyre, felhő borította be a hegyet, mert az ÚR dicsősége ereszkedett rá a Sínai-hegyre. Már hat napja borította be azt a felhő, és a hetedik napon kiáltott Isten Mózesnek a felhő közepéből. Az ÚR dicsőségének látványa olyannak tűnt Izrael fiai szemében, mintha emésztő tűz lett volna a hegy csúcsán. Mózes azonban be-*

ment a felhő közepébe, egészen fölment a hegyre, és ott maradt Mózes a hegyen negyven nap és negyven éjjel.” (2Móz 24,15-18.)

Különleges ez a történet: Mózes Istenre várakozik, csendben van az Úr előtt, hosszú ideig. A csendre az ember úgy tekint, hogy az elfecsérelt idő. Amikor nem történik semmi. Amikor csendben gondolkozunk, arra gondol az ember, hogy ez a tétlenség időszaka. Mert hát valamit mindig csinálni kell! Pedig csendre mindenkinek szüksége van.

A csend feltöltődés helye, a változás helye, a megerősödés színtere. A csendnek szava van, a csend olyan esemény, amikor Isten meg tud szólalni. Mindenkit meg akar szólítani Isten — csak ehhez csöndre van szükség. Ha Istennel való csendességünk nincs, ha nem találkozunk Istennel bibliaolvasás közben, gyülekezeti alkalmakkor, akkor nem is ismerjük Istent.

Mózes 40 napig van az Úrral, csendben. Közben elmondja neki, mi a terve Izráellel, és hogy építsen neki hajlékot, majd azt is elmondja, milyen legyen e szent sátor: milyen legyen az anyaga, színe, alakja — mindent elmond Isten. Azt is elmondja, mit hova tegyen Mózes, ki fogja vezetni az építkezést.

Különleges kérdés, miből fog megépülni. Pénzből — és azt is megmondja Isten, hogy hol van. Azt mondja a 31. részben, hogy nálatok van! Önkéntes, jókedvű adakozókat szeret az Úr. Olyan különleges dolgot olvasunk a 35. részben, hogy olyan sok pénz jön össze, hogy Mózes azt mondja: álljatok le, nem kell többet hozni! Szinte hihetetlen! 2008-ban lenne ilyen építkezés, ahol az evangélikus lelkész vagy a baptista lelképásztor azt kellene mondania: Testvérek, ne hozzatok több pénzt! Nem kell már több!

Figyelemre méltó az is, hogy bár Mózesnek van két fia, mégsem említi őket sehol Isten. Pedig én azért — ha rólam lenne szó —, szeretném,

hogy Istenem, legalább az egyik fiamat tegyük be valamelyik vezérigazgatói posztra, valamilyen vezetői posztra — ez a világi gondolkodás. Istennél másképp van. Isten azt állítja oda, aki alkalmas. Ő úgy látta, hogy Mózes fiai még nem.

Aztán tudjuk, hogy amikor Mózes jön le a hegyről, egyszer csak azzal szembesül, hogy a nép elromlott. Megtagadta az Urat, nem ismeri Istent. Mózes összetöri a kőtáblát, beáll a tábor kapujába, és azt mondja: aki az Úré, jöjjön ide! Lévi fiai odamennek — mert hát mi az Úréi vagyunk. Vajon Felsőpetényben mennyien jönnének a falu bejáratához, ha valaki azt mondaná, hogy jöjjön ide, aki az Úré? Az Istennel való találkozás olyan erőt ad, hogy meg tudom különböztetni a hamist az igaztól, a jót a rossztól. Meg tudom különböztetni, hogy milyen filmet nézzek meg és mit ne. Meg tudom különböztetni, hogy milyen emberrel barátkozzak és melyikkel nem. Meg tudom különböztetni, melyik az igaz Isten, és melyik a hamis.

Azt is látom, hogy erővel és határozottsággal lép fel Mózes a bűn ellen. Az Istennel való találkozásnak ilyen ereje van! Hogy látom, mi a jó és mi a rossz. Képes embereket is mozgósítani.

Aztán amikor mindez megtörténik, Mózes ismét fel megy 40 napra. Lejövetelekor pedig azt olvassuk, hogy arca sugárzott, ragyogott. A holdnak nincs saját fénye — csak azt ragyogja vissza, amit a Nap rá sugároz. Nekünk sincs saját fényünk. Krisztus nélkül, Isten nélkül haloványak vagyunk, sápadtak vagyunk — nincs semmink, amit vissza tudnánk tükrözni, legfeljebb a rosszat. De a krisztusi fény képes teljesen beragyogni minket. Ha a krisztusi fényvel találkozunk, akkor teljesen átalakulunk: ragyogunk. A szemünk, arcunk, mindenünk.

Ezt olvasom, hogy mondják Mózesnek: Látjuk, hogy te találkoztál Istennel! Tegyéél valamit az arcodra, mert annyira zavaró! Annyira furcsa! Annyira nagy az ereje! A bűnös embert annyira zavarba hozza. 40 napig volt a hegyen, ahol a szent sátorra vonatkozó útmutatás kapott.

Ha mi is találkozunk Istennel, akkor mi is kapunk útmutatást. talán olyanra, hogy hogyan fogok levizsgázni. Miért történt mindaz velem, ami történt? Mikor fogok már a hitelektől megszabadulni? Miért vagyok beteg? Ki lesz a társam? Hova menjek továbbtanulni? ... A csendességre törekedni kell. sőt, kérni kell erre a lehetőséget. Ha van *Bibliánk*, akkor vegyük le a polcra és olvassuk; ha nincs, akkor vegyünk és úgy olvassuk — mert az ember megváltozhat. Adja Isten, hogy itt Felsőpetényben is minél többen tudjunk megváltozni!

Gazdasági világválság Felsőpetényben

Az előző, 2008-as év elején lelkesen fogtunk hozzá Felsőpetényben a gyülekezeti terem bővítésének. Úgy gondoltuk, a kárpótlásként kapott összeggel már el tudunk indulni legalább annyira, hogy a tél beálltára tető alatt legyen az új rész, és aztán lassacskán, pénzügyi lehetőségeinkhez mérten haladunk előre lépésenként. Ez tűnt reális lehetőségnek. Nem csoda, hogy megörültünk, amikor árajánlatokat kérve azt láttuk, hogy jó lehetőségünk van arra is, hogy akár 2008 őszére elkészüljünk az épülettel, és már csak a berendezés maradjon hátra.

Nem volt különösebben kérdés, hogy a 3,5-4 millió forinttal drágább kivitelező esetén nem áll rendelkezésre az ár, és esélyünk sincs, hogy a közeljövőben a végére jussunk. Ellenben az olcsóbb ár szerinti összeg ugyan akkor még nem állt rendelkezésre, de jó reménységünk volt, hogy a gyülekezet adományai révén megépülhet az új rész. Saját gyűjtésünk csekély volta miatt a pénzügyi háttér biztosítását csak az tette lehetővé, hogy az egyházmegye 1 millió Ft összeggel támogatta építkezésünket.

Az is a *Baksa és társa Kft.* mellett szólt, hogy evangélikus egyházunkban sok helyen építkezett már, így bőséges és jó referenciák álltak rendelkezésre. Pl.: *Albertiben* a szeretetház, a vendégház, az iskola; a *Mátrában* a *Fébé Diakonissza Egyesület Názáret* temploma; *Aszódon* a pár éve felújított parókia, és újonnan épített gyülekezet terem. Amikor május végén *Lelkészakadémián* vettem részt, a ceglédi lelkésztől megtudtam, hogy *BAKSA ATTILA* épp akkor fejezte be a ceglédi gyülekezetben is felújítási-építési munkáit. Minden referencia szépen és rendben folyó építkezésekről vallott.

Mindezek ellenére mégis szomorú fordulatot vett az építkezés. A nyár második felében már egyre több üresjárat volt. Aztán ősz elején ugyan még ígéretet kaptunk, hogy a Püspök Úrral egyeztetett szentelési ünnepre, november végére így is elkészül — mégis le kellett mondanunk az ünnepséget, mert szinte semmi nem valósult meg az ígéretekben. Igaz, így is hálát adhatunk Urunknak, hogy legalább a hó érkezése előtt pár nappal a tető felkerülhetett.

Ezáltal legalább annyi megvalósult, ami a kezdés előtti tervezéskor reménységünk volt: indulásként a tető alá hozatal még 2008-ban elérhető.

Nyilvánvaló volt, hogy pénzügyi gondok támadtak. A vállalkozó egyéni felelőssége mellett azt is el kell ismerni, hogy évek óta terjedő halálos kór az építőiparban a körbetartozás ill. lánctartozás, és így természetes, hogy az építkezések körében már nyáron is megmutathatta hatását az ősszel kirobbant gazdasági világválság. Elmondhatjuk tehát, hogy ez a pénzügyi csőd a *Felsőpetényi Evangélikus Egyházközséget* is elérte. Kiderült hát, hogy nemcsak a kivitelező tartozik másoknak — mint pl. nekünk is —, de neki is tartoznak. E tekintetben megértők lehettünk.

A téli állást is még türelmesen viseltük. Majd jött a tavasz, ahol már sor került a presbitérium előtti beszámoltatásra. Ígéret is született egy, a vállalkozó által önként vállalt ütemterv formájában. Tavasszal tehát még azt ígérte, hogy legalább araszolgatva lesz előrelépés, és nyáron elkészül a munka. Sajnos jól tudjuk, hogy aztán újra teljesen elakadt a folyamat.

Ezt *'koronázta meg'*, hogy a pünkösdi ünnepek elmúltával a hatóság leállította az építkezést — a tervtől való eltérés miatt. Kiderült ugyanis, hogy az ígéretekkel ellentétben a földemben az *Építési Bizottsággal* egyeztetett módosítás mégiscsak engedélyköteles. Félrevezetés történt tehát a kivitelező részéről. Viszont hiába ígérte, hogy a hivatallal elintézi az engedélyeztetést, épp a leállítási határozat leplezte le, hogy 2 hónapon át semmit nem intézett ez ügyben. A várható büntetés viszont minket, a megbízót sújtja...

A magunk kezébe kellett hát venni az intézkedést — így sikerült elvégeztetni a szakértői vélemény szerinti termódosítást, és immáron október 8-án az építkezés folytatására vonatkozó jogerős engedély is a kezünkbe került.

Időközben egy *'füles'* alapján azt is megtudtuk, hogy a cég 2009. április vége óta felszámolás alatt áll. Ezért beadtunk a felszámolóbiztos felé egy hiteligény-bejelentést. Tudjuk, hogy a jogi adósságrendezésre nincs esélyünk, hiszen megelőznek a sorban az *APEH*, bankok, stb., valamint a felszámolás ténye is csak a 40 napos határidőn kívül ju-

tott tudomásunkra. Mindemellett ennyit meg kellett tennünk, hogy dokumentálva legyen az igényünk. Annyi azért természetes, hogy a vállalkozó is kínos helyzetben van, ő is érzi, hogy sok sikeres egyházi munka után most a gyülekezettel szemben is felelőssége van. Ígérete szerint igyekszik is valamiképpen kárpótolni — cégesen persze már nem teheti meg a felszámolás miatt, hanem csak egyénileg.

Mostani helyzetünkben nyilván nincs módunk egyetlen generálkivitelezővel fejeztetni be a munkát — hiszen egyrészt már tavaly tavasszal is jóval drágább volt a másik ajánlat, ill. azóta valószínűleg az árak is magasabbra szöktek. Mindemellett igyekszünk legalább kisebb lépésekben, egy-egy rész munkára mestereket keresve folytatni. Bízunk abban is, hogy segélykérelmünkre a felsőbb egyházi fórumok is pozitívan reagálnak... (Szóbeli ígéretünk van arra, hogy egy áthidaló kölcsönnel segítik a továbbhaladást egyházmegyei valamint országos szintekről. Abban az esetben, ha a vállalkozó nem tudja tartozását rendezni, várhatóan eltekintenek a visszafizetéstől.)

Miért is történt mindez?! Bizonyára mindannyian feltettük már sokszor a kérdést, szinte minden nap az előző évben, és újra és újra Urunk elé vittük imádságban a kérdést, az építkezés ügyét, kérve bölcsességet, világosságot és útmutatást. Bizonyára visszatérő szempontok, körkörös gondolatmenetek ismétlődnek bennünk újra és újra. Feltehetően most sem lehet teljesen ismétlés nélkül összefoglalnom az ügy értékelését.

A vállalkozó kétségtelen felelőssége és tisztességtelensége, felelőtlen ígéretései és hazudozása ugyan semmivel nem menthető, ám mindemellett a magunk bűneit sem hallgathatjuk el, a gyülekezet saját hiányosságait sem tagadhatjuk le, egyénenkénti és közösségi felelősségünket sem háríthatjuk másra. Pl. abban, hogy a 2008-as gyűjtésben a mintegy 1 millió forintnyi adománynak majdnem a harmadát csupán 4 család adta össze! Emlékezhetünk a tíz leprás meggyógyítására, és Jézus csodálkozó költői kérdésére: „*Jézus ekkor így szólt: »Vajon nem tízen tisztultak-e meg? Hol van a többi kilenc? Nem akadt más, aki visszatért volna, hogy di-*

csőítse Istent, csak ez az idegen?» (Lk 17,17-18.)

Ha nem is a gyülekezet teljes létszáma, de ha csupán az istentiszteleten rendszeresen résztvevők e négy családhoz hasonlóan jártak volna el, akkor szinte még a kárpótlás nélkül is gond nélkül építhettünk volna! Ha hitből, Isten iránti hálából szívünk megnyílt volna az adakozásra, akkor pl. a másik ajánlatra is bőven futhatta volna — ill. könnyebben tudtunk volna már 2008 nyarán előrelépni az építkezéssel: befejezni, vagy akár szerződést bontva más vállalkozót keresni, hiszen nem lett volna gond felvállalni egy nagyobb összeget kérő ajánlatot sem. Odaszánt adakozással még most is könnyedén be tudnánk fejezni gyülekezeti termünk bővítését...

Mint említettem, közösségi és egyéni téren egyaránt kikerülhetetlen az önvizsgálat. Ezt magamra is értem. Ezért a zárszámadást és költségvetést tárgyaló (2009. március 29-i) közgyűlésünkön meg is tettem azt, amit a magam részéről megtehetek, mint lelkész. Hazánkban sajnos megszoktuk, hogy felelősök nélküli világot élünk, és soha, semmiért, semmilyen értelemben senki se felelős. Se tetteiben, se politikailag. Én nem szeretnék ilyen úton járni. Különösen is indokolja ezt, hogy a lelkészi állás bizalmi állás.

A történetek alapján úgy vélem, hogy a vállalkozó kiválasztásakor senki nem láthatta, és ezért senkitől nem volt elvárható, hogy lássa a későbbi eseményeket. E tekintetben nem gondolom, hogy felelős volnék a történetekért. Ugyanakkor a gyülekezet lelkészi vezetőjeként nem kívánok kibújni egyfajta *'politikai felelősség'* alól. Ezért kértem a közgyűlést arra, hogy bizalmi szavazásban foglaljon állást és hadd nyilváníthatson ki-ki véleményét személy szerint. A közgyűlés egyhangúlag bizalmat szavazott, amit ezúton is köszönök — és igyekszem nem visszaélni e bizalommal. Ugyanakkor most már nem a múltakon töprengés a feladatunk, hanem az előretekintés: az, hogy nekifeszüljünk az építkezés befejezésének.

Amit emberileg megtehetünk, azt természetesen meg kell tennünk annak érdekében, hogy a lehetőségekhez képesti legjobb megoldást keressük — ugyanakkor tudatában kell lennünk, hogy semmi sem véletlen: hanem Urunk kezében vagyunk, így jelen bajunkat is Tőle vehetjük hittel, alázattal. Sajnos nem tudhattuk, mibe futunk bele — hiszen a kivitelező eddigi referenciái, evangélikus egyházunkban végzett munkái alapján azt láttuk, hogy korábban mindenhol megfelelően dolgozott. Mint említettem, a vállalkozó teljes felelőssége és a gazdasági válság ténye mellett a magunk adakozásának csekély volta is hozzájárult helyzetünkhöz, így Isten előtt a gyülekezet felelőssége sem titkolható el. Mindenesetre tartsuk számon, hogy Urunk kezében vagyunk, a magunk kezét pedig kulcsoljuk össze, hogy az Ő kezéből vehessük azt, amit adni akar nekünk!

Hiszen a világban semmi sem véletlen — ez a mostani szorult helyzetünk sem. Van oka, célja, tanulsága még akkor is, ha sokszor jó estben is csak tükör által homályosan látunk, vagy akár függöny takarja el előlünk Isten akaratát, tervét (ahogyan pl. ORDASS LAJOS vallott az ellene zajlott koncepció perben az utolsó szó jogán...)

Mivel a nyár során elkészült a szakértői vélemény és a tervmódosítás, amelynek alapján a fennmaradási és folytatási engedélyt megkértük, ősz elején várható volt az engedély megérkezése is. Annak érdekében, hogy ennek megtörténtekor a tényleges munkáknak is nekiállhassunk, szükséges volt, hogy előre elkezdjük a szervezést. Ezért 2009. szeptember 17-én presbiteri ülést tartottunk a 'hogyan tovább?'-ről. Megdöbbentők voltak az *Útmutató* aznap reggeli igéi. Különösen is, hogy ezek épp az építkezéssel kapcsolatos megbeszélés napján álltak előttünk, nagyon is aktuálisan vonatkozott helyzetünkre. Így hát a máskor szokott rövid bevezető áhítat helyett ezúttal egy némileg hosszabb igehirdetés nyitotta meg az ülést.

Álljon tehát most itt az építkezésről szóló beszámoló következő részeként ezen áhítat igéi útmutatása *Kerülő út és hazatalálás* címmel, az akkori útmutatói igékkel:

„Ezért kerülő útra vezette Isten a népet a Vörös-tenger pusztája felé.” (2Móz 13,18a.)

„Mivel azonban kijelentést kaptak álomban, hogy ne menjenek vissza Heródeshez, más úton tértek vissza hazájukba.” (Mt 2,12.)

Nem tudom, ki hogy olvasta aznap, de számomra megdöbbentő volt olvasni az *Útmutatót*. Legelőször is az ószövetségit: miért is kellett itt a kivonuláskor azonnal kerülőutat tennie a népnek, majd később egyenesen 40 éves pusztai vándorlásban vesztegelni? Itt azért, mert a filiszteusok állták útjukat, és nehogy megijedjenek ettől és a velük való harctól — később pedig azért, mert anákfiak állták útjukat. Itt tehát azért, nehogy megijedjenek a harctól, később pedig azért, mert már meg is ijedtek és a kémelek elkeserítették a nép szívét, és ellágyult a szívük: itt reménytelen tovább menni, nem tudunk mit tenni...

Természetes, hogy az ember újra és újra gondolkodik azon, miért is állunk úgy ahogy — most konkrétan az építkezés viszonylatában, de más tekintetben is előfordulnak ilyen helyzetek. Aztán minduntalan olyan igéi válaszokba botlik az ember — ez a mai különösen is ilyen, már csak azáltal is, hogy erre a napra esett, amikor az építkezéssel kapcsolatos ülést tartunk —, hogy valahol kettős okot lehet találni, két fő irányt. Mind a kettő megtalálható ezekben az igékben. Az egyik a külső ellenség, amit most itt a filiszteusok jelentenek, ill. Heródes. Ilyen értelemben átgondolva megjelennek a kívülről való akadályok a vállalkozó részéről, ami tagadhatatlanul hárul a kivitelezőre.

Ugyanakkor megtalálható a másik oldal is: a belső bűnök. Hiszen magunk sem rázhatjuk le az egészet csupán azzal, hogy rászedtek minket és átverték, de amúgy lényegtelen a szerepünk benne. Tagadhatatlan ugyanis, hogy másképp állnánk az építkezéssel, ha a gyülekezet is másképp állt volna hozzá. Mert valahol az is benne van, ahogyan a nép szempontjából megjelenik a probléma: nehogy megijedjenek a filiszteusoktól, inkább másik úton vezette őket Isten. Bizonyos értelemben így féltünk mi is sok mindentől. Bizony, mi is csak a harcokra, a külső körülményekre tekintettünk, mint Izráel.

Pl. a gyűjtésnél: még maguk a gyűjteni járók is azt a nézetet képviselték, hogy úgysem adnak, ha nem halad az építkezés — már eleve így indultunk tehát neki. De miért kell ezt így összekapcsolni? Miért függ az adakozás attól, milyen tempóban, miképp halad a munka?! Bizony, mi is előre féltünk a filiszteusoktól. A mai ige fényében igencsak úgy látszik, ezért is kaptuk e kerülőutat — nehogy mi is visszatérjünk Egyiptomba. Ilyen módon a magunk serkentése is hiányzik. Nemhogy nem serkentettük a gyülekezet tagjait az adakozásra, hanem még mi magunk is gátoltuk!

Az is igaz, hogy furcsa dolgok történnek manapság, egészen extrém esetekkel találkozunk az ember. Engem közelebről is érint a hely miatt, hiszen szülővárosom gyülekezetéről van szó, a pécsi *Baldauf Gusztáv Szeretetotthon*ról. Az országos egyház is sok szempontból hasonló helyzetbe került. A régi szeretetotthon nem felel meg a mai előírásoknak, ezért be kellett zárni. Helyette országos egyházi irányítással elkezdtek egy új épületet emelni Pécs mellett, *Pogányban*. Az történt, hogy a vállalkozó egyéb plusz költségekre hivatkozva még további sok milliót követelt az egyháztól, és egy őrző-védő Kft.-vel megszállta az épület egyik szárnyát, és hónapokig nem engedte beköltözni az embereket. (Azután végül a helyi jegyző rendelete értelmében rendőrségi segítséggel sikerült birtokba venni...)

Így azért mi nem jártunk, de érezzük azért sok szempontból ezt a nyomorúságot, ami a mai világ zürzavara. Úgy érezhetjük magunkat, mint a bírák korában, amikor a *Biblia* ismételten mondja: „*Abban az időben nem volt király Izraelben, mindenki azt csinálta, ami neki tetszett.*” (*Bír 17,6.*) Valami ilyen érzése lehet sokszor az embernek, hogy tényleg bármi megtörténhet...

Hála Istennek azonban, nem csak erről van szó ezekben a szakaszokban! Az ÚR még a sok lázadás ellenére sem engedte, hogy a nép ismét Egyiptomba menjen a nehézségek elől elbújva, Isten sokféle ajándékát megvetve. Hála Istennek, az *Útmutató* igéje nemcsak arról szól, hogy büntetésből-elővi-

gyázatoságból kerülőútra tereli Isten a népet és minket. Nem látunk bele Isten terveibe, de van egy másik vonatkozása is a kerülőútnak.

A másik reggeli ige már a folytatásról is szól, a hazatérésről is — ugyanis a bölcseknek is kerülőutat kellett tenniük hazafelé. Ez a gondviselés volt: Isten maga küldi a bölcseket másik úton — ha úgy tetszik kerülőúton — haza. Nem egyszerűen őket védte ezzel (nem is biztos, hogy ők maguk veszélyben lettek volna, ha újra találkoznak a királlyal), hanem Jézust védte azzal, hogy ne menjenek vissza Heródeshez. Itt is van tehát egy külső ellenség — de Isten megvédi a saját ügyét, és nem adja a Megváltót a király kezébe.

Mi a különbség a két eset között? Mindenekelőtt az, hogy a bölcsek a Megváltó előtt hódoltak! Mikor történik tehát a bölcsekkel ez a gondviselés? Miután megtalálták a Megváltót! Nem a bölcseket kellett megvédeni most a külön úttal, hanem a Gyermeket, és ezáltal Isten saját üdvtervét! Isten a saját ügyét mindig győzelemre juttatja, amit Ő akar, az mindig megvalósul.

Ilyen értelemben ez legyen biztatás a számunkra: Azt, ami nem a mi ügyünk, hanem az Ővé, azt Isten véghez viszi — ha kell, kerülőúton, de Izrael mégiscsak elment Egyiptomból és bevonult az Ígéret földjére; a bölcsek is (Heródest kikerülve ugyan, de végül) hazajutottak. Így reménykedjünk és bizzunk abban, hogy jelen helyzetünk nem azt jelenti, hogy egy végső leállásról kellene beszélnünk. Így nézhetünk az egyház Urára, Aki a saját terveit akkor is végigviszi, ha akár a magunk esetlensége, akár másoknak a különféle dolga akadályoz.

Isten tehát a Maga ügyét beteljesíti. A mi ügyünket nem biztos — csak akkor, ha belesimulunk az Ővébe. De ha belesimulunk, akkor biztos helyen vagyunk. Izraelt sem azért vezette végül be az Ígéret Földjére, mert hüek voltak Hozzá, mert megérdemelték volna — kizárólag azért tette, mert Ő volt hű: saját ígéretéhez, saját üdvtervéhez!

Egyedül ebben bízhatunk mi magunk is. Nem számít, mit akarunk mi; nem számít, milyen módon akarunk építkezni mi. Egyedül az számít, mi Urunk terve. Azt végre fogja hajtani, akár filiszteusok állják utunkat, akár anákfiak, heródesek, akár vállalkozók. De csak az Ő akaratába belesimuló terveinkre-vágyainkra ígéri, hogy véghez viszi. Ne azt akarjuk érvényesíteni, amit magunk elképzelünk, hanem találjuk meg azt az utat — akár kerülőút, akár nyíl-egyenes —, amit az Egyház Ura tár elénk!

Ebben bízva, Urunkba kapaszkodva folytatjuk hát a munkát, ha csak kisebb lépésenként tehetjük is most már meg, anyagi lehetőségeink szerint lépkedve előre fokról-fokra.

Ősszel sikerült is még elvégezni a villanyszerelés vésési, csövezési-dobozolási munkáit — a munkák azon részét, amelyeket a vakolás előtt meg lehetett tenni. Emellett elkészültek az ácsmunkák: mindenekelőtt az előírt statikai módosítás, valamint a gipszkartonozás és lambériázás. Megkötöttük a szerződést a kőművesrel is, valamint folyamatban van a gépészeti munka elindítása: vízszelvény és a fűtés kialakítása.

A gazdasági világválság megoldási lehetőségeinek két alapvető útkeresését látjuk a közgazdászok körében. Az egyik elképzelés úgy gondolja, hogy egyszerűen túl kell élni a nehéz időket, aztán minden mehet tovább — nincs szükség alapvető változásra. Sajnos a többség ezen a véleményen van — jóllehet könnyen belátható lenne, hogy ez a szemlélet újratermeli a válságot, mégpedig válságok végeláthatatlan sorához vezet. Ugyanis a problémák gyökerével (pl. a fogyasztói társadalom alapvető hibáival) nemhogy nem kezd semmit, de egyenesen homokba dugja előlük a fejét! — A másik szemlélet szerint ez a válság egy lehetőség arra, hogy alapjaiban gondoljuk át a gazdaság rendszerét, és változtathassunk öngyilkos életvitelünkön.

Ahogy a világban alapvetően e két lehetőség mutatkozik, ahhoz hasonlóan gyülekezetünk (és általában egyházunk) életében is két lehetőség van. Az egyik, hogy mindent hagyunk magára úgy, ahogyan van — és ezzel elmélyítjük a válságot keresztény életvitelünkben és az építkezés tekintetében egyaránt. A másik lehetőség, hogy végre észreveszünk: a krízis olyan lehetőséget ad kezünkbe,

amelynek révén rátalálhatunk a megszokások helyett egy másik útra; lehetőség arra, hogy megrogzított vallási szokásaink helyett, bejáratott gyülekezeti életvitelünk helyett azt az utat keressük, amit Urunk ad elénk, és amely révén továbbfejlődhet hitéletünk, gyülekezetünk iránti anyagi felelősségünk, megmozdulhatunk a passzív fogyasztói gyülekezet felől egy aktív, szolgáló és adományozó gyülekezet felé. Hiszen ne felejtjük el, hogy ha az áthidaló kölcsönt meg is kapjuk az egyházi vezetéstől, ez még mindig nem jelenti majd azt, hogy be tudnánk fejezni a munkát. Elengedhetetlen a saját pénzbeni hozzájárulásunk, adakozásunk.

Mindenesetre nem mondhatunk le arról, hogy folytassuk a munkát, amennyire anyagi lehetőségeink engedik. És nem mondhatunk le arról sem, hogy gyülekezetünk minden tagja hordozza napi imádságban a bővítés ügyét, az építkezés előrehaladását!

Arról sem mondhatunk le egyúttal, hogy a vállalkozót rendszeresen szembesítsük kötelességével — hetente igyekszem is elérni telefonon. Ígéretünk persze van is a törlesztésre, csak hát ezek szavahitősége kétséges a sok teljesítetlen ígért tanulsága alapján. Mégsem árt újra és újra jelezni, hogy természetesen továbbra is elvárjuk a tisztességes rendezést. Végző soron pedig nem is a vállalkozótól, hanem Urunktól remélünk megoldást. Ezért hadd zárjam e szomorú cikket ÖRI ISTVÁN: *Bízható* című versével:

A reményt feladni soha nem szabad
ha csonton már csak száraz bőr maradt,
akkor is van még valami más,
ami sokkal fontosabb: a folytatás,
hol minden remény valóra válik,
hol nem lesz fontos, mit mond a másik
és a többi földi cél.

A reményt feladni a földön sem szabad
imádkozz, dolgozz
s meglásd, élted mily szépen halad
fogadd el, mit Isten ad neked
hidd, hogy gyermeke vagy
s Ő atyaként szeret!

Szívünk imádságos bizodalma legyen az apostoli biztatás: „*Minden gondotokat Őreá vessétek, mert Neki gondja van rátok.*” (1Pt 5,7.)

Szakács Tamás

Ádventi estek

Szokásunkhoz híven karácsonyi készülésünk során most is láttunk vendégül igehirdetőket az esti alkalmainkhoz, mégpedig december 9-én TAMÁSY TAMÁS zuglói lelkészt és feleségét, valamint december 18-án testvérgyülekezetünk lelkésznőjét, HANA SEVEČKOVÁT.

TAMÁSY TAMÁS igehirdetése *Jn 1,14-18.* alapján szólt arról, hogy az ígéret beteljesedett a názáreti Jézusban. Izráel népe sok-sok csapást hordozott, sok-sok bűn büntetését viselte — de kapott biztatás, reménységet is Istentől, kapott ígéreteket. Pl. azt, hogy eljön Sionhoz a Megváltó, Jákób megtérő bűnöseihez. Ézsaiás próféta szava által tehát a reménység és a várakozás szava szólalt meg előző héten. Mert ha Isten megígér valamit, akkor az bizonyosság is egyben. Abban a pillanatban, hogy Isten kimondja, már a beteljesülését is jelenti — lehet ugyan, hogy nekünk sokat kell rá várni, hiszen az idő fogságában élünk, de amikor Isten megígér valamit, akkor az abban a pillanatban már beteljesülést is jelent.

Így ígérte meg a Megváltót, Jézus Krisztust — hogy valaki jön majd, és kiszabadítja Izráel népét, és Őbenne maga Isten lesz népével. Ma eljött annak a pillanata, amikor e beteljesedés valóságát élhetjük át az igén keresztül. Mert erről a bizonyosságról szól nekünk János evangélista. Nem a hagyományos karácsonyi történet keretében mondja el Jézus földre jöttét, hanem egy kicsit elvontabb — teológusi — fogalmazással.

Ezért is szokták Jánost sashoz hasonlítani: a magasban szárnyal evangéliuma. Mégsem valami hatalmas magasságba akar minket elvinni, hanem négy egyszerű szóból álló kifejezésbe igyekszik belesűriteni az evangélium bizonyágtételét és örömhírét számunkra: Az Ige testté lett. Nem arra szólít fel, hogy emelkedjünk a magas régiókba és onnan nézzünk le, mint a sas, és picinek lássuk az embereket, problémáikat. Azt mondja el, hogy ebből a magasságból, ahova az ember nem ér fel — még a sas sem —, ebből a magasságból Isten lejött közénk: belealázkodott a mi földi életünkbe, idejött hozzánk emberi formában, alászállt a földre, közénk.

Jézus születésekor az az Isten, aki tér és idő, a történelem fölött áll, belealázkodott a térbe, időbe, a történelembe. Jézusban történeti személlyé vált az Isten! Olyan Istenné lett, Aki megszólít bennünket. Annyira belemászott embervoltunkba, hogy még meg is lehetett alázni — le is lehetett köpdösni, ítéletet lehetett tartani fölötte, meg le-

hetett feszíteni. János azt mondja, hogy mégis ennek a Jézusnak a személyében mutatkozik meg Isten dicsősége. Láttuk az Ő dicsőségét — vallja az evangélista. Látjuk-e mi is? Hiszen meg is mutatja könyvében sokféle csodáját, jelét! Lázár esetén megmutatta Jézus, hogy Neki hatalma van még a halál fölött is! Élettörténetében János megmutatta, mit is jelent, hogy Isten dicsősége itt van közöttünk a földön.

János mégis megállapítja, hogy az ember ennek ellenére nem képes ezt az isteni dicsőséget meglátni: az emberek ellenállnak, csodái ellenére sem hisznek. Igaz ez nemcsak 2000 évvel ezelőtt, hanem napjainkban is. Mert azokat a jeleket, amelyek arról tanúskodnak hogy Jézus Krisztusban itt van közöttünk Isten, sokszor megtapasztaljuk — mégis azt mondjuk, hogy ez megbízhatatlan a számunkra, bizonytalan... Mivel bizonyítsa be, hogy szeret bennünket? Azt mondjuk: inkább mentsen meg minden bajtól, inkább adja vissza szereteteinket, inkább segítse elő, hogy jól menjen az életünk, stb.

És ha nem adja meg ezeket az általunk diktált feltételeket, akkor kételkedünk jóságában, szeretetében, hogy a javunkat akarja? Pedig egészen biztos, hogy mindnyájunk élete tele van olyan jelekkel, amelyek Isten dicsőségét, kegyelmét mutatják. Észrevesszük-e ezt, vagy pedig mindig saját utunkat akarjuk látni, és csak ehhez kérjük Isten segítségét?

Isten azt szeretné, ha az Általa kijelölt útra térnénk. Azt ígéri, hogy ha ezen az úton járunk, akkor Ő velünk van. Velünk van Jézusban. Mindig megadja az erőt, ahhoz, hogy ezen az úton járhasunk. Amikor Jézusban lejött a földre, akkor ő is a mélység útját járta. Osztozott sorsunkban, nem maradt a magasságokban. Nem távolról szemléli életünk problémáit. Ezért jött el Jézus Krisztusban.

A napi problémák lehet, hogy eltakarják a célt előlünk — de ekkor is biztosak lehetünk abban, hogy velünk van Isten: Az Ige testté lett. Jézus Krisztus azért született meg, azért járta végig földi útját, hogy ezt a szeretetet fölismerje az ember. Fölismered-e? Van-e megnyílt szemünk arra, hogy meglássuk Isten dicsőségét és szeretetét?

Akkor lesz igazán boldog karácsonyunk, hogy az ige ajándékát bűnbánó, töredelmes szívvel fogadjuk — de hálaadó szívvel is. Ha odaadjuk Jézusnak ajándékként a bűnökkel terhelt szívünket — mert nem is tudunk más ajándékot adni Neki —, és elfogadjuk kegyelmét, szeretetét. Ekkor fogjuk igazán látni és érezni az ő dicsőségét.

HANA SEVEČKOVA igehirdetése *Mt 3,1-2.* üzenetét szólaltatta meg. Mi a megfelelő foglalkozás a gyermekeink számára? Mit szeretne a szülők országában dolgozni, tevékenykedni egy fiatalember? Vannak olyan munkakörök, amelyek vonzóbbak a fiataloknak? Valószínűleg ezek olyan hivatások, ahol keveset kell dolgozni, és sokat lehet keresni. Lehet, hogy ezek olyan munkakörök, ahol az ember szépen van felöltözve, sok szabadideje van, szép háza, jó kocsija, és nem kell megérőltetnie magát túlságosan. Ki ne szeretne ilyen munkakörben tevékenykedni? Lehetséges, hogy ez egy vállalkozó állás.

Ezt viszont nem csinálhatja mindenki. Bizonyára vannak olyan foglalkozások, amelyek nem annyira érdekesek az embereknek. Valószínűleg ezek olyanok, amit Önök közül is sokan végeznek: semmiben sem különösek, nincs mellette túl sok szabadidő, és nem is túl jól honoráltak — mégis örömeiket lelik benne.

Az adventi időben egy ilyen férfival találkozhatunk, aki ilyesmit csinál. Ez Keresztelő Szent János, aki érdektelen foglalkozást űzött. Első pillanatra ő se nézett ki túl érdekesnek a többi ember számára. Ő volt az az ember, aki majdnem 400 évvel Malakiás próféta után lépett fel Izráelben. Csodálhatták volna őt 400 év után — olyan valakit, aki Isten igéjével lép elő. Ő viszont más életstílust választott. Úgy akarta élni a próféta életét, ahogyan élni kell: nem emberi csodákkal, hanem Istenhez ragaszkodással. Kint élt a sivatagban, szőrruhába öltözött, különböző rovarokat evett.

Annak ellenére, hogy első pillanatra ennyire érdektelen ember volt, Isten őt választotta szolgálójául. Úgy van a mi életünkben is: lehet, hogy sok ember számára nem vagyunk érdekesek, hanem feledhetőek. Lehet, hogy olyan munkát végzünk, amit más nem csinálna helyettünk. Istent szolgáljuk az egyházban, és valószínű, hogy még a családtagjaink közül is sokan nem értik, hogy miért. Isten számára fontosak vagyunk.

Keresztelő Szent János (neve azt jelenti: Isten kegyelmes) két próféciát mondott. Az egyik igen nehéz volt: a bűnbánatról szólt. Azt kezdte hirdetni az embereknek, hogy térjenek meg bűneikből. A másik ígéje örömteli volt: Isten bocsánata révén lehet új életet élni, Isten előírásai szerint járni. Sokan mentek oda hozzá megkeresztelkedni a Jordánhoz, így fejezve ki bűnbánatukat, életújulás iránti vágyukat. János beszélt nekik a rosszról az életükben: nyilvánosan rámutatott a bűnre az ember életében. Ezt sokan rossz néven vették, de azok, akik elfogadták ígését és bűnbánatot tartottak, megélték életük megváltozását.

Lelki családjunkban mi is a bűnbánat hírnökei vagyunk. De Önök közül valaki megmondta családon belül is, hogy az bűn, ha valaki bűnben él? Megmondták gyermekeiknek, hogy esetleg bűnben élnek, képesek voltak rámutatni, megnevezni a bűnt?

A ma embere úgy viszonyul ezekhez a dolgokhoz, mintha bűn nem is létezne: azt mondja, nincs bűn. Nem érzi szükségét a bűnről hallani, és nem érdeklí a bűntudat kérdése. Sokan azt mondják — lehet, hogy az Önök köréből is —, hogy nem megyek a templomba, nem megyek úrvacsorához, mert nekem nincsen bűnöm.

Sokszor képesek vagyunk egyházon belül is méricskélgni: ki a nagyobb bűnös? Sokszor a saját bűneinket takargatjuk, hogy rámutathassunk testvérünk bűnére. Az, hogy kevésbé vagy inkább vagyunk bűnösök, nem attól függ, hogyan érezzük — egyedül az számít, Isten hogyan látja. E mai íge mindannyiunkhoz szól, akik összejöttünk ezen az istentiszteleten: Tartsatok bűnbánatot! Feladatunk bűnbánatban élni. Beszélni erről és hirdetni, hogy megéljük a mindennapi életünkben, szívünkben és tudatunkban.

Pál apostol írja a következőket a rómaiakhoz: *„Az Isten irgalmára kérek tehát titeket, testvéreim, hogy okos istentiszteletként szánjátok oda testeteket élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek; és ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megíthessétek: mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.”* (Rm 12,1-2.) Isten ígéje arra int minket, hogy ne hasonuljunk ehhez a mai bűntagadó élethez, a világ felfogásához. Meg kell változzon gondolatvilágunk, hogy fölismerjük Isten akaratát. Isten akarata a mi megszentelődésünk.

Ebben az adventi időszakban mi is megragadhatunk ilyen megújuló életet a bűnbánat

révén, az Isten előtti őszinte élet révén. Ebben a karácsonyi időben tudjunk örülni annak, hogy az égi királyság közeledik! Az égi királyság köztetek van — mondja Jézus. Isten királysága mindenütt ott van, ahol emberek változnak az Ő ígéje által. Érezhető ez az Isten királysága közöttünk? Örülünk a karácsonyi hírnek, amelyet angyal mondott a pásztoroknak: Ne féljete, hiszen örömteli hírt mondok nektek, amely az egész emberiségnek szól. Nemzetiségre való tekintet nélkül. Fajra való tekintet nélkül. Az egész emberiségnek.

Mert Dávid városában megszületett Krisztus Urunk! Vigyük ezt az örömteli hírt a családjainkba. Örömtelible hírt senki ezen a világon nem hallhat. Örömtelible hírt, mint amit az angyal mondott, nem tudunk mondani gyermekeinknek, unokáinknak, családjainknak. Megéljük ezt az örömet ma? Tud örömet okozni számunkra ez a hír ebben a világban, amelyben el vagyunk halmozva csupa rossz hírrel?

Legyünk mi is Isten örömeinek hírnökei — családjainkban, egyházunkban, falunkban. Beszéljünk szeretteinknek, a közelünkben élőknek, hogy hol van elrejtve ez az igazi öröm a mai világban. Keresztelő János különleges, fura alak volt — de nagyon értékes és különleges dolgokat mondott. Lehet, hogy mi is furák vagyunk ebben a világban, de adjuk tovább ezt az örömhírt szomszédainknak, barátainknak, gyermekeinknek, unokáinknak, ükunokáinknak, keresztgyermekainknak. Lehet, hogy nem tartják érdekesnek ezt a hírt — de akkor is híreszteljük, mert ez az alapja az életnek!

A bűnbánatot hirdetjük. Segítsen ebben Keresztelő Szent János, hogy lássák az emberek a bűnösségüket, találják meg Isten szeretetét és megbocsátását, zárják szívükbe Istent, és így lesz övék a béke!

Zaklatott Karácsonyt!

Luther legfontosabb írásértelmezési, bibliamagyarázati elve volt, hogy a *Szentírásban* mindig azt keressük, ami Krisztusra mutat. Vannak ószövetségi igehelyek, amelyek esetén az evangéliumok, Jézus élete és tanítása, az apostoli levelek felől visszatekintve lényegében nyilvánvaló, hogy Jézusban lettek beteljesedésre. Kereszttyén szemmel ki kételkedhetne pl. abban, hogy a 22. Zsoltár vagy *Ézs 52,13-53,12*. Jézus keresztre feszítéséről és feltámadásáról szól? Ám számos olyan ószövetségi szakasszal is találkozunk, amelyeknél igencsak lehetetlennek tűnik, hogy Krisztusra vonatkoztassuk — netán csak a magunk írásértési készsége korlátozott? Az az érzésem, hogy igen. Azért merem ezt mondani, mert magam is tapasztalom időnként, hogy némely ponton Szentlélek rávezet az addig nem látott krisztusi vonatkozásokra. Gazdagodom egy 'aha élménnyel' — *Tényleg így van, eddig miképp nem vettem észre? Gazdagodom egy Krisztus-próféciával.* Így lehetséges, hogy egy hely, amit már sokszor olvastam, de nem találtam benne semmi különösét, most mégis ragyogni kezd, vallani a Megváltóról. Kiderül, hogy a próféciák többszörös értelemmel, többszörös igazság-síkkal rendelkeznek, és a közvetlen jelentés mellé odaáll maga Jézus is, és azt mondja: Ez rólam szól! Kívánom, hogy a 2008-as felsőpetényi falukarácsonyon elhangzott igehirdetésem alapigéjéül választott próféta szó minél többeknek hozza meg ezt a ráébredést:

Békés Karácsonyt! Így szoktunk boldog, nyugodt karácsonyt kívánni. Emlegetjük, hogy Advent ne rohanás, ne vásárlási láztól égés, szaladgálás legyen. Példatörténetet is szoktunk mondani hozzá, egy francia filmből való:

A múlt század derekán angol hegymászók indultak a Himalája meghódítására. Helyi hordárokat, sherpákat béreltek a súlyos csomagok szállítására. Napokon keresztül kimerítő iramot diktáltak. Esténként mindannyian fáradtan roskadtak le a kicsiny tábortűz mellé. Valamelyik reggel a felhők vonulása viharos időt jósolt, így a felfedezők még gyorsabb ütemben hajszolták magukat és a hordárokat egyaránt.

Egyszer csak a sherpák megálltak, le tették málháikat a földre és némán leguggolva a távolba révedtek. Az angolok minden eszközzel próbálták őket felállásra kényszeríteni, de hiába. Hatástalan volt ígéret és fenyegetés egyaránt, ők szótlanul és mozdulatlanul bámultak a semmibe.

Egy idő után váratlanul a teherhordók egyetlen szó nélkül felálltak, felvették súlyos terheiket és elindultak a nehéz út folytatására. Az angolok értetlenül nézték és kérdezték őket a történekről, mire végül ezt a magyarázatot kapták:

Nagyon gyorsan jöttünk! Túlságosan is gyorsan, így magunk mögött hagytuk a lelünköt... mi most megvártuk, hogy utolérjen minket.

Mondhatjuk hát nyugodtan, hogy divat az adventi-karácsonyi elcsendesedésre, nyugalomra rámutatni ilyenkor, hogy méltó módon ünnepelhesük Jézus születésének ünnepét.

Én most mégis azt mondom, hogy ha Istenhez, Krisztushoz méltó ünneplést akarok kívánni, akkor nem *Békés Karácsonyt*, hanem **Zaklatott Ka-**

rácsonyt kell kívánjak mindenkinek! Mert ha méltók akarunk lenni József adventi készülődéséhez, ha méltók akarunk lenni Mária vajúdásához, akkor bizony észre kell vennünk, hogy nekik igencsak zaklatott karácsonyuk volt. Jól ismerjük Máté evangéliumából, milyen gondokkal, gondolatokkal viaskodott József. Jól ismerjük Lukács evangéliumából, milyen hajszolt utat és számkivetettséget kellett vállalnia Máriának AUGUSTUS császár rendelete miatt. Lukácstól jól ismerjük ezt a történetet. De ismerjük-e Ezékiel erre is vonatkozó próféciáját? Hát hadd legyen a mai ünnepen alapigém ez, mert döbbenetes, és felzaklató!

„Ilyen volt a születésed: Amikor megszületél, nem kötötték el a köldökzsinórodat, nem mostak tisztára vízzel, nem dörzsöltek le sóval, pólyába sem tettek. Senki sem szánakozott rajtad, semmit sem tettek meg veled ezekből, nem könyörültek rajtad. Kidobtak a mezőre, mert utáltak, amikor megszületél.” (Ez 16,4-5.)

Legyünk csendben, nyugton ülve? Nem szükséges! Ez legfeljebb a keleti vallásoknak felel meg — de nem a keresztyénségnek! Krisztus népének nem attól lesz méltó ünnepe, hogy nyugton van, hanem épp attól, hogy hajszolja a császári rendelet, és számkivetetten, állati körülmények között, istállóban várja a Megváltó születését, kivette a mezőre, a pásztorok mezejére.

Nem azért született, hogy édeskésen Jézuskázunk Szenteste, hanem hogy számkivetett legyen, hogy kivessék Őt a városon kívülre, és szegyenletesen meghaljon a kereszten. Akinek csak Karácsonya van, annak nincs semmije. Nagypéntek és Húsvét nélkül nem lehet méltón ünnepelni Karácsonyt. Nyugodt békével nem lehet ünnepelni Karácsonyt, csak Krisztus keresztye által, az istálló büze által felzaklatva.

Kívánok hát mindenkinek ilyen Istentől jövő, Krisztus által zaklatott Karácsonyt!

Ökumenikus imahét

Felsőpetény

Kezdés

Arómai katolikus templomban nyitottuk meg a felekezetek egységét munkáló 'nyolcadunkat'. Igehirdetéssel jómagam szolgáltam ezen az alkalmon. (Mivel ezen a napon Ipolyvecén is én voltam az igehirdető ugyanarról az alapigéről beszélve, ezért az igehirdetés összefoglalóját a vecei ismertetőnél találhatjuk meg.)

Folytatás

Aszerdai nap alkalmával az egybesereglettek SELLYEI IMRE tanító igehirdetését hallgathattuk meg *1Móz 1,31-2,4.* alapján. Szemléltető ábrák kivetítése révén a látványval is egybekötött előadás-formában történt bizonyágtétel a teremtésről szólt, az „*Isten nem a zűrzavarnak ... Istene*” (*1Kor 14,33.*) ige jegyében. Az igehirdetés egyik célja az volt, hogy megmutassa a gyülekezetnek: Isten a teremtésben milyen rendben és milyen harmóniában cselekedett. A másik cél pedig az volt, hogy rácsodálkozzunk arra, hogy a *Szentírás* milyen precízen, csodálatosan, páratlanul írta meg a teremtés történetét.

Nagy belső harmónia fedezhető fel a teremtéstörténetben. Az első három napot tekintve azt látjuk, hogy mindegyik a szétválasztással kezdődik: mindegyik nap elkülönít valamit Isten valamitől: első napon a világosságot a sötétségtől, a második nap az égboltozat révén a fenti vizeket az alsó vizektől, a harmadik nap a szárazföldet a vizektől.

Mindez olyan egyszerű és csodálatos, hogy még a gyermek is megérti. Nem olyan tudományosan adja elénk, hogy ne értenénk, hogy idegen szavak szótárára lenne szükség a megértéshez.

Isten hozzákapcsolja az első naphoz — amikor a világosságot a sötétségtől elválasztja — a díszítőelemeket: az égitesteket. Aztán az égbolthoz, a fenti és lenti vizekhez mi kell? A díszítőelemek a madarak, halak. Mi kell a harmadik naphoz, a szárazföldhöz és a növényzethez? Kellenek állatok — és természetesen kellünk mi is, emberek. Mintegy díszítőelemek — mondják teológusok.

1. nap: világosság-sötétség	→	4. nap: égitestek
2. nap: égbolt-vizek	→	5. nap: madarak, halak
3. nap: szárazföld-növények	→	6. nap: földi állatok és az ember

A Teremtő szava általában egy parancs: Isten mindig így kezdi: **Legyen! Pezsdüljenek! Gyűljenek össze!** Mi is mondhatnánk — de nem történne semmi. Istennél azonban a folytatás

is ott van: **És úgy lett!** Olyan csodálatos, hogy Isten mond valamit, és az meg is lesz!

A következő momentum pedig az, Isten elnevezi azt, amit teremtett. Ezzel azt fejezi ki: **Itt én vagyok a gazda, az Úr.** Aztán pedig véleményezi azt, amit alkotott, és mindegyikről azt mondja: **Ez nagyszerű.** A *Biblia* úgy fogalmaz: **„Látta Isten, hogy ... jó.”** Ez azt is jelenti, hogy szép, csodálatos.

A teremtéstörténet egyszerű fogalmazása miatt nagyon gyakran használja ugyanazokat a szavakat. Hétszer mondja: **„Látta Isten, hogy ... jó.”** Hétszer mondja ki a teremtés szavát, amit a *Szentírás* mindig csak Istenre használ — ebből három esetben az emberre vonatkozik. Még hétszer mondja Isten — ha a görög fordítást tekintjük —, hogy **„És úgy történt”.**

Mindebből az látható, hogy a *Biblia* — és most konkrétan a teremtéstörténet — tudatosan, precízen, igen alaposan megszerkesztett mű. Isten Szentlelke annyira vigyázott, nehogy hiba csúszson bele — minden pontosan a helyén van.

Ezért nem tekinthető véletlennek, hogy furcsa módon csupán hatszor szerepel az, hogy **„és lett este és lett reggel”**: első, második, harmadik, negyedik, ötödik és hatodik nap. Ott áll a hetedik nap is, de Isten Szentlelke nem ihlette a szentírást arra, hogy a hetedik napot is lezárja. Miért hagyja nyitva a hetedik napot? Fontos üzenet van benne: Isten nem zárta le a hetedik napot, hanem nyitva van, nincs vége: ez a nap soha nem fejeződik be.

A hetedik nap — mondja sok teológus szakember — örökké tart. Ez a hetedik nap arról szól, hogy Isten megpihen, és az emberrel akar lenni. Isten közöttünk akar élni! Ez alapján még jobban érthető, hogy Isten rögtön ezután egy kertet ültetett az embernek. Az emberrel akar lenni — mert szeret! Azt szeretné az Örökkévaló Isten, ha a felsőpetényiekkel, szendehelyiekkel, nőtincsiekkal, ősgárdiakkal, ha mindenkivel közösségben lenne.

Isten azért nem zárja le a hetedik napot, mert velem akar lenni. Velem akar lenni az én sorsközösségemben; velem akar lenni az én nyugómban-bajomban; velem akar lenni a vizsgaidőszakban; velem akar lenni akkor is, amikor nem úgy mennek a dolgok, mint kellene. Isten mindenkor velünk akar lenni. Amikor a *Szentírás* néha-néha ír Isten céljáról, akkor kiderül, hogy az Ő célja nem más, mint hogy minden ember visszataláljon Istenhez. Isten célja, hogy SELLYEI IMRE visszataláljon Istenhez — és ezért Ő megmozgat mindent. Néha belevisz különböző élethelyzetekbe. Néha belevisz balesetbe. Néha belevisz olyan körülmé-

nyek közé, amikor felkiáltok: Istenem, csak most segíts! — Mert Isten célja, hogy visszataláljak Hozzá.

Istennek az a célja, hogy minden ember megterjen. Mindegy, hogy gazdag vagy szegény, férfi vagy nő, mindegy, hogy milyen színű és hol él — csak visszataláljon Hozzá.

A teremtéstörténetnek két fontos mozzanata van. Az egyik az ember megteremtés, a másik pedig a szombat, az ünnepnap. Értjük, hogy az embert minek teremtette Isten (hogy Vele legyen) — de mit kezdünk ezzel az ünnepnappal?! Ugyanis az ünnep jelzi azt, hogy Isten vár ránk. Az ünnep jelzi azt, hogy ne merülj bele a munkádba: az egyedüli életcélod nem a munkád, hanem az Istennel való közösség. Az ünnep jelzi azt, hogy a Teremtő Istennel való találkozás mindennél többet ér.

A *Szentírás* első lapjain találjuk az Édenkertet. És az utolsó lapokon is ugyanaz találjuk! Milyen érdekes, hogy az ember csak eljut oda: vannak, akik eljutnak oda! Azt mondja magáról Krisztus, hogy az alfa — a kezdet — és az ómega — a vég —, és mindaz, ami között van! A *Szentírás* minden lapján Vele lehetünk hát, találkozhatunk a Teremtő Istennel!

Befejezés

Záró alkalmunk a baptista imaházban zajlott. Amint azt e helyen megszoktuk, a baptista énekkar szolgálatát is élvezhettük, valamint többen szolgáltak verssel, bizonyágtétellel.

Az igehirdetés GRÜBER GÉZA plébános szájával tolmácsolta Isten igéjét, *Jel 21,1-5a.* üzentét. Ez, és az alkalmon felolvasott másik három igeszakasz is a reménységről szóló tudósítás. A Jelenések könyvéből, János apostolnak ebből az írásából azt tudhatjuk meg, mi vár ránk. Mi lesz a jövő? Amit Isten előre jelzett a prófétai látomás alapján, az alapján írja le, hogy Isten megújít mindent: új eget és új földet teremt. Tapasztaljuk is, hogy ez a mostani világ nem az igazi — meszsze nem olyan, mint amilyennek elképzelnénk, szeretnénk. Isten is azt jelenti ki, hogy nem olyan, mint amilyennek Isten eredetileg elgondolta, teremtette. Sok benne a baj, szenvedés, megpróbáltatás.

De reménykedünk abban, hogy ez megváltozik, amikor Isten ígéretei beteljesednek. Ezzel a reménységgel szolgál e prófétai üzenet. Sokan ismerik talán a történetet, amely egy hegymászóról szól, aki az 1960-as években egy nyaralás alkalmával fejest ugrott a tengerbe, de olyan szerencsétlenül járt, hogy nyakát törte. Johnny Ericsson-

ról van szó. Ő egy jó példa a reménységre. Az orvosok sokáig próbálták meggyógyítani, de végül nem sikerült: lebénuult nyaktól lefelé. Nem adta föl a harcot — többek között azzal próbálkozott, hogy a szájával fessen: csodálatosak a képei, amelyekkel elkápráztatta először a családját, később a szélesebb közönséget is.

Amikor már véglegessé vált, hogy az orvostudomány nem tud rajta segíteni, akkor elhatározta, hogy bátorításként is, meg tanúságtételként is járja a világot. (Néhány évvel ezelőtt Budapesten is járt.) Tanúságot tett arról, hogy Isten milyen nagy kegyben részesítette őt a szerencsétlenség után. Csodálatos az ő élete: azt mutatja számunkra, hogy bármilyen nehéz helyzetbe kerül is az ember, nem kell, nem szabad föladni a küzdelmet. Hiszen Isten nem akarja a rosszat — mindig a jót akarja, és még a rosszból is tud jót kihozni.

Számos más hasonló példa is eszünkbe juthat, amelyek arra biztatnak minket, hogy igyekezzünk Isten akaratát keresni, igyekezzünk életünket Isten gondolatai szerint alakítani. Hiszen sokszor kilátástalannak látszik ugyan az életünk, de kilátástalan, értelmetlen élet nincs. Mindegyikünk életének megvan a maga helye, szerepe — egyrészt a történelemben, másrészt pedig saját életünkben van, amit meg kell valósítanunk. Tehát erre kell törekednünk — persze kutatnunk kell, mert Isten nem mindig könnyen tárja föl ajándékait.

Reménységünk alapja: Isten ígéje; pl. Ezékiel jövendölése a feltámadásról, vagy a 104. zsoltár gondolatai a megújulásról, ill. e mostani ígénk is. Ezekből megtudjuk, hogy Isten újjá akarja alkotni ezt a világot, és benne a mi életünket is. Ezért van értelme az életüknek, ha Jézus felé tudunk fordulni. Az ökumenének, a keresztyének egységének is akkor van igazi értelme, ha mindannyian Krisztusra nézünk és az Ő tanítására. Ha mindannyian ezt akarjuk megvalósítani — nem a magunk érdekeit, gondolatát. Jézus pedig a reményünknek alapot ad azzal is, hogy itt a földön járva vállalta emberi életünket.

Vállalta a szörnyű kereszthalált (ami csak a rabszolgák büntetése volt abban az időben) — de azt is megmutatta, hogy ezzel nincs vége. Sok ember ott hibázza el, hogy azt hiszi, hogy a halál — legalábbis számunkra — egy befejezett tényt jelent, hogy akkor nincs is tovább. De Jézus föltámadt! Megmutatta, hogy valóban él, itt járt még 40 napon keresztül, és aztán az apostoloktól elbűcsúzva fölszállt a mennybe. Nekünk is ott a helyünk — hiszen Ő csak elsőként ment a holtak közül Isten örök országába: az új Jeruzsálembé, ahogyan a mai igéből hallottuk.

Hogy mennyire tudunk vágyakozni Isten örök hajlékába, mennyire tudjuk ezt a reményt a mindennapi életünkre lefordítani, álljon itt erről GÁRDONYI GÉZA — a köztiszteletben álló keresztyén író — gondolatsora. Nemcsak regényeket írt, hanem néhány verset is; ez is azok közül való:

Ha meghalok

*Ne nézzetek rám borzalommal, ha meghalok.
Az a halott a koporsóban nem én vagyok.
Csak hamu az, elomló televény.
A láng eltűnt, a láng: az voltam én!*

*Sorsomnak gyászán ne könnyeztetek,
És ne mondja a pap: ime, porba hullt!
Sirassátok az árva gyermeket,
és ne a rabot, aki megszabadult!*

*És amikor a szónok a sírnál beszél,
és végül kiált: Isten veled,
ne le a sírra integessen nekem:
fölfelé nyújtson búcsúzó kezét!*

Ha idáig el tudunk jutni reménységünkben, akkor már jó úton járunk, és akkor biztosan meg tudjuk valósítani azt, amire teremtett bennünket Istenünk.

Ipolyvece

Kezdés

Ipolyvecén a római katolikus templomban kezdtük közös imahetünket — és ennek megfelelően az evangélikus lelkész hirdette Isten ígését, mégpedig *Ez 37,15-28.* próféciaja alapján:

A koreai keresztyének állították össze az idei év anyagát — ők is bőrükön érzik az északi és a déli országrész között feszülő ellentétet, akárcsak, Izráel és Júda kettészakadt királysága... Mi itt át se tudjuk érezni az ő helyzetüket, hiszen még a legélesebb egyházellenes támadások sem közelítik meg az Ázsiában folyó legenyhébb egyházüldözést. Épp ezért az üldözések folytán mégis ők növekszenek, mi fogyunk! (Nem véletlen az egyházatya mondása: „*A mártírok vére magvetés!*”)

Mi egy dekadens kultúrájú társadalom haldokló-halott egyházához tartozunk, ők viszont egy olyan földrész lakosai, ahol feljövő kultúrájú társadalmakban működő, az üldözések élő-növekedő egyházának tagjai.

Nem lesz min csodálkozunk, ha esetleg legközelebb az első néger amerikai elnök után az első ázsiai pápát is megláthatjuk!

Mégse Ázsiával kell foglalkoznunk, ez csak az idei év sajtóságainak bevezetése. Most már forduljunk afelé, ami nekünk szóló üzenet, hiszen ha a koreai észak-dél megosztottság volt is apropója a textusválasztásnak, természetesen úgy választották, hogy abban Szentlélek általános vezetését ismerhetjük fel, minden földrész és nép saját életre vonatkozóan.

Tudjuk-e, mikor szakadt ketté Izráel? Könnyen lehet, hogy korábban, mint gondolnánk: Salamon után, azaz 3 király után a negyedik máris kettétörte az országot.

Jézus idején már nemcsak kettétörés, hanem négygé forgácsolódás is van. Politikailag negyedes fejedelemségekre oszlott nagy Heródes országa. Am a társadalmi és vallási csoportok is sok részre forgácsolták az országot. Ott vannak az írástudók és a tőlük minden hasonlóság ellenére különböző farizeusok; aztán a feltámadást — és mindent, ami a *Tórában* nincs — tagadó szadduceusok, akik a hatalmat gyakorolták a nagytanácsban; valamint a Heródes-pártiak, akik már egyáltalán nem is vallási, hanem politikai pártot alkottak.

Ne képzeljük azonban, hogy a két *'fő törzsre'* tört Izráel-fadarab helyzete ne hasonlítana egyúttal a mi, az új Izráel, az Egyház helyzetére! Hiszen sokféle módon érezzük, micsoda ellentét feszül a római katolikus egyház és a protestánsok között.

Tudjuk-e, mikor szakadt ketté az egyház? Könnyen lehet, hogy korábban, mint gondolnánk. A reformációt szokták nagy szakadásnak nevezni, bár ez tulajdonképpen tévedés. LUTHER idejében ugyanis már rég megtörtént az ún. *'nagy egyházszakadás'*, amely révén hatalmi viszálykodást követően 1054-ben kölcsönösen kiátkozta egymást a keleti és a nyugati egyház. (Valójában persze már az egyház kezdetei óta voltak feszültségek, viták a különböző gyülekezetek között, sőt, tévtanításokkal és eretnek csoportokkal kellett küzdeni.)

LUTHER idején pedig már nemcsak kettétörés, hanem végképp szétforgácsolódás, szilánkokra törés történt. Sokféle oszlott ugyanis maga a reformáció is. Aztán a további, egyre kisebb felekezetek, szabadegyházi csoportok következnek.

Nemcsak az egyházban, hanem hazánkban is érezzük, micsoda ellentét feszül a két politikai oldal között.

Családunkban, rokonságunkban is érezzük a szakadás, a szembenállás, a viszály súlyos terheit.

Mit lehet tenni ilyen megosztottsággal?! Tudjuk ugyan, hogy ez a halál állapota, de mit tehetünk ellene? Figyeljük csak meg, hogy Ezékiel próféciaja a fejezet első 14 versében miképp írja le Izráel halott állapotát! Kár is tagadni, hogy az egyház is ilyen halott állapotban van. Lehet, hogy az egyes felekezetek között vannak árnyalatnyi különbségek, ahogyan az északi Izráel és a déli Júda között is volt, de jobban járunk, ha bevalljuk, hogy egységesen, minden felekezetet tekintően a halál uralkodik Isten népén, olyanok vagyunk, mint a próféta völgyében szanaszét szórt csontok, olyanok, mint az két fadarab, amire Ezékielnek kellett írnia Júda és Efraim nevét és a hozzátartozó törzseket.

Tagadhatatlan a szétforgácsolódás, és tagadhatatlan, hogy kibékíthetetlen ellentétek feszülnek bizonyos felekezetek, csoportok között. Tagadhatatlan, hogy összeegyeztethetetlen teológiai különbségek teszik lehetetlenné az eggyé fonódást. Halott, széttört fadarabok vagyunk...

Gyakran jelentenek problémát életünkben, hogy dolgok vagy emberek meghalnak. Hogyan lehet feléleszteni, ha egyszer meghalt? (Egy embert, de akár egy házasságot, egy barátságot, a testvériséget, a békességet...) Hiszen nem mindenki Illés vagy Elizeus, sem Jézus! Nem vagyunk sem élet, sem halál Urai!

Itt valóban csak a Teremtő Úristen képes újat hozni! Fáradozhatunk mi akármennyit, semmi nem lesz belőle, ha a megelevenítő Lélek nem kelt minket életre! Meg kell vallani: a felekezeti széttagoltságunk halálából valóban csak a feltámadás isteni hatalma kelthet életre.

Ha jó bűvész lennék, akkor talán most megcsinálhatnám azt, amit itt Ezékielnek kell: Azt, hogy két törött fadarabot összeillesztek, és egy lesz belőle — de hát mit érek vele? Trükkökkel egyházat nem lehet egységesíteni. A két vagy épp sok összeillesztett fadarab soha nem lesz eggyé, míg Isten maga nem növeszti össze Krisztus feltámadásának új életet hozó erejével!

Majd amikor Ő gyűjt össze, majd amikor Ő tesz egy néppé, majd amikor Ő uralkodik mindannyiunk fölött, amikor nem lesznek közöttünk különféle bálványok, amikor Ő szabadít meg minden vétünkűtől, amikor Ő tisztít meg minket, amikor az Ő törvényei szerint élünk, amikor megtartjuk az Ő rendelkezéseit. ... Amikor Ő köt szövetséget velünk. Enélkül a bűnök csak terjednek.

Valami már elindult azonban Isten üdvtervében. Ezékiel próféciája már több lépcsőfokát elérte: Izráel visszatért a fogságból, Krisztus népe megjelent a világban. Tökéletességében azonban még nem ért célba — mert ahogyan Izráel a fogságba hazatérés után is újra és újra elhajolt Istenétől, úgy az egyház is újra és újra hűtlen lett Krisztusához.

Am az egység széttörése egyúttal az egység útját is feltárja: a széttöredezettség oka a Krisztustól való elhajlás, így hát az eggyé válás útját Isten abban adja, hogy közelednünk kell Krisztushoz. Egyedül Őbenne lehet egység, hiszen egyedül Őbenne van megváltásunk kereszten ontott vére által.

Az egység ezért csak a Golgotánál található! Látjuk jól, hogy minden más egységkísérlet hogyan fut már zátonyra akár már a kezdeteknél, vagy ha szépen indul is, feneklik meg később! Ez

nem véletlen. Ez Sátán munkája, amely csak a kereszten törhet meg! Ha tehát egységet akarunk, akkor legelőször is egységesen kell leborulnunk a kereszttövébe, és egységesen kell élnünk a hűvételi feltámadás örömhíréből!

A prófétai vízió ezt az összenövesztést tárja elénk. Ezékiel esetén sem fizikai valóságában történt meg ez, a felekezetek esetén sem várhatunk ilyesmit. Soha nem lesz olyan ökumené ezen a földön, amikor szervezetenként tömörül egy intézménybe Krisztus egyháza. Izráellel sem ez történt — ugyanis csak Júda tért vissza a babiloni fogságból, az asszír fogságból Efraim sose tért haza, hanem ők alkotják az *'elveszett tíz törzset'*.

Ez a teljes összenövés majd Krisztus visszatérésekor valósul meg. Viszont a prófétai látomáshoz hasonlóan Lélek által Krisztus mégis ezt a nagy összeilleszkedést hozta közénk, és számunkra így tárta elénk mint utat. Egyetlen egy Krisztusunk van, Neki egyetlen Népe van, lelki síkon tehát csak Egy-ház lehet! Töltsön el hát minket is Isten lelke, hogy a Golgotai találkozásponton egyként tudjunk leborulni Megváltónk előtt!

Befejezés

Természetesen közös imahetünk lezárását a váltakozásnak megfelelően az evangélikus templomban ünnepeltük, és LEDIG LÁSZLÓ plébános igehirdetését hallgathattuk meg *Ef 4,1-7.11-16.* apostoli üzenet alapján.

A Szentlélek az az egyesítő isteni szeretet, amely az egységet próbálja kiművelni az egyes egyházközösségekben — az emberek között, akikben bizony a bűn miatt megjelenik (minden egyes közösségben) a nézeteltérés és a széthúzás. Vagyis önmagában véve mi, emberek, nem vagyunk képesek arra, hogy tökéletes közösséget alkossunk.

De ne feledjük, hogy nemcsak egymással vagyunk közösségben, hanem ennek a testvéri közösségnek az alapja az egy hit — amiről az imént hallhattunk az apostoltól —, és az egy keresztség. A keresztség Istenhez köt minket — Aki Szentháromság, mégis egy lényegében, de három személyében. A Fiúban, mint fogadott fiak-gyermekek, a Szentlélek erejéből, vízből és Lélekből újjászületve a keresztségben mondhatjuk: Abba, Atyánk — tanít bennünket az apostol. Így szólíthatjuk Istent az Úr Jézus Krisztus tanítása által: mi Atyánk. Nagy kiváltság ez mindnyájunk számára!

Múlt vasárnap, amikor erre a hétre készültünk és Ezékiel próféciáját hallhattuk arról, hogy Isten összegyűjti mindazt, amit az emberi bűn, az emberi gőg, az emberi rátartóság széthúzása úgy lát-

szik, tönkretett. Ezékiel próféciájában a két fadarabról hallottunk, ami Isten kezében egyé vált.

Gondolkodtam a hét folyamán, hogy mit is rejt magában ez a jelképes prófécia, ez a jelképes beszéd? Hogy némiképp az Isten kezében, a két fadarab egyesülése nem beteljesedett már akkor, amikor Ő Egyszülött Fiát adta, hogy a két egyesülő fadarabon, a Golgota keresztyén megváltson minket? Ez az alapja a testvériségünknek. Először is az egy közös Istenhez való visszatérés, a bűnből való megváltás, és ennek alapján az egy Isten gyermekeként megélt közös testvériség. Ezért is legyünk hálásak.

Ha pedig tovább folytatnánk ezt a gondolatot — egységben a kereszt alatt, egységben Jézus Krisztusban —, egy olyan nagyszerű személyiségről akarok szólni Hozzátok, aki mondhatnám, hogy az *Újszövetség* meghatározó egyénisége: az egységnek volt az apostola. Nemcsak vándora volt Isten evangéliumának, hanem az ő megtérése után, a damaszkuszi úton, amikor Saulból Pál lett, igen komolyan vette azt a hivatást, amelyre fogolyként fölszólít mindnyájunkat az imént ígézett igeversben: Én, Pál, mint az Úr foglya, kérlek benneteket, éljete méltón hivatásotokhoz!

Arra a krisztusi hivatásra gondol, amelyre mindnyájan elhívást kaptunk az anyaszentegyház kebelében, hogy Rajta keresztül eljussunk az üdvösség teljességére. Hogy Isten országa megnyíljék előttünk. Jézus Krisztus tárta elénk az Isten országának ajtaját, de talán nem akadt a történelem során nagyobb egyéniség, mint Pál apostol volt, akinek születése 2000. jubileumára emlékezünk az idei évben. Olyan szorosan összefügg ez a jubileum a tavalyi *Biblia évével*, hiszen az *Újszövetség* szent irataiból javarészt Pál írásait tartathatjuk kezünkben.

Ő egységet teremtő, integráló erő volt. Tudjuk, hogy a szentek közösségében kezdettől fogva ott volt a széthúzás, a pártoskodás. Ahol ketten vagy hárman nemcsak imádságban jönnek össze, ah Jézus tanácsolja, és egyek a szándékban (és Ő ott van közöttük, garantálja az Ő kegyelmének jelenlétét), hanem sokszor ahol már ketten-hárman vannak, ott már pártoskodás és széthúzás is dúl. Ne feledjük, Pál apostol mindig az egységnek kovácsolója és pártolója volt. Az egység apostola volt: egységbe hívta azokat, akik ugyanabban a Jézus Krisztusban nyerték el a megváltás kegyelmét.

Erre szólít föl bennünket az apostol És amint ő gyakorolja a nagyszerű erényeket — a lemondást, a türelmet, az alázatosságot, a szelídséget —, arra hív föl bennünket is, hogy ezek az erények gazdagítsák egyéni életünket, és ezáltal gazdagítsuk kö-

zösségi életünket is. Milyen kemény szavak, amiket már akkor leírt az apostol! Viseljétek el egymást szeretettel! Igyekeztek megtartani a lelki egységet a béke kötelékében!

Ki volt ez az ember? Nagyszerű tudással, műveltséggel megáldott valaki volt. Zsidó származásúként, hitbuzgó farizeusként nevelkedett, de a görög kultúrán keresztül sok mindent magába szívott. Mondhatnánk mai szóhasználattal, hogy nagy személyiségről van szó — akit az Isten kiválasztott. Nem érdemei miatt, nem érdemei szerint — mégis nagyobb szolgálatra szólította, mint az összes többi tanítványt és apostolt. A tizenegyet küldi Jézus feltámadása után a világba, hogy tanítsanak minden népet, hirdessék az evangéliumot. Aztán később Mátyást választják, hogy teljes legyen az apostolok közössége. Valami új kezdődik akkor, amikor a damaszkuszi úton fényességével megvakítja Saul Isten szeretete.

Miután 3 évig készült fel Arábia pusztájában a küldetésre, nekikezd az ige hirdetésnek: a zsidók zsinagógáiban, a diaszpórában hirdeti Krisztust. Amikor ellenvetésben van része, akkor a nehezebbik részét fogadja el a hivatásnak: a pogányokhoz megy evangéliumot hirdetni. Tudjuk, hogy nem volt könnyű ez az út, ez az áldozat-teljes életmód. Pál apostol, aki háromszor hajótörést szenvedett, akit megvesszőztek, megköveznek félholtra (mondhatni a halálból hozzák vissza), nem adja föl. Akkor sem, amikor Athénben az

Akropoliszon kinevetik őt, hogy majd meghallgattunk máskor.

Nem adja föl a küzdelmet, mert mindenütt akad egy-egy lélek, aki befogadja az evangéliumot, és látja, hogy nem elveszett a dolog. Lépésről lépésre — mondhatnánk: szívtől szívig — hirdeti az evangéliumot és alapítja meg az egyházközségeket.

Addig, amíg el nem jut Rómába, ahol egész életét áldozatul adja az Isten dicsőségére. Börtönben van, fogoly — szíve-lelke mégis azokért dobog, akik rajta keresztül az Istenhez tértek, akinek ő adott életet Jézus Krisztusban.

Ő szólít most bennünket, és azt mondja, hogy az Úr kinek-kinek más-más szerepet ad egyházában — de mindig az egyház javára és ezáltal Isten országának építésére: ő tett egyeseket apostollá, másokat pedig prófétává vagy evangelistává, ismét másokat pásztorrá és tanítóvá — hogy alkalmassá tegye a szenteket a szolgálat végzésére, Krisztus testének fölépítése céljából.

A cél ez, hogy Krisztus teste, az egyház fölépüljön. Szébb modellt az egyházzal nem alkotott más senki, mint szent Pál, amikor az egyházat Krisztus titokzatos testéhez hasonlítja, amelyben mindnyájan tagok vagyunk — és nincs fontosabb vagy előkelőbb tag, mert mindnyájan egyek vagyunk benne.

Ahhoz, hogy működjön a test harmonikusan, hogy élő közösség legyen az egyház, ahhoz minden tagnak hozzá kell adnia a magáét — azt, amire az Úr hívta, amire hivatása van. Hogy fölépítsük Krisztus testét, hogy annak céljából tegyünk mindent, és hogy növekedni tudjunk Krisztus mércéje szerint. Isten újra és újra kegyelmét kínálja, kegyelme segítségével kell, hogy fejlődjünk — a mérce szerint, ami maga Jézus Krisztus. Magas mérce ez, tudjuk. Gyakran gyarlóságunk miatt messze vagyunk e mércétől, de ez nem azt jelenti, hogy figyelmen kívül kell hagynunk — oda kell fölönönnünk, erre tanít az apostol az ő életvitelevel.

Adja Isten, hogy ez a krisztusi mérce legyen mindnyájunk előtt, akármelyik keresztyén közösségben is élünk. Az a krisztusi mérce, aki megalázta magát, engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig — írja Krisztusról Pál —, ezért Isten Őt fölmagasztalta, és minden méltóság fölé emelte, hogy Jézus Krisztus előtt hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, és minden nyelv hirdesse az Isten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr!

Boldog, aki olvassa! — A Biblia könyvei

Szerettük volna településünkön a magyarországi történelmi egyházak által meghirdetett *Biblia éve 2008* keretén belül elősegíteni a *Szentírás* ismeretét és rendszeres olvasását. Ezért határoztunk úgy a felsőpetényi felekezetek körében, hogy megjelentetünk egy ökumenikus kiadványt — remélve, hogy sok helyen örömmel fogadják majd. Mivel pedig Felsőpetény lelkipásztorai más településeken is szolgálnak, így kiterjesztettük a szándékot e településekre is.

A kiadvány a szándék ellenére csak 2009 elején készült el, és az eredeti tervekhez képest korlátozottabb módon: a *Biblia* összes könyve helyett meg kellett elégednünk Biblia általános ismertetésével, az újszövetségi bevezetéssel, majd a 4 evangélium ismertetésével. Mindemellett ez sem kevés! Kiadványunkat reménység szerint sokan örömmel olvassák. (A közben felmerült igények miatt utánnomást is rendeltünk, így igény szerint bőséggel tudunk rendelkezésre bocsátani további példányokat is.)

A bibliai könyvek keletkezésével és tartalmukkal kapcsolatos kiadvány természetesen nem nélkülözheti teljesen az egyházi, netán a teológiai kifejezéseket sem, azonban célunk az volt, hogy a lehetőségekhez mérten mindenki számára érthető nyelven fogalmazzunk a kiadványban.

Szép lett volna, ha kiadványunk megjelenhetett volna már a 2008. június 7-i *Ökumenikus Bibliái Napra*, a munka azonban némileg túlnőtt az eredeti elképzeléseken, ez pedig a szerkesztési időt is megnyújtotta, így végül a 2009-es imahét záróalkalma lett a kiadvány bemutató alkalmá.

Célunk a művel kettős volt. Először is vállaltuk az anyagi ráfordítást és eljuttattuk a települések minden családjához. Ezáltal ha valaki eddig nem találkozott közelebbről a *Bibliával*, vagy nem foglalkozott vele, az most lehetőséget kap arra, hogy ismereteket szerezzen róla. Akár csak műveltségét fejlesztendő, akár már meglévő érdeklődését kielégítendő, segítségével megismerhet sok háttérinformációt arról, miképp is alakult ki az egyház *Szentírása*.

Másodszor pedig természetesen az is a célunk, hogy gyülekezeteink tagjai is elmélyíthessék olvasása által bibliai ismereteiket, általa erősíthessék hitüket, épüljenek lélekben.

Szupplikáció

Jdén JAMBRIK ZSOLT II. évfolyamos teológushallgató járt közöttünk szupplikációs szolgálatra. Március 8-án, Böjt 2. vasárnapján végezte Felsőpetényben és Ipolyvecén az igehirdetést az egyházunk által kiírt ige, *Csel 3,22-26.* alapján: a már Mózes idejében meghirdetett Prófétáról, Megváltó Urunkról téve bizonyosságot.

Mindannyian tudjuk, tapasztaljuk, hogy a világunk, életünk folyamatosan mozgásban, változásban van. Nem léphetünk bele kétszer ugyanabba a folyóba. Születünk, tanulunk, felnövünk, gyerekeink lesznek, új ismeretségeket, barátságokat alakítunk ki, vagy épp elveszítjük azt, akit szeretünk. Változunk, külső és belső hatások formálnak bennünket. De nem csak mi alakulunk, hanem világunk is tágul, bővül kiszélesedik. Az információáramlás felgyorsult. És ezek közt az sem kerülheti el a figyelmünket, hogy emberek változtak meg Jézus Krisztus megismerésének nyomán. A Szentlélek munkája által, irgalomra és kegyelemre találtak, lelküket átjárta az evangélium üzenete.

Az imént felolvasott rész pontos és körültekintő megismeréséhez fel kell elevenítenünk a fejezet elejét. A jeruzsálemi templom kapuja előtt ott ült egy járásképtelen beteg férfi, aki nap-mint nap koldulással kereste meg a napi falatot. Arra menvén Péter és János rátekintett a férfira, a szeretett tanítvány szavára, aki a Názáreti Jézust hirdette, a béna felkelt, csontjai megerősödtek, és járni kezdett. A csodálatos gyógyulásnak hamar híre ment az egész vidéken. Az ember Isten felé fordult, amikor e szavak hallatván meggyógyult, s a bűntől eltávolodott ezáltal — emberi kötöttségei megszűntek.

„Ti vagytok a fiai ezeknek a prófétáknak”. Itt nem a próféták személye a hangsúlyos, hanem Isten kristálytisza üzenete kerül előtérbe, amelynek

napjainkban is van mondanivalója. Isten beteljesítette prófétái által adott üzenetét Jézus Krisztusban. Habár nem gyógyult meg mindenki az apostolok idejében sem, de akikben él a hit, a bizalom, annak élete ma is meggyógyul.

A zsoltáros így ír: *„Uram, hozzád emelkedem lélekben, Bened bízom Istenem, ne szégyenüljek meg. Gondolj, Uram irgalmadra és kegyelmedre, melyek öröktől fogva vannak.”* Ha megnézzük életünket s testvéreinkét is, rá kell ébrednünk arra, hogy ez a szövetség — amelyet még Atyáinkkal kötött — mai napig él, határozatlan időtartamú s mindenkire érvényes. Tartsatok tehát bűnbánatot és térjetelek meg, hogy eltöröltessenek a ti bűneitek. Krisztus pontosan tudja, hogy az Emberfia el fog árulni, s önmagát adja váltságul sokak bűneiért. Ki cselekedné ugyanezt velünk? A kiválasztott úton sokszor nehéz haladni — Dr. GYÖKÖSSY ENDRE lelkész, pszichológus így fogalmaz: *„Isten vágyainkba írta tetteinket, s rajtunk múlik mivé leszünk.”* Röggös az út őhozá, de biztos pont mindannyiunk életében.

Életünk napjai rohamléptekkel telnek. A természet évről-évre halad előre, s hozza el a változást, a friss tavaszt számunkra. Péter igehirdetése / beszéde nem egy általánosan megfogalmazott prédikáció, hanem egy magyarázat az álmélkodó embereknek. A gyógyulás Jézus megváltása révén áll előttünk. S a megváltás tényét hitelesen bizonyítja, hogy a beteg férfi egészséges lett. Elszállhat az emberek kétsége az igehirdetés hallatán. Tudatosíthatják, hogy nincs más nevében üdvösség. Szembeállíthatjuk életünket a beteg férfiével, s feltehetjük önmagunknak a kérdést: mi egészségesek vagyunk? Nem csupán fizikailag, hanem lelki életünkben tisztaság van-e? A beszéd összeköti a kettőt, párhuzamba állítván a gyógyulás eseményét a múlttal és a jövővel. Azok a dolgok, melyeket Isten megígért, megvalósultak. Azt várjuk, hogy a többi ígértet is beteljesedjen, vagyis eljőjön ebbe a világba. Urunk már bebizonyította életével embert szerető, közvetítő tevékenységét. A megváltást Jézus Krisztus nevében kapja az ember. Az ellenállás Istennel való szembeszállást jelent. Konfliktust jelentett a zsidóságon belül, hiszen nem mindenki hitt a gyógyulás láttán. Pedig Jézus az, aki beteljesíti mindazokat az ígéretek, amelyeket Isten adott a választott népének. A textus feltárja az igehirdető valóságos identitását is. A feltámadás tanúiként nem csupán szavukkal bizonyosság e történet számunkra a feltámadás erejére utal.

Nem ítéletet tart, enyhíti azt, keresztény reménységet biztosítva számunkra. Célja, hogy el-

hívjon bennünket a bűnbánatra és a Krisztus követésére, hogy Szentlélek munkálkodjon életünkben.

WAYNE RICE: *Fején a szöget!* című kötetéből egy történettel fejezem be, amelynek címe: *Mentsd meg a tengeri csillagokat!*

Volt egyszer egy kisfiú, aki a tengerparton sétálva hirtelen észrevette, hogy sok ezer tengeri csillag hever a homokban. Elkezdődött az apály, és a tengeri csillagok valami miatt ott rekedtek a parton. Pusztulásra voltak ítélve, mert nem bírták volna ki a forró napon, víz nélkül a következő dagályig. A kisfiú ezt felismerte, és villámgyorsan elkezdte egyesével visszahajigálni őket a vízbe. Egy férfi arra sétált és rákiáltott a fiúra: „Fiacskám, mit művelsz? Nem tudod, hogy sok ezer tengeri csillag van a parton? És hogy ez a part még mérföldekre nyúlik? Teljesen lehetetlen, hogy az összes tengeri csillagot megmentsd!”

A kisfiú elgondolkozott ezen, aztán a férfi felé fordult, felkapott egy tengeri csillagot, és így válaszolt: „Igen, tudom. De ezt megmenthetem”. És karját magasra lendítve visszahajította a kis jószágokat jó messzire az óceánba.

Néha elcsüggedünk, mert képtelenek vagyunk elhinni a szemünk látta dolgokat. Nyilván nem tudunk minden problémát megoldani, elérni vagy mindent megtenni, ahogy azt elvárnák tőlünk. De egyvalamit tehetünk. És az mindig jobb, mint a semmi. Megoszthatod Krisztus szeretetét az emberekkel. Vegyél fel tehát egy tengeri csillagot, és dobd vissza! Isten ennyit vár el tőled — a többit majd ő elintézi.

Nem feledjük el azt, hogy mi változunk, de Ő ÖRÖKRE ugyanaz marad. Amen.

Böjti vendégek

Az idei tavasz vendégei, a Húsvétra való készülődés igehirdetői ezúttal KOLLÁR ZSOLT és SZENTPÉTERY PÉTER voltak. A nógrádi lelkeszt a 'hagyományos' hétközi esti istentiszteletek keretében láttuk vendégül március 19-én, míg az *Evangélikus Hittudományi Egyetem* tanárát a rákövetkező vasárnapon, március 22-én (ugyanis ő volt délután a felsőpetényi szeretetvendégség előadója, ám elvállalta az istentiszteletek igehirdetését is).

Hétközi vendég

A szomszéd lelkeszt *Mt 20,20-28.*, a Zebedeus-fiak és anyjuk kérése alapján hirdette Megváltónk Jeruzsálem, a gólgotai kereszt felé haladó útjának örömhírét. A megelőző alkalommal Cézarea Filippi vidékén Jézus arról faggatja a tanítványokat, hogy kinek mondják Őt az emberek. Eztán szegezi nekik a kérdést, hogy ők kinek látják Mesterüket — és ugyanígy szegezi nekünk is. Kinek is tartjuk Jézust? Aztán azt is meg kell válaszolnunk, milyen kapcsolatban szeretnénk Vele lenni.

Ezen az estén Jézus útja még közelebb ér Jeruzsálemhez. *Máté evangéliuma 20. fejezetében* immáron harmadszor jelentette be halálát és feltámadását. Ezután áll elő Salomé a kérésével fiai érdekében. Nem kis dolgot kértek: Hadd üljenek fiai Jézus jobbján és balján a mennyek országában, a dicsőségben! Jakab és János valószínűleg távoli rokonságban voltak Jézussal — tulajdonképpen az asszony úgy fordult oda Jézushoz, mint közeli ismerőshöz, rokonhoz: én mégiscsak jobb kapcsolatban vagyok veled, bátran kérhetek kis protekciót...

Nem volt alaptalan, amit kért, mert korábban Jézus maga beszél arról (*Mt 18.*), hogy amikor az Emberfia beül dicsősége trónusára és ítéletet tart a világ felett, akkor azt is elmondja, hogy a trónszékek ott fognak állni, és az apostolok kapnak

helyet benne, és az ítélethozatalban is részt vesznek. Nem magától találta hát ki az asszony, hogy ekkor majd fiai ülhessenek jobb és bal felől.

Jézus mégis meglepődik a kérésen. Azt feleli: Nem tudjátok, mit kértek! Vajon egy ember végigjárhatja-e azt az utat, amit Jézusnak végig kell járnia? Hiszen beszélt szenvedéseiről, ami Rá vár — aki pedig mellette szeretne ülni, arra ugyanez vár. A két tanítvány bátran feleli, hogy ők is ki tudják inni a szenvedés poharát. (Már az *Ószövetség* használta a kehely képét azokra a szenvedésekre, amelyek az Emberfiára várnak.)

A Megváltóra ez az út, a szenvedés útja vár. Készek vagytok-e követni? Igen, megyünk és ki tudjuk inni a poharat! Péter is miképp fogadkozott — amikor pedig Jézust elfogták, megtagadta háromszor is. Nem voltak e tekintetben mások Jakab és János sem, hiába fogadkoztak.

Amikor azt feleli nekik Jézus, hogy a poharat kiisszák ugyan, de az ülésrendet nem az Ő hatásköre meghatározni, akkor két dolgot is elárul. Egyrészt Jézus tudja, mi vár e két tanítványra. (Jakab mártírhalált szenvedett hitéért.) Másrészt az is kiderül Jézus szavaiból, hogy nem az a fontos, hogy a mennyek országában kinek jut a *'jobb hely'*, ki van közelebb Jézushoz — hanem hogy egyáltalán ott lehessünk, hogy bejussunk!

A két tanítvány kérése azért is megdöbbentő, mert emberi tulajdonságunk tükröződik abban, hogy ők maguk is hiába vannak ott Jézus körül,

hiába tapasztaltak Isten dolgaiból többet másoknál, mégis úgy gondolkodnak, mint az e világi emberek. Földhözragadtan azt mondják: főhelyeket szeretnénk.

Az lesz a következménye ennek a kérésnek, hogy a többi tanítvány megharagszik — többre tartja ez a kettő magát náluk?! Jézus elmondja, hogy nagyon emberi módon gondolkodnak. Aki azonban a mennyek országában szeretne magának helyet, másképp kell gondolkodjon. A világban aki élre tör, az uralkodik a többiek felett. Ellenben aki Isten országában akar élre törni, az szolgáljon a többieknek!

Jézus Maga is szolgává lett a földön. Nem hatalmaskodni jött, hanem szolgálni: betegeket gyógyítani, a szomjazókat megalégíteni Isten igéjével, a bűnösöket elvezetni a megtérésre. Aki a mennyben ott szeretne lenni Vele, annak Őt kell követnie: mindenki szolgájává kell lennie.

Aki pedig első szeretne lenni a mennyországban, az legyen egyenesen rabszolgává! A szolga szabad ember, bizonyos jogokkal rendelkezik. A rabszolga ellenben szabadságától megfosztott valaki, akinek semmiféle jogai nincsenek, mindig engedelmességgel tartozik urának. Jézus arra utal, hogy nekünk is van Gazdánk, Akinek engedelmességgel tartozunk. Azt kell lennünk, mit kér tőlünk — és amit mond, azt meg kell tennünk.

Jézus nem úgy mondta ezeket, hogy akkor menjetek és szolgáljatok, legyetek rabszolgák. Nem küldött — hanem Maga ment elől. Azon túl, hogy nem élt Önmagának, hanem másoknak szolgált, volt még egy fontosabb szolgálata is: **„az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy Ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.”** (28.) Ez volt az Ő messiási megváltói szolgálata: életét adja. Odaadta, engedelmes volt az Atyának — mert ez a feladat várt rá.

Isten nekünk is ad feladatot, megbízatást. Előtünk is van egy út, amelyen járnunk kell. Ezt az utat csak rabszolgaként járhatjuk! Valljuk be, hogy az egyházon belül is szeretünk főhelyeket válogatni. Szeretünk dicsekedni pozíciókkal, tisztségünkkel. Úgy gondoljuk, cserébe majd Isten megjutalmaz — holott a szolgálatnak önzetlennek kellene lennie. Ha mindent megtettünk, akkor is csak azt mondhatjuk: haszontalan szolgák vagyunk (Lk 17,10.).

Lehet, hogy vágyakoztunk a mennyországban különböző helyekre, még ha nem is feltétlenül a főhelyekre. De nem az a fontos, milyen helyekre kerülünk, hanem hogy egyáltalán bekerüljünk! És csak azért kerülhetünk be, mert bár bűnösök voltunk, Jézus Krisztus életét adta értünk.

Vasárnapi vendég

Teológiánkról érkezett vendégünk *IKor 10,15-17.* alapján az úrvacsora misztériumát járta körül és tárta az íghallgatók elé a Krisztus testének és vérének közösségében nyerhető ajándékot, az Élet Kenyerét. SZENTPÉTERY PÉTER rendelkezésre bocsátotta íghirdetésének írott változatát, így most ezt adjuk közre:

Istentiszteletünk után, istentiszteletünkhöz kapcsolódóan kiszolgáltattuk az Úr szent vacsoráját — így hirdeti sokszor a lelkész az íghirdetés után. És mi történik? Általában a legtöbben hazamennek, és csak kevesen maradnak. Oltári igénk is az úrvacsorára utalt a nagy kenyérsodával: „*Én vagyok az élet kenyere*” — erre majd még visszatérünk.

Minden gyülekezetben legalább havonta egyszer és persze nagy ünnepen van úrvacsora. De ez még nem elég. Helyesen kell értenünk az úrvacsora szentségét. Pál is fontosnak tartotta annak idején, Krisztus halála és feltámadása után kb. egy negyed századdal. Kívülállók is felteszik a kérdést, hogy mi az értelme — persze nem szentségnek, legfeljebb szertartásnak nevezik. A következőkben ezt foglaljuk össze.

Legelőször is azt kell kimondanunk, hogy az úrvacsora nem csupán valamiféle szertartás, valamilyen — szüleinktől, nagyszüleinktől örökölt — szép hagyomány. Nem azért kell élni vele, mert kár lenne, ha eltűnne, mint a régi népszokások, népi mesterségek, népviseletek. Arról szól, hogy Istenünk, mennyei Atyánk annyira szeret, hogy szent Fiát, az élet kenyerét adta értünk. Az úrvacsorában a Megváltó halálára emlékezünk.

De nemcsak emlékezünk rá, hanem hirdetjük is. Az Úr szent vacsoráját nem úgy vesszük, mint a halotti tor fogásait. Nagyon örülhetünk, hogy

Ágendánkban benne van a következő mondat (emlékszem rá, amikor még nem volt: „*Valahányszor eszünk e kenyérből és iszunk e pohárból, az Úr halálát hirdetjük, amíg el nem jön.*” Ez a levél következő fejezetéből való, vagyis a *11,26.* De nyugodtan, evangélikusságunk feladása nélkül szó szerint átvehettük volna a katolikus mise megfelelő mondatát: „*Halálodat hirdetjük Urunk, és hittel valljuk feltámadásodat, amíg el nem jössz.*”

Vagyis úgy emlékezünk az Úr halálára, hogy Ő feltámadottként velünk van, méghozzá úgy, hogy Ő ül az asztalfőn. Az első keresztyének napoként megtörték a kenyeret, és közben nem voltak levertek, szomorúak. Nem gondolták úgy, hogy nagyon komolynak és komornak kell látszaniuk, amikor az Úr testét és vérének veszik. Az Úr asztalánál ma is és holnap is együtt örülhetünk, az első hitvallók példája nyomán.

Másodszor azt kell kimondanunk, hogy az úrvacsorának, az élet kenyere vételének nem lenne szabad a templom falain belül maradnia. A gyónás utolsó két kérdése különösen is figyelmeztet erre: „*Igyekezel-e ezután Isten akarata szerint élni? — Igyekezem.*” — De ha ezzel fejeznénk be, és minden a mi igyekezetünkön múlna, akkor egyre jobban belefáradnánk, és egyre kevésbé igyekeznénk. Bizony, a legutolsó az igazi kérdés: „*Hiszed-e, hogy Isten a Krisztusért megbocsát a megtérő bűnösnek? — Hiszem.*”

Az igazi, felszabadult öröm, a hálaadás, eredeti szóval, továbbá katolikus és ortodox szóhasználatlaltal is: az eucharisztia nem lehetséges bűneink bocsánata nélkül. Hiszen minden titkolt, meg nem vallott bűn terheli a lelkiismeretünket. Isten akaratát ezen a földön soha nem is tudjuk teljesíteni, mert ha másképp nem, akkor gondolatban megszegjük.

De valóban igyekezzünk-e, igyekezem-e mindig legalább egy kicsit jobban szeretni embertársaimat, mindig egy kicsit többet tenni másokért? Vagyis, még egyszer hadd figyelmeztessünk: Krisztus, az élet kenyere, az áldás pohara nem engedi magát a mégoly kedves és szép templomba bezárni. Ő, aki által minden lett, és aki nélkül semmi sem lett, ami létrejött, nem hagyja ezt. Nem engedi, hogy a templom az ő, emberek által épített börtöne legyen. Az élet kenyere nemcsak a vasárnapi, hanem a hétköznapi életé is. Az egész életé. A mostani és az eljövendő életé. Mivel pedig mindenkinek felett az eljövendő életé, ezért a mostanié is.

Harmadszor azt kell kimondanunk, hogy sajnós, az egyház története folyamán mindig éppen az úrvacsora miatt támadtak heves, olykor a szó eredeti értelmében vére menő viták a különböző felekezetek, csoportok között. Mi mindig is azt tanítottuk és tanítjuk a *Szentírás* alapján, hogy a feltámadott Krisztus nincsen a tér és idő korlátainak alávetve. Ezért, ha azt mondja a kenyérről és a borról, hogy az az Ő teste és vére, akkor higgyük el, hogy az. Akkor ne azon gondolkodjunk, mit kell csinálni ahhoz, hogy valóban az legyen.

Mikor valósul már meg végre a teljes úrvacsorai közösség a keresztyén egyházak között? Emlékszem, a nyolcvanas években voltak ilyen remények, hogy 2000-re legalább a nagyobb egyházak között meg fog valósulni. De hol vagyunk már 2000-től és hol vagyunk még a megvalósulástól? Mikor fogadják el végre az egyházak a gyakorlatban is, hogy nem különböző kenyerekkel, hanem egy kenyérral, az élet kenyérével élünk, és a kenyér darabjai összeillenek?

Egyetlenegy, igazi, hadd mondjuk így, finom kenyér van: a Krisztus, az élet kenyere. Akkor is, ha az egyik helyen kovászos kenyeret, a másik helyen ostyát osztanak, és azok is különbözők. Mégis miért van az az érzésünk, hogy egyesek nem is igazán akarják összetolni az úrvacsorai asztalokat?

A múltban is és ma is lényegében két álláspont ütközik: Az úrvacsorai közösség az egység kiin-

dulópontja legyen-e vagy a megpecsételése? Természetesen senki sem tagadhatja komolyan, hogy addig is az egy kenyérből részesedünk. Hiszen Jézus Krisztus az élet egyetlen kenyere és senki más. Az úrvacsorai közösséget nem a résztvevők egymás iránti rokonszenve, vagy közös elhatározása hozza létre, még egy felekezeten vagy egy falun belül sem. Az úrvacsorai közösség a Megváltónak köszönhető, akiből mindannyian élünk. Ő pedig egyforma mértékkel mér mindenkit.

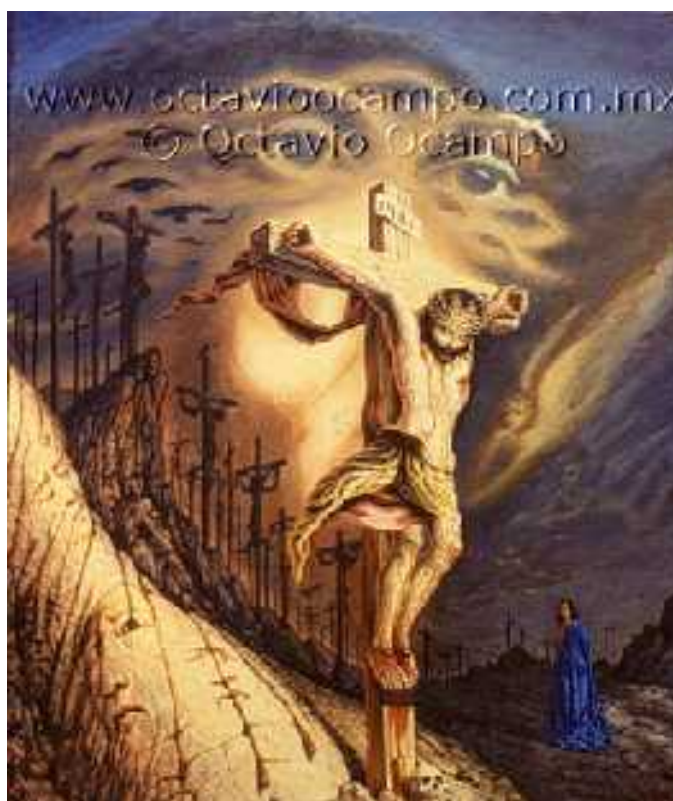
Kedves Testvérek!

Először azt kellett kimondanunk, hogy az úrvacsora nem csupán valamilyen szép szertartás, hagyomány, hanem az Úr halálának és feltámadásának hirdetése.

Másodszor azt kellett kimondanunk, hogy az úrvacsora nem maradhat a templom falain belül, mivel a Megváltót, aki által minden lett, nem lehet a templom falai közé bezárni.

Harmadszor azt kellett kimondanunk, hogy az úrvacsora miatt folytatott, sokszor vére menő viták sem feledtethetik, hogy csak egyetlen kenyérből, vagyis az egy Krisztusból részesedhet minden keresztyén.

Fejezzük be azzal, hogy az egy kenyér megtörésekor, a Krisztus halálára és feltámadására emlékezve, azt hirdetve van békességünk Istennel és egymással. „Ébressze fel az úrvacsora mindnyájunkban azt a hitet, hogy egykor mi is részesei lehetünk a nagy mennyei vacsorának, elnyervén az örök üdvösséget.” Ámen.

Szeretetvendégség Felsőpetényben

SZENTPÉTERY PÉTER vendégül látása és szolgálata nem ért véget az istentiszteletekkel, hanem a délutáni szeretetvendégségben csúcsosodott ki. Előadásában a sokat vitatott evolúcióról és annak hiányosságairól, problémáiról szolt.

A téma aktualitását az adta, hogy idén van CHARLES DARWIN, az evolúciós gondolat kitalálója születésének 200. évfordulója, ill. főművének, *A fajok eredete* megjelenésének 150. évfordulója. SZENTPÉTERY PÉTER — mint sokan mások — eredetileg az evolúciót természetes igazságnak tartotta. Később azonban kétségei támadtak ezzel kapcsolatban, megválaszolatlan kérdésekre ütközött. Mára már úgy véli, sok probléma egyenesen megoldhatatlan az evolúciós idea keretein belül, így évekkel ezelőtt eljutott arra, hogy elvesse ezt az elképzelést, mint a körülöttünk levő világ magyarázatát.

Vetített képes előadásában olyan növényekről ill. állatokról készült felvételeket mutatott számkra, amelyek arra mutatnak, hogy — az evolúcióval ellentétben — az élővilág nem alakulhatott ki fokozatos, apró lépésekből álló fejlődés révén.

Ugyanis az evolúció alapelve az, hogy ha pl. egy mutáció révén valamely tulajdonság kicsit eltérve az átlagostól előnyös (pl. valamivel jobb látást jelent), akkor az a természetes kiválasztódás révén egyre jobban elterjed egy-egy állatfajon belül. Aztán ha egy újabb mutáció még javít valamit a tulajdonságon (a példánknál maradván: még jobb látást tesz lehetővé), akkor ezáltal hosszú idő alatt lassan, de biztosan egyre fejlettebbé válik az élővilág.

Csakhogy igen sok olyan tulajdonsággal találkozunk, amelyek csak a maguk teljes kifejltségében jelentenek előnyt, a fokozatos kifejlődés alacsonyabb fokain nem — így igencsak kétséges az evolúció adta magyarázat, miszerint apró mutációk hosszú sora vezetett a célhoz.

Am amikor egyik élőlény egy másikat tud utánozni, akkor ez csak abban az esetben jelent a kiválasztódásban előnyt, ha meggyőző módon tudja utánozni a másik lényt — a közepszerű utánzatot ugyanis könnyű leleplezni, így előnyt sem jelenthet.

Arra is mutatott példát az előadó, hogy a közettani rétegekkel kapcsolatos kormeghatározással kapcsolatban is erős kétségek támadnak némely esetben.

Ízelítőül álljon itt a bemutatott képek közül néhány, rövid magyarázattal kiegészítve:

A képen látható botsáska a rejtőzködés mestere: úgy álcázza magát, mintha a fa egyik ága volna. Elrejtőzködni azonban akkor nem tud, ha pusztán egy kicsit hasonlít az ágra. Ezért a botsáska ezen tudománya nem alakulhat ki az evolúció által sugallt fokozatos, apró lépésekben történő változással.

További álcázási mesterek láthatók az alábbi két képen. A bal oldalon a sárkányhal igyekszik növényként mutatkozni, a jobb oldalon pedig a Légybangó igyekszik megporzásra magához csalni néhány 'balekot' azáltal, hogy virágát légyhez hasonlóvá 'formálja':

Az evolúciós magyarázat számára fontosak a földtani közetrétegek, hiszen a bennük található megkövesedett élőlénymaradványok korát aszerint határozzák meg, melyik rétegben is található. A nézet képviselői szerint egyértelmű, hogy a különböző rétegek hosszú évmilliók alatt jöttek létre, és hogy a mélyebb rétegek régebbi korok emlékeit őrzik. Néha azonban furcsa ellenpéldákat produkál a természet.

Tekintsük pl. a következő rétegeket:

Az evolúció képviselői szerint egy ilyen rétegsor sok millió év alatt jön létre. A képen látható rétegek azonban a Szent Helén vulkán egy kitörése után mindössze 3 nap alatt jöttek létre! Tehát szélsőséges körülmények között, különlegesen maga hőmérsékleten és nyomáson szinte pillanatok alatt képződhetnek olyan kőzetek, amelyek évmilliósnak tűnne, ha igaz volna a rétegek elterjedt magyarázata!

Ezek után már nem kell meglepődnünk, hogy a rétegek szerinti kormeghatározás is tévedhet, amint azt egy furcsa fa mutatja:

Nem túl valószínű, hogy ezen pikkelyfa életkora évmilliókra rúgott volna — mégis átszel témérdek réteget. (Nyilván ez is az előző vulkanikus rétegek képződéséhez hasonlóan keletkezett rövid időn belül.)

ProChrist 2009

Œsmét megrendezésre került a németországi műholdas evangélizáció. A 2006-os alkalom áldásos voltára való tekintettel nem is lehetett kérdés, hogy idén is csatlakozzunk-e az európai hiterősítő eseményhez Felsőpetényben. Az sem volt különösebb kérdés, hogy a 3 évvel ezelőtti módon tesszük ezt idén is — azaz a baptista gyülekezet *'nevez be'*, az evangélikus pedig a helyszínt és technikát biztosítja. (Hála Urunknak, a technikával ezúttal sokkal kevesebb gondunk volt.)

Maga az összejövetel természetesen mindenki előtt nyitva állt, felekezeti hovatartozástól függetlenül. Azokon az estéken pedig, amikor kántorunknak dolgoznia kellett, akkor LACZKOVSZKI PÁL segítette ki mind az evangélikusokat, mind a baptistákat, hogy ne maradjunk kíséret nélkül az alkalmat kezdő ill. záró gyülekezeti éneklésben.

Emlékezve az előző alkalomra, nem lehetett nem észrevenni, hogy idén kevesebben voltunk, mint múltkor. Reménység szerint ennek nem az érdeklődés csökkenése az oka, hanem inkább az, hogy idén Romhányban és Pencen is beléptek a közvetítés vételébe, ami azt is jelentette, hogy a felsőpetényi baptisták közül többen e településen segédkeztek. Összességében hálát adhatunk Megváltónknak, hogy evangéliuma ebben a formában is megszólalt és elérte a nyitott szíveket!

Konfirmáció Felsőpetényben

A 2009-es év bővült konfirmandusban is, konfirmációban is. Konfirmandusban azért, mert a korábbi évekhez képest némileg többen voltak. Konfirmációban pedig azért, mert két alkalomra kellett bontanunk, egy 'pótkonfirmációt' is tartva. Az történt ugyanis, hogy TURÁNYI ZSOLT rajzpályázatos nyeresége egy utazás volt, mégpedig épp a konfirmáció hétvégéjén. Ezért számára a Húsvét utáni 6. vasárnap helyett egy héttel később, Pünkösdkor történt az utólagos konfirmáció. Természetesen még egy külön ünnepet nem tartottunk, de ez lett számára az első úrvacsoravétel napja.

A konfirmandusokban bővülődés egyik oka épp az volt, hogy TURÁNYI ZSOLT, valamint KOVÁCS PETRA is részesült a konfirmációban. Igaz, ők — tekintettel arra, hogy kisegítő iskolába járnak — nem a hagyományos oktatásban vettek részt, hanem egy rövidített konfirmációi káté segítségével külön készültek fel.

A többiek (BENYUSOVICS DALMA, HUGYECZ ZSÓFIA, KOVÁCS ANNA, PÁPAI DÁNIEL) a megszokott módon végezték konfirmációs felkészülésüket, amely először is a *Bibliáról* szóló anyaggal kezdődött, majd bibliaismerettel folytatódott — és szokásunkhoz híven csak év végén következett a hagyományos *Konfirmációi Káté*.

Az év során lépésről lépésre beszámoltak a tananyagról — így a konfirmációi istentiszteleten már tulajdonképpen nem vizsga zajlott, hanem egy demonstráció, amellyel a gyülekezet tagjainak emlékeit is igyekszünk frissíteni. Így magának a konfirmációnak ünnepibb szerepe lehet, hiszen nem annyira az izgulás, a 'vizsgadrukk' háttárazza meg, hanem az istentiszteleten kapott áldás ill. az úrvacsoravétel.

Napközis gyermektábor

Falunk számára bizonyára már az is veszteség volt, amikor az amerikai baptisták segítségével lebonyolított gyermektábor — a megnövekedett létszám okán — Romhányba költözött. Az idei év során azonban a vendégként érkező amerikaiak is kevesebben lettek, ezért korlátozták a résztvevő gyermekek számát. Ennek következtében a helybeliek számára nem volt hozzáférhető a tábor.

Ez adta az asszonykör egyik összejövetelén kifejtett, már a nyárba szaladva jött hirtelen ötletet, hogy akkor szervezzünk egy evangélikus napközis tábort. Ha nem is zökkenőmentesen, de végül létrejött a tábor — amelyre természetesen nem csak evangélikusokat vártunk. Reménységünk, hogy áldást jelentett kicsiknek, nagyoknak.

A tábor végén meghirdettem egy cikkírói pályázatot, amely a tábor élménybeszámolóját nyújthatta volna hírlevelünk számára. Sajnos azonban senki nem jelentkezett pályaművel. Így most csak e rövid híradás és a *Kép—Tár* fotói szólnak a táborról...

Az Úrtól ismert és a semmibe vesző út

Bár elsősorban gyülekezeti és egyházi eseményeinkről adunk hírt e rovatban és nem faluünnepéről, ugyanakkor, mivel pl. az államalapítás és új kenyér ünnepe kapcsán is természetesen nem ünnepi beszédet, hanem igehirdetést mondani az Krisztustól kapott feladatomból, ezért mégis helye lehet itt az augusztus 20-i ünnepségen elmondott prédikációmnak is, amely az 1. zsoltár alapján hangzott el (a zsoltárt mind az elején, mind a végén felolvastam):

Nem véletlen, hogy a zsidó nép zsoltárgyűjteményének a legelső darabja éppen azt az éles szembenállást tárja elénk, amelyet az igaz és a bűnös ember útjának égbekiáltó különbségében foghatunk fel. Azok útját, akik egyedül Istenbe vetik bizalmukat, az Úr ismeri — azaz örökké Isten emlékezetében maradnak, életük nyoma megmarad a mennyben is. Ellenben azok útja, akik Istenre nem tekintve, Tőle elszakadva járnak, a semmibe vész — életük nyoma semmivé lesz, eltörölte-tik a mennyben.

A zsoltáros gyűjtemény kezdete nyilvánvaló párhuzamba állítható az állam kezdetével, Szent István államalapításával. Különösen is értjük az összefüggést, ha emlékezünk Salamon király mondására is a *Példabeszédek*ből: „**Az igazságosság felmagasztalja a népet, a bűn pedig gyalázatukra van a nemzeteknek.**” (*Péld 14,34.*) Így válik világossá, hogy nem egyetlen személy kell előttünk álljon, hanem egy egész nép. Ne Szent Istvánt bámuljuk csodálattal és áhítattal, hanem sokkal inkább azt bámuljuk, hogy felismerése révén, miszerint népe megmaradása függ attól, Istenhez tud-e kötődni, vagy hátat fordít neki.

Mondhatnánk úgy is, hogy Szent István az akkori EU-hoz csatlakozott — de sokkal pontosabban vagyunk, ha azt mondjuk: a keresztyén EU-hoz csatlakozott. Ezért történt, hogy az ország felvirágzott, folyóvíz mellé ültetett fához lett hasonló: azért mert a keresztyénséghez csatlakozott, az igazak útjára lépett, amely megmarad Isten emlékezetében.

Sajnos ellenpólusként azt is látnunk kell, hogy 5 éve hiába csatlakoztunk az EU-hoz, nem követte elvirágzás — sőt, egyre nagyobb nyomorba süllyedünk és a bőrünkön tapasztaljuk meg, hogy utunk a semmibe vész. Miért ez az égbekiáltó különbség a két csatlakozásban? Hát pl. azért, mert ez már rég nem a keresztyénséghez csatlakozás volt — az EU már réges-rég megtagadta keresztyén gyökereit. Nem kell már sok idő, és az európai vallási palettán kisebbségben lesz a keresztyénség. Másrészt azért sem következett be felvirágzás, mert Isten útját kereső Szent Istvánok helyett Istennel mit sem törődő vezetők irányították e csatlakozást. Országépítés helyett tolvajok rabolták ki az országot. István szervezett, épített (templomot is, államszervezetet is) — ma mi történik e téren a faluban, megyében, ország-

ban? Lepusztulva hagyás, rombolás, rablás — semmibe vészés, megsemmisülés! Nagy szükségünk lenne végre egy Istvánra megint!!!

Mert bizony ma se az EU, se országunk nem keresztyén, fittyet hány a hitre, erkölcsre — mert fittyet hány magára Istenre. Még a nyomát is igyekeznek kitörölni a keresztyén EU-nak, az emlékét is kigyomlálják mindenhol, megtagadva történelmüket és gyökereiket. Aztán csodálkozunk, hogy csőd szélén az állam, a világ... Erkölcsileg, gazdaságilag, eszmeileg egyaránt. Mert nem mindegy, hogy az 1. zsoltár melyik része igaz ránk és az ország egészére, különösen is vezetőire: Az igazak virágzó fává teszik az országot, a gazemberek országát pedig előbb utóbb elfújja az Úr szele, mint a pelyvát.

Igen aktuális tehát a kérdés, amely ma még teljesen nyitott, eldöntetlen: Lesz-e feltámadása a nemzetnek, megmaradása, vagy végleg elvész? Lesz-e felvirágzást hozó országalapító, lesz-e Istenhez forduló, Krisztust követő nép e hazában? Folyóvíz mellett ülhetünk biztos gyökérral, vagy pelyváként fúj el a szél? Isten emlékezetében megmaradhat nemzetünk útja, vagy a semmibe vész?

Attól függ, tudja-e az ország ismét azt az utat választani, amit államalapító királyunk is. Attól függ, a zsoltár melyik fele fog jellemezni minket egyénileg is, államilag is:

*Boldog ember az,
aki nem jár / a bűnösök tanácsa szerint,
nem áll a vétkesek útjára,
és nem ül a csúfolódók székére,
hanem az Úr törvényében gyönyörködik,
és az Ő törvényéről elmélkedik éjjel-nappal.
Olyan lesz, mint a fa / folyóvíz mellé ültetve,
amely idejében megtermi gyümölcsét,
és nem hervad el a lombja.
Minden sikerül, amit tesz.*

*Nem így járnak a bűnösök,
hanem úgy, mint a polyva,
amelyet szétszór a szél.
Ezért nem állhatnak meg a bűnösök az ítéletben
és a vétkesek az igazak közösségében.
Mert ismeri az Úr az igazak útját,
a bűnösök útja pedig semmibe vész.*

Evangelikus Presbiterok Országos Találkozója

Idén rendeztek első alkalommal országos találkozót a gyülekezetek presbiterei számára, 2009. szeptember 12-én. A nap címe — *1Kor 3,9.* alapján — ez volt: „*Isten munkatársai vagyunk*”. Mindkét gyülekezetből kértem beszámolót erről az alkalomról, hiszen magam nem vettem részt rajta. A megérkezett írást olvassuk figyelemmel, és legyen tanulságul mindannyiunk számára:

Isten munkatársai vagyunk?! (Ahogy én láttam belülről)

Bizalommal telve, kicsit félszegen érkezünk Pestszentimrére, az *EPOT* első alkalmára. Aztán az autóból kiszállva örömteli érzés kerített hatalmába — részesei lehetünk egyházunk építő munkájának. Nagyon szépen megrendezett fogadtatás után megkezdődött az *‘építő munka’*.

GÁNC S PÉTER püspök úr kiemelten foglalkozott *‘munkatársi feladatainkkal’*, egyházi, keresztényi küldetésünkkel. Aki feleslegesnek érzi magát, váljék meg tisztességétől, mondjon le vállalt vezetői szerepéről, ne rombolja a gyülekezet életét — mondta.

Az én véleményem az, hogy lemondani, otthagyni a gyülekezetet *‘mindig könnyebb’*, mint a nehézségek között megtalálni a helyes utat, a sötétségben a világosságot. Nem lemondani kell önként vállalt feladatainkról, hanem segítenie egymást gyülekezeti tagjainknak. Hiszen mindenkinek lehet rosszabb időszaka életében, amikor úgy érzi, hogy nemhogy a gyülekezetnek nem tud segíteni, de saját magán sem. Ha ilyen alkalommal lelki segítséget tudunk adni keresztény test-

Györi Gábor, a házigazda

vérünknek, hiszem, hogy tovább építi egyházunkat.

Istenünk nem arra tanított bennünket, hogy meghátráljunk, hiszen Egyszülött Fiának is mennyi megpróbáltatáson, megaláztatáson kellett keresztülmennie — s mégis tanított; megtanított bennünket a keresztény hitre.

Akkor leszünk *‘Isten munkatársai’*, ha sosem állunk félre a gyülekezeti munkában, ha az evangélikus keresztény szellemiség vezérel bennünket, s ezt adjuk át a gyülekezetnek. Egymás iránti testvéri szeretetnek és békességnek kell lennie a lelkünkben, hogy munkatársak lehessünk.

A család szerepe — az anyaság — rendkívül fontos az egyház építő munkájában — hirdette püspök úr —, mellyel csak egyetérteni lehet. Számos alkalommal látom, hogy még presbiter testvéreink sem jönnek el gyülekezeti alkalmainkra, s családtagjaik is távol maradnak istentiszteleti alkalmainkról is. Mit tegyünk ilyenkor? Megfeddjük, megszidjuk őket ezért? Úgy gondolom, **ne** — inkább beszéljünk el velük, s gyermekeikkel, hogy milyen jó is együtt énekelni, együtt szépíteni egyházunkat.

Hisz, mint ahogyan a családban is a harmónia adja az egységet, a gyülekezet életében is meg kell találnunk azt a harmóniát, melyben a békesség, a testvéri szeretet és gondoskodás a meghatározó.

Együtt-egymásért kell dolgoznunk, hogy valóban elmondhassuk: „*Isten munkatársai vagyunk*”. Erős vár a mi Istenünk!

Molnár János
felügyelő, Ipolyvece

Lelkészek ülése Ipolyvecén

Esupán másfél hónappal kevesebb, mint 5 évvel az előző alkalmat követően, 2009. október 28-án ismét az a megtiszteltetés érte az ipolyvecei gyülekezetet, hogy temploma és parókiája adhatott otthont a Nógrád megyei lelkészek soron következő havi munkaközösségi ülésének.

Az alkalom a gyülekezet tagjaival közös úrvacsorai istentisztelettel kezdődött, amelyen LEHOCZKY ENDRE sámsónházi lelkész hirdette az evangélium igéit *Ef 1,7.* alapján.

Ezt követően a lelkészi kör a parókián folytatta ülését. Első témaként a közelgő reformációi istentisztelet igehirdetési előkészülete zajlott: *2Kor 4,5-7.* üzenetének átgondolása és megbeszélése, hogy a szószékekről minél hűebben szólalhasson meg a cserépedénybe rejtett kincs, Krisztus üzenete.

Ezt követően SZABÓ ANDRÁS esperes úr előterjesztéseit hallgattuk meg az aktuális egyházi hírekről, tennivalókról.

A munkamenet utolsó pontjaként egy előadást hallgattunk meg SEBEN ISTVÁN legendi lelkésztől *Fellegységünk a nacionalizmus és a vallási önhittség terjedésében. Mit tehetünk?* címmel.

A munkarész ezzel befejeződött ugyan, de nem maga az alkalom. Sajnos sokaknak kellett időközben távozniuk egyéb teendőik miatt. Mindez a sajnálatos lelkészi túlterheltséget is jelzi. Emiatt a gyülekezet ebéddel való vendéglátásából már csak csökkentett számban részesülhettünk. Sokat veszítettek a távozók!

Az egyházmegye lelkészei és jómagam nevében is köszönöm mindazok gondoskodó fáradozását, akik kivették a részüket az ülés háttérének lebonyolításában.

Jónás a hal gyomrában — CZENTHE KATA (az Evangélikus Országos Levéltár igazgatója lányának) rajza

Palánta—Tár

Az arzanoi gyerekek evangéliuma — MARCELLO D'ORTA gondozásában

MARCELLO D'ORTA olasz gyerekeknek tartott hittanórai tapasztalatából gyűjtötte össze az *Isten ingyér teremtett bennünket* c. könyvében található írásokat. A gyerekek a maguk tudásával, huncutságot sem nélkülözően fogalmazták meg az órákon hallott bibliai történeteket. Mulattatóak a maguk nyíltszívű gyermeki voltával, ugyanakkor elgondolkodtatóak is. Érdemes olvasni nemcsak gyermekeknek, hanem felnőtteknek is.

Magyarázd meg, mi a tízparancsolat értelme

A tízparancsolatot Mózes intézte el az embereknek, hogy ne legyen már annyi bűn. A tízparancsolat előtt egyetlen egy se volt forgalomban, és nem lehet tudni, kinek van igaza. Mindenki a maga feje után ment, és nagy volt az összevisszaság.

De jött Mózes, és Isten nekiadta villámostul, kövestül, kétszeres hangerővel.

Kilenc parancsolatot adott ki a nagyoknak és egyet direkt a gyerekeknek, hogy tiszteld apádat és anyádat.

A hatos számú parancsolat szerintem röhejes.

Elmesélek egy történetet az evangéliumból...

Kezdetben a tizenkét apostol sehol se volt. Ki ismerte őket? A legtöbben halászok vagy zöldségesek voltak. Egyik nap Jézus mikor látta, hogy Szent Péter mennyire kivan, mert még egy szardellát se fogott, azt mondta neki: „Ha felcsapsz apostolnak, lesz hal dögvél, menj csak vissza a tengerre”. Szent Péter úgy is tett, és mikor két vagy három mázsa hallal tért vissza, azon nyomban Jézushoz szegődött. Pont akkor állt be hozzá, mikor a legjobban ment volna a bolt, ezért nevezték ki szentnek.

A tizenkét apostol kezdetben egyik se tudott rendesen beszélni, minden lehetséges hejesirási hibát elkövettek. Ha elkisérték Jézust valami csodát tenni, mindig lejáratták vele a presztizsét.

Nem az ő hibájuk, mert akkoriban az iskolák a nemeseknek és a rómaiaknak voltak fönntartva. A Szentléleknek kellett intézkedni.

És leszált. Lassan, nagyon lassan szált le, mint a lassított felvétel, rá a tizenkét apostol fejére, sőt csak tizenegy, mert Júdás menet közben fölakasztotta magát. És akkor hirtelen elkezdtek a világ minden nyelvén beszélni, franciául, spanyolul, lengyelül, amerikaiul. Például az hogy „viszlát” franciául OREUVÁR, németül AUFFIDELZÉN, amerikaiul GUDBÁJ. És nagyon boldogok voltak. Kivéve Szent Pétert, aki miután elárulta Jézust, a feje a föld alatt, a lába az égben kötött ki.

Legenda—Tár

1909-ben kapott irodalmi Nobel-díjat a svéd író, SELMA LAGERLÖF — éppen a *Krisztus-legendák* című könyvéért. Majdnem 100 évvel később, 2008-ban a *Szent István Társulat* friss kiadásban jelentette meg a művet. Ez az apropója annak, hogy a már megszokottabb rovataink mellé egy újat is felvegyünk, a **Legenda—Tár**-at. Természetesen nem általában a legendákat fogjuk ebben tárolni, hanem Krisztusról szóló legendákat... Olyanokat, amelyek ugyan még véletlenül sem említhetők egy lapon a *Szentírás* Krisztusról szóló híradásaival, ennek ellenére az egyetemes egyház kincseihez tartoznak — amelyek ha másképpen is, mint a *Biblia* történetei, mégis építhetik hitünket és tanulságosak lehetnek.

Első alkalommal még nem a Nobel-díjas író könyvéből olvashatunk részletet, hanem az egyházi hagyományból merítve egy rövid, de mély mondanivalóval rendelkező legendát. Megtalálható pl. BALIKÓ ZOLTÁN: *Az efezusi levél* című kommentárjának bevezetőjében:

Reájuk bízom magamat!

Egy régi legenda szerint Jézus, befejezve földi életét és szolgálatát, visszatért a mennybe. Szenvedéseinek és a kereszthalálának sebhelyei láthatók voltak rajta. Az angyalok körülvették, és Gábiel halkán megjegyezte: Uram, mennyit kellett ott lent szenvedned az emberekért...! Jézus válaszolt neki: Igen, sokat kellett értük szenvednem. Gábiel erre megkérdezte az Urat: Tudja minden ember, hogy mennyire szereted őket és mit vállaltál értük? Jézus válaszolta: Még nem, most még csak pár ember tud erről Palesztinában... Gábiel faggatni kezdte Jézust: S mit tettél azért, hogy valamenynyien megtudják az egész világon? — Jézus csendesen válaszolt: Pétert, Jakabot, Jánost és még néhány férfitársamat megkértem, hogy egész életüket szánják rá és mondják el sokaknak. Azokat pedig készítessék arra, hogy szintén adják tovább szeretetemet és szenvedésem evangéliumát, amíg a legtávolabbi földrészen is mindenki tudomást szerez erről. — Gábiel elgondolkodva nézett az Úrra, mert nagyon is jól tudta, hogy az emberek milyen nyomorultak, végül megkérdezte Jézustól: De mi történik akkor, ha Péter, Jakab, János elfárad, kedvét veszti? Mi történik akkor, ha azok, akik majd utánuk jönnek a nemzedékek sorában, mindent elfelejtenek? Mi történik, ha a huszadik században ott lent az emberek már nem is tudnak rólad, nem is beszélnek szíved szeretetéről és szenvedéseidről? Nem kellene megváltoztatni tervedet, Uram?! — Jézus végső válasza ez volt: „Nem változtatom meg tervemet. Reájuk bízom magamat!” ...

A legendát és *Ef*-t összekapcsoló gondolta pedig:

Az efezusi levél központi témája az, hogy az „Egyház” Krisztus Teste s ezért benne láthatóvá kell lennie Krisztusnak. Mít tettél ezért? Mivel álltál útjában? Tudod-e, hogy ma is, miközben soraimat olvasod, az Úr föled hajol és a régi bizalommal és szeretettel ismétli: „én reátok bízom”! ... **Én reátok bízom!**

Mivel most még csak egy rövid legendát közlünk, talán érdemes egy modern keresztény legendát is mellé tennünk, amely 2008 Szentestéjén igehirdetésben is elhangzott:

A három fa legendája

Három fa álmodik, mi szeretne lenni. Az egyik ékszerdoboz, hogy megcsodálják az emberek a benne rejlő sok kincset. A másik tengerjáró hajó, aki királyokat és királynőket szállít, és mindenki csodálja azért, hogy a tenger viharában is biztosan szeli a habokat. A harmadik nem szeretné, hogy kivágják, hanem azt szeretné, ha az emberek felnéznének rá, mint az erdő legmagasabb fájára, és ezáltal Istenre gondolnának, Akihez egész közel nyúlnak fel ágai, és az emberek örökké emlékeznének rá.

Aztán évek múltán jönnek a favágók. Kivágják az elsőt, eladják az ácsnak — az istállóba kerül etetőnek, szalmával tömik meg. Milyen méltatlan sors lett az álomból!

A másikat is kivágják, és vízre kerülhet ugyan, mert egy halászhajó készül belőle — de bűdös hallal van tele, és csak a tavon szelheti a vizet, nem tengeren! Milyen méltatlan sors lett az álomból!

A harmadikhoz is favágók jönnek végül, felsikolt a fa, mi lesz így álmából. Még csak fel sem használják: nagy darabokra fűrészelve odavetik a fatelep legeldugottabb végébe. Milyen méltatlan sors lett az álomból!

Aztán évek múlva egyszer egy számkivetett párocsonka a fogadó helyett csak az istállóban kap helyet. Az első fából készült jászolba fektetik a gyermeket. Megérti a fa, hogy a világ legnagyobb kincsét tarthatja, sokkal értékesebbet, mint egy ékszerdoboz!

30 év múlva a második fából készült hajó alján egy fáradt vándor alszik. Közben rájuk tör a vihar, a csónakká lett fa tudja, hogy nem elég erős ahhoz, hogy a víz színén tartsa utasait. A halászok riadtan keltik fel az alvót, aki ráparancsol a szelekre, és a vihar azonnal elül. Megérti a fa, hogy a királyoknál is hatalmasabb személyt szállíthatott, a Királyok Királyát!

3 év múlva a fatelepre jönnek zord katonák. Jó lesz nekik a félrevetett gerenda is. Egy félholtra vert ember hátára rakják, hogy maga vigye fel a hegyre keresztjét, az emberek pedig gúnyolódva és iszonyodva, vagy könnyekkel telt szemekkel néznek fel Rá. Vasárnapra virradóan megérti a fa, hogy valóban ő lett a legmagasabb, hiszen egészen az egekig ér, és hogy a lehető legközelebb volt Istenhez, hiszen rajta függött Isten Fia!

Luther—Tár

E rovat célja, hogy jobban megismerjük reformátorunkat. Nem egyszerűen LUTHER jellemrajzról van szó természetesen — bár ez is érdekes —, hanem azokról az írásokról, amelyekben követőit tanítja a helyes istenismeretre a *Szentírás* alapján. Mert sosem magához hívott, hanem Krisztushoz. Sosem a maga írásait propagálta, hanem az *Írást* hirdette és vitte a nép közé, tudva, hogy „Isten igéje élő és ható” (*Zsid 4,12a.*) Igen tanulságos lehet mind LUTHER stílusát, mind teológiai gondolkodását megfigyelni, ezért időnként e rovatban részleteket közlünk írásaiából. Nemcsak a bibliafordítással adta a nép kezébe az istenismeret kulcsát — bár kétségtelenül ez kell legyen a legelső lépés: mindenkinek kézbe venni Isten igéjét és tanulmányozni. Azonban embervoltunk révén, bűneink miatt oly sokszor nem értjük Isten — amúgy világos — szavát. Ilyenkor elkel egy kis segítség; LUTHER könyvei ezt a célt szolgálták, tudva, hogy nem ő a fontos, hanem az isteni szó.

(Sajnos egyházunkban 100 évig nem volt újabb Luther kiadás és fordítás. — Kivételt képeznek hitvallási irataink. — Az 1991-ben újonnan alakult *Luther Szövetség* az utóbbi években kiadott néhány művet, de természetesen a tetemes méretű LUTHER-életműhöz képest ez igen kevés. A reformáció 400 éves évfordulójára MASZNYIK ENDRE teológiai dékán szerkesztésében jelent meg 6 kötetben eddig a legbővebb kiadás. 2006-ban végre magyarul is megjelent ERIC W. GRAITSCH könyve LUTHERRŐL, az Isten udvari bolondja. E könyvek alapján dolgozom e rovatban.)

LUTHER — Az egykori Pozsonyi Evangélikus Líceum könyvtárának metszete alapján.

A Miatyánk rövid magyarázata

Az ORDASS LAJOS könyve alapján **Mag—Tár** rovatunkban e számmal induló sorozathoz kapcsolódik ezúttal a **Luther—Tár** is. Egyúttal az idei nyáron zajlott napközis tábor egyik témájához is illeszkedik, hiszen ott az imádság kapcsán a *Miatyánk* is szemünk előtt volt. Nagyon jó, hogy amellet, hogy saját szavainkkal is bármikor fordulhatunk Istenhez, Urunk mégis egy konkrét imádságot is megtanított nekünk. Ugyanis azáltal, hogy ezt Ő maga tanította az apostoloknak és rajtuk keresztül az egyháznak, biztosak lehetünk abban, hogy ebben az imádságban nincs semmi hiba, semmi tévtanítás nem rejtőzik benne. Ellenkezőleg: bátran imádkozhatjuk akár szó szerint, akár úgy, hogy gondolati lényegéhez igazítjuk a magunk imádságát is, ha ugyanazokért imádkozunk, amikre Jézus maga tanít e példa-imádsággal. Azért is jó ez az imádság, mert felekezettől függetlenül az egész kereszténység imádsága — ha különböző mértékben és módon jelenik is meg a mindennapi gyakorlatban. Most tehát LUTHER *Kis Káté*jából vesszük a *Miatyánk* magyarázatát, mintegy bevezető gyanánt. Remélem, hogy nagyon ismerős is lesz mindenkinek — hiszen konfirmációkor ha nem is közvetlenül, de a *Konfirmadus Káté* is innen meríti a *Miatyánkról* szóló kérdéseit és feleleteit. A következő számokban pedig majd a *Nagy Káté* magyarázatát vesszük elő. (Mivel az ottani terjedelem természetesen nagyobb, ezért majd több részre bontva.)

A MIATYÁNK

A családfő ilyen egyszerűen tanítsa reá házanépét!

A megszólítás

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy!

Mit jelent ez? — Felelet:

Isten ezzel arra biztat minket, hogy higgyük, hogy Ő igazán Atyánk, mi pedig igazán gyermekei vagyunk, és ezért bátran és teljes bizalommal kérjük Őt, mint a gyermekek édesatyjukat.

Az első kérés

Szenteltessék meg a Te neved!

Mit jelent ez? — Felelet:

Isten neve amúgy is szent, mégis azt kérjük ebben az imádságban, hogy nekünk is szent legyen.

Hogyan történik ez? — Felelet:

Ha Isten igéjét tisztán és igazán tanítják, és mi aszerint szentül élünk Isten gyermekeihez illően. Erre segíts minket, szerető mennyei Atyánk! Aki pedig nem úgy tanít és él, ahogyan Isten igéje tanítja, az megszentelteleníti közöttünk Isten nevéét. Ettől őrizd meg minket, mennyei Atyánk!

A második kérés**Jöjjön el a Te országod!***Mit jelent ez? — Felelet:*

Isten országa eljön magától, kérésünk nélkül is, mégis azt kérjük ebben az imádságban, hogy hozzánk is eljöjjön.

Hogyan történik ez? — Felelet:

Ha a mennyei Atya Szentlelkét adja nekünk, hogy kegyelméből higgyünk szent igéjének, és istenesen éljünk itt ideig és ott örökké.

A harmadik kérés**Legyen meg a Te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is!***Mit jelent ez? — Felelet:*

Isten jó és kegyelmes akarata meglesz imádságunk nélkül is, mégis azt kérjük ebben az imádságban, hogy bennünk is meglegyen.

Hogyan történik ez? — Felelet:

Ha Isten megtör és meggátol minden gonosz szándékot és akaratot, amely nem engedi Isten nevét megszentelni és országát hozzánk jönni, amilyen az ördögnek, a világnak és testünknek akarata; ellenben megerősít és szilárdan megtart minket igéjében és a hitben életünk végéig, ez az Ő kegyelmes és jó akarata.

A negyedik kérés**Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!***Mit jelent ez? — Felelet:*

Isten kérésünk nélkül is ad mindennapi kenyeret, még a gonoszoknak is, mégis kérjük ebben az imádságban, hogy ezt velünk megláttassa, és ezért hálaadással vegyük mindennapi kenyerünket.

Mi a mindennapi kenyér? — Felelet:

Mindaz, ami a test és élet fenntartására és táplálására kell, mint például: étel, ital, ruházat, lábbeli, ház, gazdaság, szántóföld, barom, pénz, anyagi javak, derék házastárs, derék gyermekek, becsületes háznép, tisztességes és hűséges többség, jó kormányzat, jó időjárás, béke, egészség, közrend, becsület, jó barátok, megbízható szomszédok és ezekhez hasonlók.

Az ötödik kérés**És bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek!***Mit jelent ez? — Felelet:*

Azt kérjük ebben az imádságban, hogy a mennyei Atya ne nézze bűneinket, és miattuk ne tagadja meg kérdéseinket; mert mindabból, amit kérünk, semmire sem vagyunk méltók vagy érdemesek; mégis kérjük, hogy mindezt kegyelemből adja meg nekünk, mert naponta sokat vétkezünk, és bizony csak büntetést érdemlünk; ugyanígy mi is szívesen megbocsátunk, és jót teszünk azokkal, akik vétkeznek ellenünk.

A hatodik kérés**És ne vígy minket kísértésbe!***Mit jelent ez? — Felelet:*

Isten senkit sem kísért, mégis azt kérjük ebben az imádságban, hogy Isten őrizzen és tartson meg minket, hogy az ördög, a világ és testünk meg ne tévesszen, és ne vigyen minket téves hitbe, két-ségbeesésbe, vagy más nagy gyalázatba és bűnbe; ha pedig ilyesmi mégis megkísértene, végre felülkerekedjünk és miénk legyen a győzelem.

A hetedik kérés**De szabadíts meg a gonosztól!***Mit jelent ez? — Felelet:*

Mindent összefoglalva azt kérjük ebben az imádságban, hogy a mennyei Atya szabadítson meg a testet, lelket, javakat és becsületet rontó mindenféle gonosztól, ha pedig eljön a halál órája, adjon üdvösséges véget, és vegyen magához kegyelmesen e földi nyomorúságból a mennybe.

A befejezés**Ámen.***Mit jelent ez? — Felelet:*

Azt jelenti, hogy legyen bizonyos abban, hogy a mennyei Atya ezeket a kéréseket szívesen fogadja és meghallgatja, mert Ő maga parancsolta, hogy így imádkozzunk, és megígérte, hogy meghallgat minket. Ámen, Ámen azt jelenti: Igen, igen, úgy legyen!

Film—Tár

É rovatunkban filmajánlókat közlünk. Nem kizárólag keresztyén vagy keresztyén témájú filmekkel foglalkozunk, de természetesen olyanokkal, amelyeknek keresztyén szemmel is van mondanivalója. A rovat lehetősége azért vetődött fel, mert időnként — a szerkesztő kérésére — egyházunk *Ifjúsági óra* című lapjának küldtem filmajánlókat. Annak érdekében, hogy gyülekezetünket is elérjük ezen írásokkal, e helyütt is közölünk időnként egy-egy kedvcsinálót.

Mostani filmajánlók a tavaly, a *Biblia éve* alkalmából elkezdett filmvetítés-sorozat keretében, 2009. szeptember 27-én tartott alkalmunk filmjéről, az *Amen*ről szól. Ez ugyan nem valamely bibliai könyv feldolgozása, de ahogyan eredetileg is terveztük, a *Biblia éve* után nem kizárólag bibliai könyvek adaptációit tekintjük meg, hanem olyan filmeket is, amelyek keresztyén hitünkkel kapcsolatos témákat jelenítenek meg, amelyek hitbéli kérdéseket feszegetnek. Egy ilyen kiváló film volt ez a mostani is — együttal igen megrázó, hiszen mélységesen őszinte képet fest az emberi bűnről, a gonosz hatalmáról. Szeretettel ajánlom e kedvcsinálót is, és magát a filmet is mindenkinek, aki még nem látta!

A kém és az áldozat — avagy két út Krisztusért

Filozofáló filmajánló

Mit érdemel az a bűnös, aki nem állja útját a gonosznak? Hogyan számol el lelkiismeretével az a keresztyén, aki egy ördögi hatalmat szolgál? Lehet szó a volt *'kommunista'* hatalom szolgálatáról, vagy éppen a náciizmusról. Valójában nincs nagy különbség a *'sima'* szocializmus és a *nemzeti* szocializmus között — szinte csak az a nemzet különbözik, amely terjesztette; ill. az, hogy az orosz változat még több áldozatot követelt. De mondhattam volna azt is, hogy mit érdemel az a bűnös, aki keresztyénként a római hatalmat szolgálja, aki mondjuk egy keresztyénüldöző császár udvarában él, a politikai életben szerepet játszik? Vagy mit érdemel az a Júdás, aki tanítványként is a nagytanácsot szolgálja? És még sokféle módon feltehetném a kérdést, különféle korok és birodalmak, társadalmi rendszerek kapcsán, múltból vagy éppen jelenből merítve.

Miközben elvi szinten általános dimenzióban gondolkodunk, gyakorlati szinten mégis korlátozzuk magunkat a továbbiakban HITLER rezsimjére. Nem filozófiai elmélet indokolja ezt a választást, nem különleges szimpátia, hanem az a tény, hogy eme ajánló történetesen COSTA-GAVRAS *Amen* c. filmjéhez készült, és így a hitleri érába ragadja el a gyanútlan olvasót. Legyünk még konkrétabbak: mit érdemel az a bűnös, aki ügyes vegyészként a világot több millió zsidótól *'megtisztító'* Zyklon-B gáz fejlesztője volt?

Halál rá! Gonoszsága mérhetetlen! Vele is éppoly irgalmatlanul kell bánni, mint amilyen irgalmatlanul bántak áldozataival! — Az ítélet igen könnyen megszületik. Nem is csoda, hiszen a történelem addigi legnagyobb gázságáról volt szó. Semmilyen ítélet nem lehet elég súlyos ilyen gaztetre tekintettel. Az sem, hogy az illető szeretett, nyomorék unokahúga is az *'árja nemesítés'* áldozata lett. Különösen súlyosbító tényező, hogy már a film elején kiderül, hogy hívő evangélikus emberről van szó... Nem csoda, hogy a háború végén a róla szóló jelentés így kezdődik: *„Érthetetlen és megbocsáthatatlan, hogy egy ilyen elkötelezett keresztyén nem tett meg minden tőle telhetőt, hogy kivonja magát egy ilyen bűnös rendszerből.”* Ezt olvasva már nem tudott szabadulni a Júdás-sorstól...

A náciizmus furcsa, utólagos, önkéntes áldozata lett KURT GERSTEIN SS-tiszt (ULRICH TUKUR). A másik főszereplő is önkéntes áldozat: a világ figyelmének felhívásában vele együtt fáradozó társ, aki más módon, de kétségbeesésében szintén nem tudott nem áldozat lenni. Ő egy Vatikánba bejáratos pap, RICCARDO FONTANA (MATTHIEU KASSOVITZ). Már is előttünk áll a kém (GERSTEIN) és az áldozat (Riccardo). Mi vezetett oda, hogy áldozatokká váljanak? Tudnánk-e nélkülük valami biztosat, bizonyíthatót a Holokausztról? A kérdésekre nincs objektív és egyértelmű válasz — utóbbira semmilyen értelemben. Előbbire is csak szubjektív feleletet adhatunk. A film megpróbálja meg-

mutatni a motivációt. Nemcsak az események rejtenek izgalmas élményeket, hanem fontos elemekké válnak a párbeszédok is. Ezek alapján a néző sem kerülheti el, hogy ha nem is bot, de 'vászon csinálta' filozófussá legyen, és együtt gondolkodjon a szereplőkkel. A keresztyén néző pedig elengedhetetlenül teológussá válik, és hite fényében kell elgondolkodjon a látottakon.

Könnyű elítélni a halálgár 'gázzszolgáltatóját', aki kifejleszti és biztonságosan használhatóvá teszi a ciklon gázt annak érdekében, hogy vele a hadsereg hatékonyan tudjon tisztítani.

A körlet vegytisztítása

Na de hát miért kellene büntudatot érezzen egy kémiai bravúrja miatt, ami hatékony vegytisztítást tesz lehetővé háborúban álló hazája számára?

A tisztított víz iható, de íze poccsék

Gyanús, de érthetetlen először akkor lesz neki valami, amikor kiderül, milyen mennyiségű gázt rendel tőle az SS. Nemsokára a gyanú bizonyossággá válik, az érthetetlen pedig világossá... Szörnyűséges dolgokat lát. Olyat, amit a *Harmadik Birodalomban* is csupán néhány ember ismer. Olyasmit, amit jobb lett volna nem látni. Olyasmit, ahol nem a ruhát vegytisztítják, hanem az embereket!

Mindezt igyekszik megosztani lelkészével, hogy valamiképpen a szövetségeseket értesítsék. Hiszen korábban is felemelte az egyház a szavát,

amikor az elmebetegek kiirtása ellen tiltakozott, és a tiltakozás hatására le is állították az akciót. Most ezt tegyük meg a zsidókért is! A válasz leaglózó. Először is megkapja a kioktatást, hogy nem kiirtás, hanem eutanázia... A kegyelemdőfés sem marad el: Azok a betegek keresztyén testvéreink voltak. Ezt már csak a hullagyalázás múlhatja felül: a hívők és a lelkészek többsége HITLER mellett áll...

Emberek vegytisztítását láttam!

Nincs mit tenni, a saját lelkésze után egy bíborossal is találkoznia kell, hiszen csak a pápa segíthet, csak ő figyelmeztetheti a közvéleményt. Itt sem marad el a hideg zuhany. A bíboros végső, mindent lesöprő érve egy kérdésbe csomagolva: **Ma-ga katolikus?** Teljes a kudarc... Van itt még remény bármire? Hát valóban az az egyetlen megoldás, hogy mihamarabb hagyja ott az SS-t?

Nem vagyok katolikus...

Volt azonban valaki, aki jelen volt az előző beszélgetésen — mivel apja a pápa közvetlen tanácsadói köréhez tartozik, talán tud segíteni. Titokban felkeresi GERSTEINT. De mivel lehetne meggyőzni a pápát, hogy valóban olyan szörnyűségek történnek a lágerekben? Hiszen aki elárulja a hazáját, az mindig gyanús... Riccardo szerint, ha a

szentatya értesül a GERSTEIN által megismert tényekről, akkor közbelép, és határozottan felszólal a náciizmus ellen. Talán jól jön az amerikai nagykövet jelenléte is, talán ő értesítheti az elnököt...

Az amerikai nagykövet győzködése

Van egy szereplő az SS-tisztek között. Egy orvos — névtelenül. Tenyérbemászóan cinikus alak. Színre lépése pillanatától világos ez a néző számára, hiszen azzal kezdi főszereplőnknek tartott kiselőadását, hogy a Führer túlbecsülte a zsidókat, veszélyesnek írta le őket erős összetartásuk miatt. Ámbár Amerikában erőseknek tűnnek, ROOSEVELT mégsem emelt szót értük. És láttuk azt is, milyen könnyen elszállnak a kéményen át... Szánni való egy alak lehet ez a gazember, hiszen cinizmusa és magával ragadóan üres tekintete egy céltalan-értelmetlen, csak a pillanatnyi túlélésre koncentráló létet takar. E világban e cinizmussal ugyan valóban jól lehet helyezkedni, meg lehet játszani a szendét, el lehet menekülni vatikáni segítséggel Dél-Amerikába — de mit érdemel majd az utolsó napon az a bűnös, akinek emberek — sőt: Isten népe! — milliói csak könnyedén szálló füst?! Kegyelem, hogy ebben a világban életben lehet maradni ilyen lélekkel...

Térjünk azonban vissza pokoli kémünkre, aki most már gyűjti a dokumentumokat, személyesen megtapasztalt információkat — annak érdekében, hogy ha ezek nyilvánosságra kerülnek, végre szót emeljen a pápa is, és akkor a világgá kürtölés hatására végre megmenekülhetnek a további milliók a népiirtástól. A kém segítségére siető *áldozat* minden erőfeszítésével azon van, hogy a pápa értesüljön a szörnyűségekről. Ezért még az udvari etikettet is megsérti, hogy a szentatya lábai elé borulhasson és irgalmat kérhessen a zsidók számára. Meg is kapja aztán apjától a kioktatást — egyúttal ígéretet is, hogy a pápa karácsonyi beszédében felemeli szavát a náci bűnök ellen. Ám amit aztán minden izgalomunk ellenére hallanak a rádióból, az még fogatlan kigyónak sem válik be...

Irgalom a zsidóknak!

Washington is ámul a pápa udvarias beszédén, melyben nem marasztalta el a náci atrocitásokat. COUNT FONTANA (ION CARAMITRU) készséggel megválaszolja a kifogást: Elvégre nem marasztalható el Herr-Heil Hitler, csak Sztálinnal együtt, aki viszont az amerikaiak szövetségese... Igen, ez kérem szépen a diplomácia! Riccardo nem véletlenül kell feltegye mindannyiunknak a kérdést: az illedelmes, udvariaskodó, valódi szándékokat a protokoll mögé rejtő diplomácia vajon illik-e az evangéliumhoz, összeegyeztethető-e Krisztussal? Hiszen a szentatyának semlegesnek kell maradnia, hogy kiálljon a béke mellett. Nem tárgyalhat a náci bűnözőkkel — meg kell várni, míg győznek a szövetségesek. Még ha addigra hamuvá is válnak a zsidók... Igen, a semlegesség nem fér össze a bűnök elleni felszólalással — semmilyen korban. Marad azonban továbbra is a kérdés: a semlegesség összeegyeztethető-e Krisztus evangéliumával?

Aztán egy kellemes asztali beszélgetés egyházi főméltóságokkal meggyőzik *áldozatunkat*, hogy az *'egyház türelmével'* szemben nincs esélye elérni, hogy a zsidók megmeneküljenek a mészárszéktől. Ezáltal pedig rájön, hogy szemlélőként is bűnös, papként pedig még inkább. Ellenben ha minden keresztyén egy időre zsidóvá válna!? Akkor mit tehetnének a hóhérok?

Ám ne szaladjunk ennyire előre! El kell még intézni valamit: a pápa elé kell jutnia a *kémnek!* Ám hiába próbál fiatalkori keresztyén barátjától segítséget kérni a magánúthoz, amikor az megtudja, hogy GERSTEIN az SS hadnagya, mérhetetlen gyűlölet lángol fel szívében az SS-szörnyeteg iránt. Annyira elborítja elméjét e gyűlölet, hogy képtelen meghallani, hogy az általa irányított vonatok nemcsak árut szállítanak, hanem mészárszékre küldött zsidókat is...

Bizony, aki lepaktál az ördöggel, aztán még hazáját is elárulja, az figyelemre sem méltó többé. A Vatikán sem ad hitelt szavának... Bár a film bemutatása körüli időben igen sok írást olvashattunk a filmről, sok egyház- és pápaellenes kirohanást is, felelősségre vonást, miért nem tett semmit

a zsidók megmentésére. Mi mégse ilyesmivel foglalkozunk, mert ezt az igen nehéz és bonyolult helyzetet nem nekünk kell megítélni. Nem is tudjuk, mennyire láthatott igazán bele az eseményekbe a pápa. Hiszen valóban nem könnyű elhinni azokat a borzalmakat, amelyeket a náciizmus — és általában az ember! — produkál! Foglalkozunk tehát inkább azzal, amivel a film: a két főszereplő sorsával, döntésével, és gondolkodjunk el az események hátterén, filozofáljunk a megjelenített helyzeteken!

Riccardonak könyörögve sem sikerül meggyőznie a pápát, hogy nem munkatáborokba, hanem kivégezni hurcolják el a zsidókat — immáron Rómából is; annak ellenére is, hogy a németek aranykövetelését teljesítette a zsidó közösség. Nem marad más lehetősége, mint felragyogtatni Dávid csillagát a mellkasán.

Ha minden keresztyén egy időre zsidóvá válna...

Nemcsak a Vatikánban okoz ezzel zűrzavart, de átmenetileg még a koncentrációs táborban is. Cynikus orvosunk először ugyan megtagadja, hogy teljesítse Riccardo vágyát, hanem inkább elő akarja készíteni a menekülés útját. Hiszen SS-tisztként jól tudja, hogy fél, egy év múlva elveszítik a háborút és katakombákban bujkálhatnak. Riccardo igazán találhatna neki egy kényelmeset — cserébe pedig kijuttatja innen, ahonnan még nem menekülhetett meg senki. Csakhogy Riccardo ittléte nem véletlen — tudatosan vállalta a sors- és halálközösséget az ártatlanokkal, így hát az orvos nem veszi hasznát. Még GERSTEIN hamis HIMMLER-parancsa sem teheti érvénytelenné a tűz-áldozatot. Ugyanis erősebb a készítés Riccardo-ban, hogy megérthesse: miért falatja fel Isten a gyermekeit...

Az *áldozat* után a *kém* is bevégzi sorsát. Az amerikaiak biztos hinnének neki, de épp a francia felszabadítókkal volt dolga. Gondosan leírja valómását, mit tudott meg, milyen bizonyítékokat sikerült szereznie — aztán még franciául is, újabb

verzióban. Ki így, ki úgy ítéli meg tettét. A róla szóló jelentés kezdőmondatát ismerjük: érthetetlen, megbocsáthatatlan... Összetöri a sommás megállapítás, lelkiismerete nem bír már el ekkora terhet...

Hiába, ennyit ér a bizonyíték. Ha a *kém* és az *áldozat* nincs, kérdés, maradt volna-e egyáltalán bizonyíték a Holokausztról. Pedig még így is, mai napig kiújulva akadnak tagadói. Nem naivságból tagadják, mint akkoriban sokan, akik a szentsékekkel együtt el sem tudták képzelni-hinni, hogy ilyesmi létezik! Nem! Ők gonoszságból tagadják! Elég csak megnézni a legalább néha-néha kibugygyanó indulat-indítékaikat. Ők bizony megisméltelnék a '*vegytisztítást*'!

A lelkiismeretet nem is merő orvost persze megmenekül — a zárójelenetben segítséget kap a Vatikántól, hogy Dél-Amerikába mehessen. Hiszen a maga módján ő is hisz Istenben és szimpatizál a keresztyén GERSTEINnel!

Irgalom a nácinak!

Ne gondoljuk, hogy ez csupán a távoli múlt, 60 évvel ezelőtti barbárság. Jól emlékszünk a Balkán háborúra, vagy éppen Irakra, de itt vannak az amerikai börtön-kínzások is. Bizony, ilyenek vagyunk, ekkora a hatalma a bűnnek: „*gonosz az ember szívének szándéka ifjúságától fogva*” (IMóz 8,21.)

A világ már csak ilyen: a bűnösök pedig megmenekülnek, az ártatlanokból pedig áldozatok lesznek. Mint a 6 millió plusz egy tűz-áldozatból... vagy mint a fogyatékosokból... vagy a film elején az ENSZ-ben végső kétségbeesésében pisztolyát önmaga ellen fordító zsidóból... vagy épp cellájában a pokol fürkészőjéből. GERSTEIN rehabilitációja 20 évvel később történt meg. És vajon a '*végső rehabilitáció*' mit fog jelenteni a bűnösök számára?!

De ez ... most ... még ... a kegyelem ideje...

Szakács Tamás

Vicc—Tár

A farizeusokét meghaladó igazság

Jézus szavai komoly figyelmeztetést adnak elénk: „Mert mondom nektek, ha a ti igazságotok messze felül nem múlja az írástudókét és farizeusokét, akkor semmiképpen sem mentek be a mennyek országába.” (Mt 5,20.) Az, hogy mit is jelent pontosan a farizeusokét meghaladó igazság, nem fejt ki Jézus, de az evangélium egésze alapján mégis tudhatjuk. ezt szemlélteti az alábbi vicc is:

A mennyország kapujában egy új jelentkező áll Péter asztala előtt. Szeretne bebocsátást nyerni — de vajon méltó-e arra, hogy bejusson? Péter ezt mondja neki:

- 1 millió pont kell a belépéshez, mit tudsz felmutatni?
 - Hát kérem, én minden vasárnap ott ültem az első padban az istentiszteleten...
 - Nagyon derék, 1 pont.
 - Minden nap olvastam a bibliámat, nemcsak az *Útmutatót*, hanem azon felül is...
 - Igen helyes, még 1 pont.
 - Ééés ott voltam az össze bibliaórán is...
 - Szép, ismét 1 pont.
 - No ééés mindig dobtam bőven a perselybe...
 - Jó, méltányoljuk is: újabb 1 pont.
 - Háát, az egyházi járulékot is rendesen fizettem...
 - Ó, még 1 pont.!
 - Ööö, hát az adakozásban is élen jártam...
 - Bravó! További 1 pont.
 - Hááát, izééé... A gyülekezet társadalmi munkáiban is részt vettem...
 - Kiváló, ez ismét ér 1 pontot.
- Most már igen szorult helyzetben érzi magát az ember. Kétségbeesetten felkiált:
- Uram Jézus, segíts! Irgalmazz nekem, mert én ide magamtól sose juthatok be!!!
 - OK, 1 millió pont, mehatsz befelé!

Talán nem a vicc elrontása, ha idézünk egy ideillő gondolatot LUTHERTÓL: „Azt mondom tehát, hogy a cselekedetek igazolják, azaz megmutatják, hogy megigazultunk, éppen ahogy gyümölcsei mutatják, hogy az ember keresztyén, és hisz Krisztusban, mivel nem színlelt hite és élete van az emberek előtt. Mert a cselekedetek jelzik, hogy van-e hitem. Arra következtetek tehát, hogy az illető igaz, ha látom, hogy vannak jó cselekedetei. Isten szemében ez a különbségtétel nem szükséges, mert őt nem téveszti meg a képmutatás. De erre szükség van az emberek között azért, hogy helyesen értsék, hol van hit, és hol nincs.”

A Tál család

Egy templom hirdetőabláján a következő olvasható: „Tudjátok, hogy a Tál család hány tagja tartozik a gyülekezetünkhöz? Először is az öreg Dik Tál, aki mindent irányítani akar, aztán ott van Protes Tál bácsi és fivére Szabo Tál, akik folyton ellenszegülnek és mindent meg akarnak változtatni.

A húguk, Irri Tál, nyughatatlan bajkevero a két fiával, Inzul Tállal és Molsz Tállal együtt. Valahányszor felmerül egy új kérdés, Hezi Tál és felesége, Vege Tál várni akar vele még egy évet.

Aztán ott van Imi Tál, aki folyton arra törekszik, hogy a mi gyülekezetünk pontosan olyan legyen, mint az összes többi. Affek Tál néni túl sokat képzel magáról. Iker öccsei, Garan Tál és Han Tál pedig hamis ígéretekkel próbál új tagokat csalogatni a gyülekezethez.

De azért nem minden családtag rossz. Asszisz Tál testvér például kifejezetten segítőkészen intézi az egyházi ügyeket. A dúsgazdag üzletember nagybácsi, Invesz Tál anyagi hozzájárulására mindig lehet számítani. A remek politikai érzékkel megáldott Reprezen Tál kiválóan képviseli a közösség ügyeit diplomáciai körökben.

Az elkötelezett Agi Tál nővér élen jár a térítésben. Medi Tálhoz bármikor fordulhat átgondolt és megnyugtató tanácsért, a szertartásokon az egyházi énekeket pedig Kán Tál dalolja, zenész fivére Trombi Tál (a kamasz Mu Tál átmenetileg nem énekel vele.)

Sajnos a múlt év során három családtaggal is kevesebben lettünk: két unokatestvér, Dezer Tál és Konver Tál áttért más vallásra, a kilencven éves Exi Tál néni pedig végelgyengülésben elhunyt.”

A vizes tálka

Egy férfi meg a kutyája sétálnak egy úton. A férfi élvezi a tájat, amikor ráébred, hogy Ő már halott... Emlékezett arra, mikor haldoklott és akkor hirtelen az is beugrott neki, hogy a mellette sétáló kutyus is évek óta halott volt.

Azon kezdett el gondolkodni, vajon hova viszi őket az út, amin sétálgatnak. Egy idő után elértek egy magas, fehér falhoz. Drága márványnak tűnt. Hosszú sétány vezetett fel a domb tetejére, ahol egy magas boltív húzódott, ragyogva a napsütésben.

Mikor elsétáltak a boltívig, akkor látták a hatalmas és lenyűgöző kaput, az oda vezető út pedig mintha aranyból lett volna. Megindultak a kutyával és ahogy közelebb értek, észre vettek egy asztalt az egyik oldalon, ami mögött egy ember ült.

Mikor még közelebb értek, megszólalt:

— Elnézést, megmondaná, hogy hol vagyunk, kérem?

— Ez a Mennyország, uram! — válaszolt az ember.

— Remek! Kérhetnénk egy kis vizet? — kérdezte.

— Természetesen, uram. Jöjjön csak be és azonnal hozatok egy pohár jeges vizet Önnek. — invitálta be az ember és a kapu elkezdett megnyílni.

— Bejöhet a barátom is? — kérdezte a kutyusára mutatva.

— Sajnálom, uram, de állatokat nem engedhetek be.

Az utazó gondolkodott egy pillanatig, majd megfordult és visszament az útra a kutyussal együtt, hogy akkor inkább folytatja útját.

Újabb hosszú séta és újabb magas domb után érkeztek egy földútra, ami egy farm kapujához vezetett. Ez a kapu úgy nézett ki, mint amit soha sem zárnak be. Kerítés sem volt. Ahogy közeledtek a kapuhoz, észrevettek egy fának támaszkodó embert, aki épp olvasott.

— Elnézést, uram, kérhetnénk egy kis vizet? — kérdezte.

— Persze, ott egy kút, jöjjenek be — érkezett a válasz.

— A barátom is bejöhet? — kérdezte az utazó, a kutyusra mutatva.

— Van egy tálka a kút mellett — bólintott az idegen.

Beléptek mindketten és megtalálták az öreg kutat meg a tálát. Az utazó megtöltötte vízzel, hosszan ivott, újra töltött és letette a kutya elé. Mikor mindketten eleget ittak, visszasétáltak a férfihoz a fa mellé.

— Mi ez a hely? — kérdezte az utazó.

— Ez a Mennyország — válaszolt a férfi.

— Ez furcsa, egy fickó lentebb ugyanezt mondta.

— Úgy érti az arany út a márvány kapukkal? Neem. Az a pokol.

— Nem bosszantja, hogy így megtévesztik az embereket?

— Dehogy. Örülünk neki, hogy előre kiszűrjük az olyanokat, akik hátra hagynak a legjobb barátjukat.

Gyerekszáj

Délután szivárvány volt az égen. Vacsoránál a szülők felelevenítik gyermeküknek a Nóéval kötött szövetséget: a szivárvány emlékezteti Istent, hogy több özönvizet nem küld a földre. A gyermek megkérdezi: Isten feledékeny?

Manapság sokkal könnyebb nőnek lenni. Régen máglyán égették el őket. (*Benedict, 5 éves*)

Az ember a családjának mindig elmondhatja, amit gondol, és soha nem kell attól félnie, hogy valaki ugyanazt gondolja. (*Hökan, 6 éves*)

Abból, aki jó nevelést kap, jó gyerek lesz. Abból, aki rossz nevelést kap, jó fej. (*Tony, 6 éves*)

... És akkor a pap megkérdezi, akarod-e házasodni azt, aki melletted áll, vagy valaki mást. Általában nem áll ott senki más, ezért azt válaszoljuk: akarom. (*Emil, 7 éves*)

A szegénység és a gazdagság közt nagy különbség van. A szegényeknek nincs semmijük, a gazdagok pedig azt hiszik, hogy nincsen semmijük. (*Ingrid, 9 éves*)

Ha a tanárok is eljárnának dolgozni, a gyerekeknek nem lenne hova menniük. (*Hanna, 7 éves*)

Kétféle angyal van, szokványos, és őrangyal. Az őrangyal ágyúból lövik ki, ezért kócosabb a hajuk. (*Ann-Sophie, 6 éves*)

Jézus nagypénteken halt meg. Amikor még élt, sürgette a tanítványait, de amikor meghalt, a tanítványok nagyot pihentek. Ezért is hívják nagypénteknek. Sírtak, de azért örültek is neki, hogy pihenhettek egy kicsit. (*Kevin, 8 éves*)

Az Isten keresztre feszítette Jézust, mert egyedül akart uralkodni. (*Tilda, 7 éves*)

A keresztre is akaszthatnánk néhány karácsonyfadíszet, így Jézus is jobban érezné magát, és jó társaságban lógna. (*Tomas, 7 éves*)

Mózes a legklasszabb. Mózes képes a tengerfenéken gyalogolni. Allahnak csak repülő szőnyege van. (*Daniel, 7 éves*)

A világűrnek nincs vége. Vagy az is lehet, hogy ott van vége, ahol az Isten háza kezdődik, egészen ott a kerítésnél. (*Rasmus, 7 éves*)

A harkályt nem kellett volna elhozni!

Hír—Tár

Talán vannak, akikhez eljutott annak idején az új európai részecskegyorsító elindításának híre. Egyesek félelemeknek is hangot adtak, hogy a kísérletek következtében elpusztulhat bolygónk. Volt is olyan lelkesítéstvérem, aki felhívott akkoriban, hogy kell-e félnünk attól, hogy majd egy ún. fekete lyuk keletkezik, aztán beszipantja Földünket. 2008 végén pedig felkérését kaptam a *Dunántúli Harangszó* szerkesztőjétől, hogy írjak egy cikket az ún. 'isten-i részecskéről', amely majd a gyorsító 2009 februári újraindításakor aktuális lesz. Nos, a gyorsító újraindítását elhalasztották ugyan őszre, de a cikk elkészült, és a *Dunántúli Harangszó* nyári dupla számában meg is jelent. Ha pedig a cikk elkészült, hát ne csak a *Dunántúli Harangszó* olvasói láthassák, hanem gyülekezetünk tagjai számára is legyen elérhető újságunkban! (Azóta pedig november 20-án pénteken sikeresen újraindították a *Nagy Hadronütköztető*nek nevezett berendezést.)

Az 'isten-i részecske' és a világvége

Néhány gondolat a CERN részecskegyorsítójának tavaly őszi leállása és idén őszre tervezett újraindítása kapcsán

Kereszheti egy fizikus Istent? Vagy csak istenkáromló gúnyolódás az 'isten-i részecske' kifejezés, amivel az egyik — jelenleg csak elméletben feltételezett, de kísérletileg eddig ki nem mutatott — 'elemi' részecskét illetik? Aki netán rossz szemmel nézné ezt a kifejezést — és akár ezért írásomat is —, azt megnyugtathatom: nem, 'mi fizikusok' nem gúnyból szoktunk ilyen 'hatásvadász', jól csengő kifejezéseket használni, hanem pusztán a frappánság, tömörség okán — és nem utolsó sorban némi fizikusi humor kedvéért. Szeretjük ugyanis az elmés-tréfás megfogalmazásokat.

E furcsa, provokatívnak tűnő kifejezés apropóján talán érdemes elgondolkodnunk, mit is keres a fizikus-társadalom ilyen buzgón 'isten-i részecske' címen, és hogyan is vélekedjünk minderről kereszttyénként.

Az ún. Higgs-bozont (fedőnevén 'isten-i részecskét') évtizedek óta keresik — eddig eredménytelenül. Nem is csodálom, hiszen olyan 'apró jószágáról' van szó, Univerzumunk (azaz a teremtetett Világmindenség) pedig olyan hatalmas! Gondoljunk csak bele: a részecske 'mérete' sok nagyságrenddel (azaz egy szám után írandó sok nullával) kisebb, mint mi vagyunk — míg világunk hasonló mértékben nagyobb nálunk. Nem csoda, hogy nem találni ezt a mikroszkopikus tüt a gigantikus szénakazalban!

'Igazság szerint' még azt sem tudják 'igazán', mekkora is ez a részecske — de az biztos, hogy az elemi részecskékhez képest is igen aprócska, díjbirkózónak biztosan nem megy el csekélyke tömegével. A fizikusok előtt rejtély, hogy egyáltalán miért van tömegük a részecskéknek, és mi-

ért pont akkora, amekkora. (És persze ennek következtében azt se tudjuk, miért épp akkor saját tömegünk nekünk embereknek, akiknek teste e részecskékből épül fel igen bonyolult módon. Nos, ha képesek volnánk az elemi részecskék tömegét egy kicsit csökkenteni, máris meglenne az 'ingyen fogyókúra'!) PETER HIGGS dolgozott ki elméletet e probléma megoldására — nem csoda, hogy 'büntetésül' róla nevezték el elméletének főszereplőjét, a HIGGS-bozont! (Nem tudni, a tiszteltre méltó korú HIGGS bozontos haja mekkora szerepet játszik mindebben.) Mindenesetre elmélete magyarázatot ad a jelenségekre, de feltételez egy olyan aprócska közvetítő-részecskét, amelyet épp ezért nagyon nehéz kísérletileg leleplezni. Mindez ideig képtelenek voltak a fizikusok rálelni a nyomára — ezért egy másik tréfás névvel is szokták illetni az 'isten-i részecske' mellett: a fizikusok 'szent gráljának' is nevezik.

A fizikusok szénakazlait, amelyekben a 'gráltűt' keresik, részecskegyorsítóknak hívják: hatalmas energiákat adnak bizonyos részecskéknek, aztán közlekedési katasztrófákat okoznak velük: egymással ütköztetik a közel fénysebességgel száguldó apróságokat. Az ütközés során, amint az autódarabok is, szerteszét repülnek mindenféle 'alkatrészek'. Ezek különféle fizikai részecskék. Ilyen tömegkatasztrófákat hajtanak végre az *Európai Központi Részecskekutató Központban* (CERN), és épp azért építettek az utóbbi években (majdnem egy évtizedig tartott) egy új hatalmas gyorsítót, hogy abban Higgs-bozonokra lelhesse-

nek. 2008 őszén technikai hiba miatt biztonsági okokból leállították a gyorsítót, és 2009 tavaszára

tervezték az újraindítást — de sok más esethez hasonlóan, itt is csúszás állt be, és jelenleg csak őszre tervezik (2009 októberében) az újraindítást. Nem egyszerű egy ilyen halasztás! Ugyanis a berendezésnek igencsak hidegnek kell lennie: az ún. abszolút zérus fok, a fizikai törvények által megengedett legkisebb hőmérséklet közelébe kellett lehűteni, majd a leállás után lassanként felmelegíteni (nehogy megsérüljenek az eszközök) — és aztán szintén csak lassacskán lehet visszahűteni.

A gyorsító működésével kapcsolatban félelemek is keletkeztek, mégpedig némelyeket *'apokaliptikus rettegés'* fogott el — végidőktől, a Föld végétől rettegést. Mi lesz, ha az egyik szerencsétlenül sikeredett részecske-ütközés során fekete lyuk keletkezik, és ezáltal elpusztul bolygónk?! A fekete

lyuk a fizikai elmélet szerint egy olyan test, amely akkora sűrűsége tette szert, hogy felszínéről még a fény sem képes megszökni, és így semmiféle anyag nem képes elhagyni, hanem mindent beszippant maga körül. Ha csupán egy parányi fekete lyukról van szó, akkor az a kvantummechanika elmélete szerint *'elpárolog'* és megszűnik. Ha azonban nagyobb tömegű fekete lyuk keletkezne, akkor attól kezdve a mesebeli kisgömböcshöz hasonlóan mindent felfalna, amivel csak találkozhat — a Földet is. Attól is tartanak tehát némelyek, hogy ez a katasztrófa okozná a világvégét. Márpedig a világvége egyúttal vallásos téma is. Mit is gondoljunk erről keresztyénként?

Mivel a fizikusok *'játsszodásáról'* van szó, vegyük először azt, amit a fizika mondhat e kérdésben. Jó tudnunk először is, hogy a részecskefizika mindig csak valószínűségekkkel dolgozik, abszolút biztos kijelentést éppen ezért senki nem tehet egyetlen egy konkrét esemény kimeneteléről. Azt viszont kijelenthetjük, hogy igen csekély, gyakorlatilag nulla az esélye egy olyan eseménynek, ami pusztulást hozna ránk — olyannyira csekély, hogy miután a nulla mögé teszünk egy veszszót, igen sok nullát (és még eggyel is többet) kellene leírni ahhoz, hogy megkapjuk a fekete lyuk létrejöttének valószínűségét kifejező első számjegyet. Ennél sokkal nagyobb a valószínűsége annak, hogy pl. az utcán járva a fejemre esik egy cserép és agyonüt. Kizárni persze semmit nem lehet, de a nagyon kis valószínűség mégiscsak azt jelenti a hétköznapi fogalmaink terén, hogy nem kell félni tőle.

PETER HIGGS a CERN részecskegyorsítójában

Amúgy pedig — ha nem is a gyorsítóban, hanem a Föld légkörének felső rétegében — rengeteg olyan fajta ütközés történik folyamatosan, mint amilyentől az aggodalmaskodók félnek. Ha évezredekken keresztül sem történt meg, hogy egy így keletkező fekete lyuk eredményezze a Föld pusztulását, ugyanakkor a Földet bombázó kozmikus sugárzás miatt megtörténhet bármelyik pillanatban, akkor mit számít már, hogy az ember is végez hasonló kísérleteket, mint amilyeneket a természet állandóan végez?

Nem tartok hát ilyesmitől — ahogyan attól sem tartok és nem hagyom magam rettegésben tartani, hogy parókiánkra zuhan egy hatalmas meteor és több kilométeres krátert üt a falu körül... Kár hát bedőlni a hisztériakeltésnek!

Nézzük meg egyúttal hitünk fényében is a lehetősé-

get! Krisztus igéin tájékozódva tudjuk, hogy a világnak akkor lesz vége, amikor Ő visszatér. Vajon e visszatérése az ember kezében van, vagy kizárólag Urunkéban?! Miért kellene félnünk akár a világ elemi részecskéitől is, amikor ezek is csak Teremtőnk alkotásai, épp ezért nem rendelkeznek semmiféle önakarattal, hatalommal! Emlékezzünk csak az apostol bátorítására, amit épp ahhoz a gyülekezethez intézett, amelyben eluralkodott a világ elemeiről, azok hatalmáról szóló tévtanítás: *„Vigyázzatok, hogy rabul ne ejtsen valaki titeket olyan bölcselkedéssel és üres megtévesztéssel, amely az emberek hagyományához, a világ elemeihez, és nem Krisztushoz alkalmazkodik.”* (Kol 2,8.)

Bár Földünket valóban úgy tűnik, hogy képesek vagyunk akár elpusztítani is — netán épp az elemi részecskékkal végzett kísérletek során? —, ám miképp lennénk képesek Jézus visszatértét kikényszeríteni? Nem, a világvége nem a mi hatáskörünkbe tartozik! Akármilyen körülmények között is történjen majd Megváltónk dicsőséges visszajövetele, ez akkor és csak akkor fog bekövetkezni, amikor Ő akarja! Ne féljünk hát a fizikusoktól. Végezzék csak munkájukat — néha pedig nyugodt szívvel csemegézhetünk kutatásaik érdekességeiből, eredményeiből. Mindeközben pedig várjuk Urunkat, *„Aki van, és Aki volt, és Aki eljövendő”* (Jel 1,8b.) Várjuk Őt, mert tudjuk, hogy *„az idő közel van.”* (Jel 22,10b.)

Szakács Tamás

Kép—Tár

Utolsó rovatunk célja, hogy a beszámolóik, cikkek alkalmával elő nem került képek segítségével további betekintést nyújtsanak gyülekezeteink életébe, az elmúlt időszak eseményeibe.

RÁDI EVELIN ÉS PÁL GYULA esküvője
(2008. augusztus 16.)

HEMZŐ VIKTÓRIA ÉS SZABÓ GÁBOR esküvője
(2008. szept. 19.)

Böjti est: TAMÁSY TAMÁS

Böjti est: HANA SEVEČKOVA

Ádventi gyertyagyújtások:

Gergely Nikoletta keresztelője

Gergely Nikoletta keresztelője

Szentesti gyermekműsor:

Karácsonyi színdarabok:

Ökumenikus imahét
Felsőpetényben:

Ipolyvecén:

JAMBRIK ZSOLT szupplikációja Felsőpetényben ...

... és Ipolyvecén

SZENTPÉTERY PÉTER

Böjti vendégek:

KOLLÁR ZSOLT

Szeretetvendégség Felsőpetényben

Tavaszi nagytakarítás Felsőpetényben:

Passióolvasások Felsőpetényben Virágvasárnap és Nagypénteken:

Húsvéti gyermekműsor Felsőpetényben:

Anyák napi műsor Felsőpetényben:

Konfirmáció Felsőpetényben:

Gyermektábor:

MISI BIANKA KATALIN keresztelője

MISI BIANKA KATALIN keresztelője

SZAKÁCS MIKEÁS SOMA keresztelője

SZAKÁCS MIKEÁS SOMA keresztelője

Lelkészi munkaközösségi ülés Ipolyvecén

**Keresztút—Levél — A Felsőpetényi és Ipolyvecei
Evangélikus Gyülekezetek Hírlevele** Csak belső használatra!

Következő számunk várhatóan **2010 nyarán** jelenik meg.